

DANMARKS
FAUNA

4

A. KLÖCKER

SOMMERFUGLE

I.

DAGSOMMERFUGLE

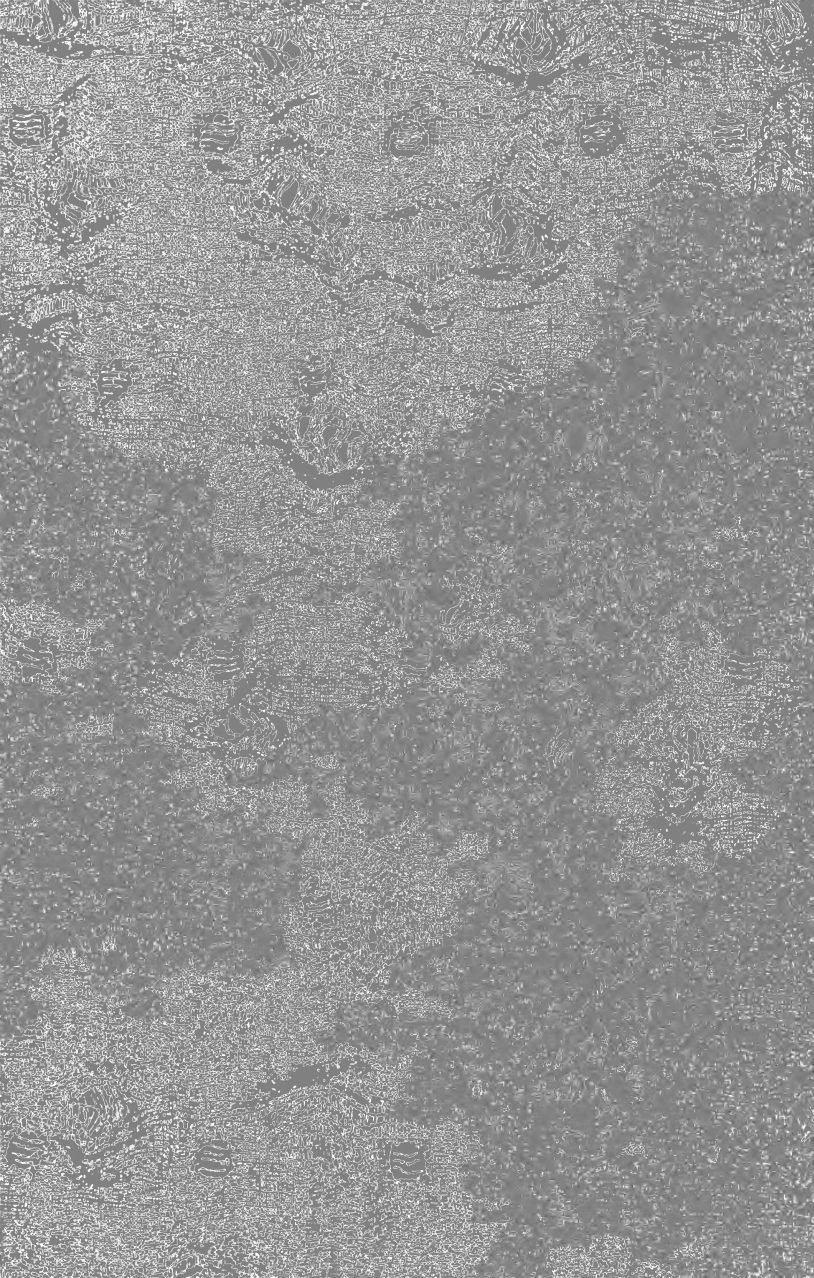
APL

5 QL 8

287

D 24

UDGIVET AF G. E. C. GAD - KØBENHAVN

MBL/WHOI

0 0301 0015401 9

DANMARKS FAUNA

ILLUSTREDE HAANDBØG ER OVER DEN DANSKE DYREVERDEN

MED STATSUNDERSTØTTELSE UDGIVNE AF

NATURHISTORISK FORENING

A. KLÖCKER

SOMMERFUGLE

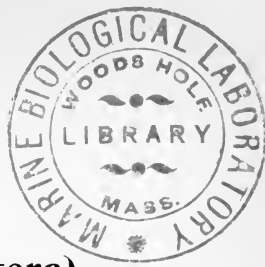
I.

DAGSOMMERFUGLE

MED 134 AFBILDNINGER

FORLAGT AF G. E. C. GAD — KØBENHAVN

1908

Sommerfugle (Lepidoptera).

Insekter med fuldstændig Forvandling, sugende, undertiden meget reducerede Munddele og to Par skælklædte Vinger.

Legemet bestaar af Hoved, Bryst og Bagkrop og er beklædt med Skæl og Haar.

Paa Hovedet, som er bevægeligt, findes nedadtil Munden, fortil Ansigtet, over dette Panden og Issen.

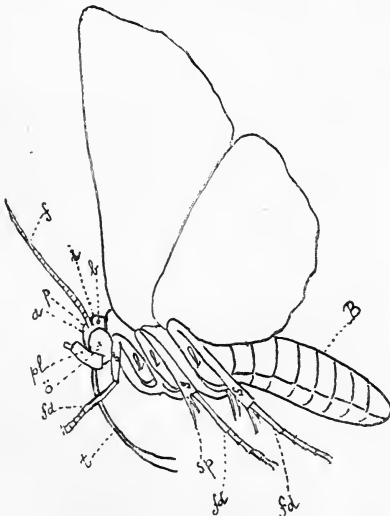

Fig. 1. Skematisk Billede af en Sommerfugl, set fra Siden: *a* Ansigtet, *b* Biøjne, *B* Bagkrop, *f* Følehorn, *fd* Fødder, *i* Issen, *l* Laar, *p* Panden, *pl* Læbepalper, *s* Skinneben, *sp* Sporer, *t* Tongen, *ø* Øjne.

Klödcker: Sommerfugle.

Paa hver Side sidder et stort sammensat Øje; bag Følehornene, der udgaar fra Issen, findes ved de store Øjnes Rand hos mange Natsommerfugle 2 enkelte Bi-øjne, der dog er meget smaa og skjulte. Øjnene er store, runde eller ovale, sammensatte af et meget stort Antal Smaaøjne. Deres Overflade er enten glat eller haaret; undertiden er de omgivne af en Krans af Haar (randhaarede) eller Skæl. (Se Fig. 2.)

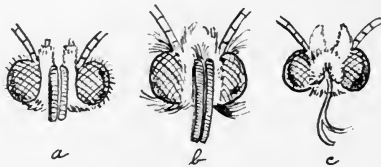

Fig. 2. *a* haarede, *b* randhaarede, *c* nøgne Øjne.

Følehornene er Sandseorganer, der bestaar af et ubestemt, ofte stort Antal, indtil over 100, Led; deres Længde, Form og Beklædning varierer overordentlig meget. Man skelner mellem traadformede, hvor Tykkelsen er ens gennem hele Længden, børsteformede hvor Tykkelsen aftager mod Spidsen, spølformede eller tenformede, hvor Tykkelsen er størst paa Midten, kølleformede og knopformede, hvor den er størst i Spidsen. De enkelte Led i Følehornene kan være tykkere paa Midten, og Følehornene kaldes da perlesnorformede; eller de kan være forsynede med retvinklede Takker: tandede, eller Takkerne er spidsvinklede: savtakkede. Disse Fremspring kan baade forekomme paa den ene og paa begge Sider af Følehornet. Naar Fremspringene bliver lange, kaldes de Grene, og man taler da

om kamdelte og fjerformede Følehorn. Er Grenene korte og brede, kaldes de Lameller. Haar kan findes paa selve Følehornenes Led eller paa Grenene og enten sidde enkeltvis eller flere sammen i Knipper.

Munddelene bestaar af Overlæben, Kindbakkerne, Kæberne, Kæbepalperne, Underlæben og Læbepalperne. Overlæben er lille og bred, og Kindbakkerne er meget svagt udviklede eller mangler helt. Kæberne er derimod

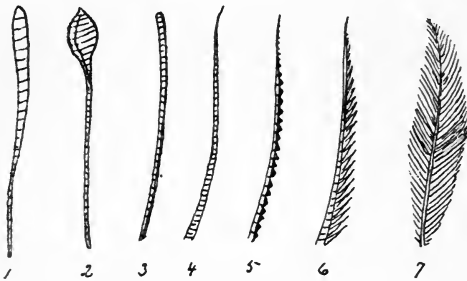

Fig. 3. Forskellige Former af Følehorn: 1 kølleformet, 2 knopformet, 3 traadformet, 4 børsteformet, 5 tandet, 6 savtakket, 7 kamdelt.

i Reglen stærkt udviklede; de er lange og rendeformig udhulede langs den indre Side og sammenføjede saaledes, at de danner et Rør, Tungen eller Snablen, der benyttes som Sugeredskab og er rullet sammen i en Spiral, naar den ikke netop bruges; kun undtagelsesvis er Tungen udviklet. Kæbepalperne er i Reglen meget svagt udviklede, men naar de, som Tilfældet er hos visse Smaasommerfugle, er fuldt udviklede, bestaar de af 6 Led. Underlæben er lille. Læbepalperne eller, som de sædvanlig blot kaldes, Palperne er veludviklede, treleddede; de to Led er mere eller mindre beklædte med Haar eller

Skæl, medens Endeledet i Reglen er nøgent. De kan være af højst forskellig Form og sidde rettede lige ud, være nedadbøjede (hængende) eller oprette. (Se Fig. 4.)

Brystet bestaar af 3 Ringe, der hver bærer sit Par Ben. Den første Ring kaldes Forbrystet eller Forryggen og er oventil kun synlig som en smal Ring, Halsringen.

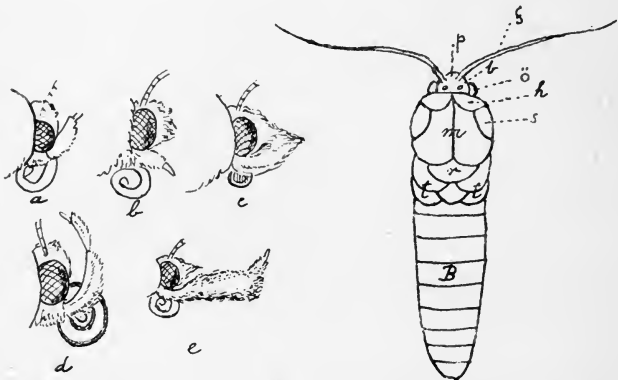

Fig. 4. Forskellige Former af Palper. *a* normale, *b* hængende, *c* snudeformede, *d* seglformede, *e* knivformede.

Fig. 5. Krop af en Sommerfugl. *B* Bagkrop, *b* Biøjne, *f* Følehorn, *h* Halskrave, *m* Mellembryst, *p* Pande, *r* Rygskjold, *s* Skulderdækkene, *t* Bagbryst, *ø* Øjne.

Paa hver Side findes et Vedhæng, patagium, der sædvanlig er meget lille, men ogsaa kan være vel udviklet; det er tæt beklædt med Skæl, der danner Halskraven. Den 2den Ring kaldes Mellembrystet eller Mellemryggen; over dens bageste Del gaar der en Fure, som bagtil afgrænser et lille, trekantet Stykke, der kaldes Rygskjoldet. Denne 2den Ring bærer Forvingerne, hvis Rod dækkes af Skulderdækkene. Bagbrystet eller Bagryggen udgør

den 3die Ring, der oventil i Midten næsten dækkes helt af Rygskjoldet, og som bærer Bagvingerne.

Vingerne er i Reglen store, trekantede; kun hos visse Arters Hunner mangler de eller er meget smaa, saaledes at disse er ude af Stand til at flyve. Vingernes forreste Rand kaldes Kanten eller Forranden, den yderste Sømmen eller Yder-randen og den bageste Bagranden eller blot Randen, paa Bagvingerne ogsaa undertiden Inderranden. Vinklen mellem Kanten og Sømmen kaldes Spidsen, mellem Sømmen og Bagranden Baghjørnet eller Indervinklen. Sømmen kan være jævn, tandet eller lappet.

Vingerne bestaar af to Hinder, der er udspændt mellem Ki-

tinrør, som kaldes Ribberne. Disse Ribbers Forgrening og Anordning er af stor Betydning for Systematikken. De udgaar enten fra Vingeroden eller fra hinanden og kaldes da Grene. Ribberne betegnes ved Tal og tælles bagfra fortil. I selve Vingens Kant løber en, oftest uudviklet, Ribbe, der ikke tælles med. Den nærmest Kanten forløbende Ribbe kaldes Subcostalribben og er No. 12 i Forvingen, No. 8 i Bagvingen. Efter denne

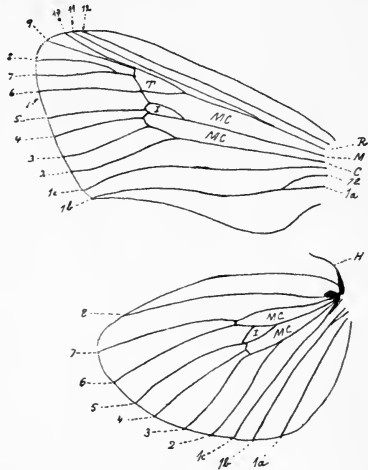

Fig. 6. For- og Bagvinge af *Cossus*. C Cubitus, H Hæftebørste, I Indskudscelle, M Media, MC Midtcelle, R Radius, T Tillægscelle.

følger Radius, der begrænser Midtcellen fortil, derefter Media, der kan mangle, og som deler Midtcellen paalangs, derefter Cubitus, der begrænser Midtcellen bagtil. Endelig indtil 3 Analribber, hvoraf en, to eller alle kan mangle. Alle disse Ribber udspringer fra Vingeroden. Midtcellen kan lukkes udadtil helt eller delvis ved en Tværribbe. Undertiden findes en Tillægs- og en Indskudscelle. En eller flere Biribber eller Præcostalribber kan ogsaa udgaa fra 8 i Bagvingen (Se Fig. 21 og 22). Iøvrigt henvises til hosstaaende Fig. 6, der viser de enkelte Ribbers Talbetegnelse og det fuldstændigste Ribbenæt. I de fleste Tilfælde er det mere eller mindre reduceret.

Da man ofte bruger andre Betegnelser end de her anførte Tal for Ribberne, hidsættes nedenfor en Oversigt over tre andre Betegnelsermaader til Sammenligning.

I Forvingerne:

12	= Subcosta (Sc) = Costalis (C)	= I
11	= 1ste Radiusgren (R_1) = 1ste Subcostalisgren (SC^1)	= II ₁
10	= 2den — (R_2) = 2den — (SC^2)	= II ₂
9	= 3die — (R_3) = 3die — (SC^3)	= II ₃
8	= 4de — (R_4) = 4de — (SC^4)	= II ₄
7	= 5te — (R_5) = 5te — (SC^5)	= II ₅
6	= 1ste Mediangren (M_1) = 1ste Radialisgren (R^1)	= III ₁
5	= 2den — (M_2) = 2den — (R^2)	= III ₂
4	= 3die — (M_3) = 3die — (R^3)	= III ₃
3	= 1ste Cubitalgren (C_1) = 1ste Mediangren (M^1)	= IV ₁
2	= 2den — (C_2) = 2den — (M^2)	= IV ₂
1c	= (V) = 1ste Submediangren (SM^1)	= V
1b	= 1ste Analribbe (A_1) = 2den — (SM^2)	= α
1a	= 2den — (A_2) = 3die — (SM^3)	= β

I Bagvingerne:

8	= Subcosta (Sc) = Costalis (C)	= I+II ₁
7	= Radius (R) = 2den Subcostalisgren (SC^2)	= II
6	= 1ste Mediangren (M_1) = 1ste Radialisgren (R^1)	= III ₁

o. s. v. som i Forvingerne.

I det følgende vil Ribbetallet være betegnet med **fede Typer**.

Vingerne er beklædte med Skæl, d. v. s. smaa, brede, flade Haar, der ligger taglagte over hinanden. De er hæftede til Vingefladerne ved en tynd Stilk og sidder meget løse. Større eller mindre Dele af Vingen kan mangle Skæl, være nøgne. Længs Sømmen er Vingen ofte kantet med lange, tynde Skæl: Frynser. For at holde For- og Bagvingerne sammen findes hos mange Natsommerfugle en Hæftebørste (se Fig. 6).

Sommerfuglenes Ben bestaar af Hoften med Hofte- ringen, Laaret, Skinnebenet og Foden, der atter bestaar af 5 Led. Mellem- og Bag-Skinnebenene har ofte et Par Sporer, de sidstnævnte ofte to Par. (Se Fig. 1.) Undertiden har Skinnebenene Pigbørster, eller de kan være forsynede med en Hornklo eller Hornpig.

Bagkroppen bestaar af 9 Led. Den er af meget forskellig Form og Størrelse. Paa Rygsiden kan findes Haarduske, Rygduske, og, særlig hos Hanner, i Spidsen en Endedusk.

Sommerfuglene lægger Æg, der er omgivne af en en haard Skal og af meget forskellig Form. Oversiden er ofte forsynet med Skulptur.

Fig 7. Larve.

Larverne er langstrakte, mere eller mindre valseformede, og bestaar af et Hoved og 12 Kropringe eller Led. Hovedet bestaar af to Halvkugler, der foroven støder sammen, men fortil adskilles ved et Pandeskjold.

Forneden paa hver Halvkugle ses en Gruppe af meget smaa, enkelte Øjne, i Reglen 6; endvidere sidder her de korte Følehorn tæt ved Munden. Denne er i

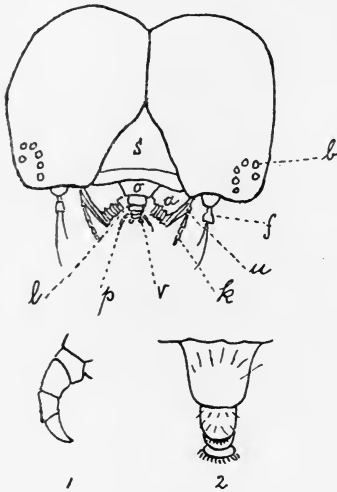

Fig. 8. Hoved (set forfra) og Ben af en Larve. *a* Overkæbe, *b* Øjne, *f* Følehorn, *k* Kæbepalper, *1* Underlæbe, *o* Overlæbe, *p* Læbepalper, *s* Pandeskjold, *u* Underlæbe, *v* Spindevorte, *1* Brystben, *2* Bug- eller Vorteben. *)

Mund med veludviklede Kindbakker. Underlæben har i Midten en hul Spindevorte, hvorigennem afsondres et Sekret, der stivner i Luften („Silke“) og anvendes til Hylster for den selv („Sæk“) eller for Puppen („Kokon“) eller til Sammenrulning af Blade o. lign. for at danne et Skjul for Dyret.

De 3 første Kropringe, der svarer til Brystet hos det fuldt udviklede Dyr, bærer kun et Par hornagtige meget korte Ben, hvis Fødder kun bestaar af 2 Led.

De øvrige Ringe svarer til Bagkroppen. 6te—9de og 12te Ring bærer hver et Par Vorteben, der er korte og bløde og ender med en bred Saal, hvis Rand er besat med Kroge. Findes disse Kroge kun paa Yderranden og er deres Spidser indadvendte, kaldes Fødderne Klamre-

*) I Almindelighed bruges Betegnelsen Brystfødder og Vortefødder, hvad der egentlig ikke er rigtigt, men én Gang har vundet Hævd.

fødder, og dette Forhold er det almindelige hos Storsommerfuglene; er hele Randen forsynet med Kroge og vender disses Spidser udad, kaldes Fødderne Kransfødder. Antallet af Vorteben er hyppig mindre end 5 Par. Langs Kroppens Sider ses Aandehullerne. En Endeklap lukker for Tarmaabningen i Dyrets Bagende. Hos nogle Larver findes en hornagtig Plade paa 1ste og 12te Led; den kaldes henholdsvis Nakkeskjold og Endeskjold.

Larverne kan enten være nøgne eller beklædte med Haar og Børster, der er fæstnede og ordnede paa meget

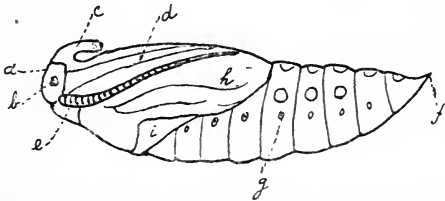

Fig. 9. Puppe af Sphinx. *a* Hoved, *b* Øjne, *c* Snabel, *d* For- og Mellembenenes Fødder, *e* Følehorn, *f* Endespidsen, *g* Aandehuller, *h* Forvinge, *i* Bagvinge.

forskellig Maade. Ofte sidder de paa smaa Vorter, Prikvorter. Mange Larver har kødede Udvæxter, nogle har paa næstsidste Ring et Horn.

Efter gentagne Hudskifter forvandler Larven sig til en Puppe, der hos Dagsommerfuglene oftest er forsynet med Takker og Spidser, hos Natsommerfuglene glat. Under Puppens Kitinskal ses de forskellige Dele af Dyret. Bagenden ender oftest i en Spids, Endespidsen (cremaster), der kan være af forskellig Form. Pupperne hviler enten i Jorden eller mellem Plantedele o. s. v.; de kan være indesluttede i et mere eller mindre fast Spind (Kokon).

Mange Sommerfugle tager ingen Næring til sig, da deres Munddele er uudviklede. En Del formaar med deres Tunge eller Snaabel at opsuge sukkerholdige Vædsker og Honning fra Blomsters Nektarier. Æder saaledes Sommerfuglene som udvoxne Insekter kun lidet eller intet, er det modsatte Tilfældet med Larverne. Disse bestiller saa godt som intet andet end æde fra det Øjeblik, de kommer ud af Ægget og til de forvandler sig til Pupper, naar undtages de Perioder, da Hudskiftet finder Sted. Det er i de allerfleste Tilfælde fra Planteriget, at Næringen hentes; undtagelsesvist æder Larverne deres lige eller andre Arters Larver („Mordlarver“), hvad der navnlig finder Sted i Fangenskab. Enkelte Smaasommerfugles Larver lever af Fjer, Uld (Pelsmøllet), Vox (Voxmøllet i Bikuber), Fedt, ja endog Chokolade, og kan derved gøre ikke ringe Skade. Om nogle angives det, at de kan leve udelukkende af mineralske Næringsstoffer. Men som sagt, i de allerfleste Tilfælde er det Planterne, det gaar ud over, og mange Sommerfugle optræder derfor som Skadedyr ved at ødelægge dyrkede Planter (Kaalorme, Nonnen). Nyttige og underkastede Menneskets Røgt er kun nogle faa Arter, hvis Larvers Spind kan anvendes til Vævning af Stoffer (Silkesommerfuglene). Ingen i Danmark vildtlevende Former hører hertil. Som Blomsterbestøvere spiller Sommerfuglene en stor Rolle i Naturen.

Sommerfuglenes Systematik er i mange Henseender vanskelig. En af Hovedkaraktererne er, som nævnt, Ribbenættets Anordning, men selv dette er ikke i alle Tilfælde konstant.

For at kunne undersøge Ribbernes Forløb i Vingerne er det nødvendigt, at disse behandles paa en særlig Maade. Man maa her skelne mellem to Tilfælde, nemlig om Dyret maa gaa tabt for Samlingen, eller om det skal bevares for denne. I første Tilfælde fjærnes Vingerne med en skarp Kniv fra Kroppen, lægges paa et fladt Underlag, f. Ex. en Glasplade, og ved Hjælp af en blød Pensel fjærnes alle Skællene saavel paa Vingens Overside som paa Undersiden. Denne Operation er ikke altid lige let og fordrer baade Tid og Øvelse. Er alle Skællene fjærnedede, lægges Vingen f. Ex. paa et Objektglas,

man hælder en eller to Draaber Xylol paa, hvorved den bliver fuldstændig klar og gennemsigtig, og Ribbernes Forgrening kan nu let iagttages. Vil man opbevare Præparatet, kan man hælde nogle Draaber Kanadabalsam opløst i Xylol paa og derpaa lægge et Dækglas, som trykkes fast paa, saaledes, at man undgaar at faa Luftblærer i Balsamen. Under en Glasklokke henlægges da Præparatet i længere Tid til Tørring. Skal Dyret derimod opbevares i Samlingen, kan Skællene jo ikke fjernes fra Vingerne, men disse kan da gøres gennemsigtige ved, at man forsigtig drypper en Draabe Xylol paa dem og man kan da, inden dette fordamper, undersøge dem. Ogsaa Kloroform og Æter kan anvendes i dette Øjemed; dog fordamper det sidste saa hurtigt, at en Iagttagelse er vanskelig.

Man har fra gammel Tid delt Sommerfuglene i to store Hovedgrupper: Storsommerfugle (*Macrolepidoptera*) og Smaasommerfugle (*Microlepidoptera*). Nogen skarp Grænse kan imidlertid ikke opstilles, og flere Slægter, som hidtil er henførte til den første Gruppe, regnes nu til den sidste. Vi vil imidlertid her følge den gamle Inddeling og henregne de første 27 Familier til *Macrolepidoptera*. De to Grupper kan sondres saaledes:

Vingerne enten fjerformet spaltede, eller Ribbenættet er ufuldstændigt; hvis det er fuldstændigt, da er i Bagvingerne **1a**, **1b** og **1c** og i Forvingerne **1b** tilstede. Findes i Forvingerne baade **1a** og **1b**, er Frynserne altid lange. Larverne har Kransfødder.

Microlepidoptera, Smaasommerfugle.
(Expl. Møl, Viklere.)

Ovennævnte Kendetegn findes ikke

Macrolepidoptera, Storsommerfugle.
(Expl. Dagsommerfugle, Natsommerfugle.)

Macrolepidoptera har man atter delt i to Grupper: 1. Dagsommerfugle (*Rhopalocera*) og 2. Natsommerfugle (*Heterocera*). Af de sidste udskiltes i tidligere Tid som en Gruppe for sig Aftensværmerne (Sphinxer, Zygæner, Glassværmere), der imidlertid efter nyere systematiske Undersøgelser ikke udgør et samlet Hele. Navnet Natsommerfugle er for saa vidt uheldigt, som en Del af de herhenhørende Former færdes om Dagen i det klare Sollys. Hos Dagsommerfuglene er Følehornene kølleformede, hos Natsommerfuglene ten-, børste- eller

traadformede, ofte med Sidegrene. De første omfatter Familiene: 1. Papilionidæ, 2. Pieridæ, 3. Nymphalidæ, 4. Erycinidæ, 5. Lycænidæ og 6. Hesperidæ; de sidste omfatter Familierne: 7. Sphingidæ, 8. Notodontidæ, 9. Lymantriidæ, 10. Lasiocampidæ, 11. Endromiidæ, 12. Lemoniidæ, 13. Saturniidæ, 14. Drepanidæ, 15. Noctuidæ, 16. Cymatophoridæ, 17. Brephidæ, 18. Geometridæ, 19. Nolidæ, 20. Cymbidæ, 21. Arctiidæ, 22. Zygænidæ, 23. Cochlididæ, 24. Psychidæ, 25. Sesiidæ, 26. Cossidæ og 27. Hepialidæ.

Den nyere Systematik benytter saa godt som udelukkende Ribbernes Anordning som Familiekarakterer.

Oversigt over Macrolepidopterernes Familier.

1. Bagv.s Radius med 5 eller 4 Grene; fra Midtcellen i Bagv. udgaar derfor ialt 9—10 (delvis stilkede) Grene. (se Fig. 10) 27. Hepialidæ.
- Bagv.s Radius enkelt eller højt med 2 Grene, hvorfor der fra Midtcellen sædvanlig udgaar 6, 7 eller færre, højt 8 Ribber 2.
2. **1 c** i Bagv. fuldstændig udviklet; mangler den, da er i hvert Fald enten **1 b** togrenet ved Basis eller **1 a** og **1 b** ligeledes meget forkortede eller rudimentære (uudviklede). 3.
- 1 c** i Bagv. altid fuldstændig atrofisk (forkrøbet) eller manglende; **1 b** altid fuldstændig udviklet, aldrig tvedelt ved Basis. 8.
3. **1 c** udviklet i alle Vinger, ligeledes **1 a** og **1 b**, eller **1 c** i Forv. forkortet eller manglende; i saa Fald er **1 a** en Gren af **1 b** og gaar ud til Randen 4.
- 1 c** i Forv. idetmindste i Rodhalvdelen atrofisk eller manglende; **1 b** enkelt 7.
4. **1 a** og **1 b** i Forv. anastomoserer (sammenvoxede paa et Stykke) saaledes, at de udad deler sig i 2 Grene, hvoraf den ene udmunder i Sømmen eller Indervinklen, den anden i Randen; Roddelen er en-

ten fuldstændig forenet eller adskilt, saa at kun den midterste Del af de to Ribber er sammensmeltet. **1 c** i Forv. udmunder enten i **1 b** bag Midten eller er forkortet eller atrofisk (se Fig. 11) 24. *Psychidæ* **1 b** og **1 a** i Forv. kun adskilte ved Basis, ellers sammensmeltede lige ud til Sømmen; **1 c** i Forv. naar til Sømmen 5.

Fig. 10. *Hepialus humuli* Linn.
(Efter Hormuzaki).

Fig. 11. *Acanthopsyche opacella* H. S. (Efter Meyrick).

5. **10—7** i Forv. anastomoserer ved Roden, danner en Tillægscelle, hvorfra **10** og **9** udspringer nær ved hinanden, **8** og **7** paa fælles Stilk eller **10** frit, **9**, **8** og **7** paa fælles Stilk.. (se Fig. 6) 26. *Cossidæ* Forv.s Radiusgrene anastomoserer ikke, altsaa ingen Tillægscelle..... 6.
6. Tungen udviklet. **S** i Bagv. paa den anden Side af Midten af Midtcellen forbundet med Radius ved en Tværribbe (se Fig. 12) 22. *Zygænidæ* Tungen rudimentær eller mangler. **S** og Radius i Bagv. anastomoserer: **8** nedadbøjet i den basale Del og anastomoserer med Radius i Midten af Midtcellens øverste Rand ... (se Fig. 13) 23. *Cochlididæ*
7. **8** mangler i Bagv., d. v. s. er sammenvoxet med Radius. Forv. delvis uden Skæl (se Fig. 14) 25. *Sesiidæ* **8** i Bagv. tilstede; **4** og **5** i Bagv. sammenvoxede, altsaa kun 2 Mediangrene, hvorfor der fra Midt-

- cellen kun udgaar højst 5 udelte Ribber. ♀ vingeløs.
 Sækbærer (se Fig. 15) 24. Psychidæ
8. Følerne traadformede eller prismatiske, cylindriske, behaarede, kamformede eller tandede etc., undertiden fortykkede mod Spidsen, men da endende i en fin Spids..... 9.
- Følerne med tydelig kølle- eller seglformet Endekølle 29.

Fig. 12. *Zygæna filipendulæ* Linn. (Efter Hormuzaki).

Fig. 13. *Cochlidion limacodes* Hufn. (Efter Meyrick).

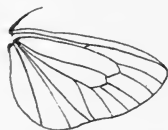

Fig. 14. *Trochilium apiforme* Cl. (Efter Meyrick).

Fig. 15. *Fumea casta* Pall. (Efter Meyrick).

9. 5 i Forv. udspringer betydelig nærmere ved 4 end ved 6 eller sammen med 4 fra ét Punkt eller paa fælles Stilk 10.
- 5 i Forv. udspringer omtrent midt imellem 4 og 6, eller nærmere 6..... 20.
10. 8 i Bagv. er ikke Radius nærmere paa det Sted, hvor 7 gaar ud fra Midtcellen, end før og efter dette Sted; den forløber enten frit eller er i for-

skellig Længde før Midtcellens Ende sammensmeltet med Radius; eller er forbundet med Radius ved Tværribber. Undertiden skiller Radius sig allerede ved Vingeroden fra Midtcellen, følges videre med 8 eller anastomoserer med denne; eller 8 mangler, d. v. s. er sammensmeltet med Radius..... 11.

8 i Bagv. nærmer sig Radius mere paa det Sted, hvor 7 gaar ud fra Midtcellen eller lige umiddelbart før eller efter end længere mod Roden og mod Sømmen; forløber frit eller er forbunden med Radius ved en Tværribbe i den basale Del; eller er sammensmeltet med den til Enden af Midtcellen, saa at 8 og 7 udgaar fra en fælles Stilk..... 19.

11. Hæftebørste findes..... 12.
Hæftebørste mangler..... 18.

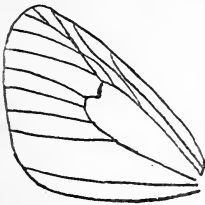

Fig. 16. *Orgyia antiqua* Linn. (Efter Hormuzaki).

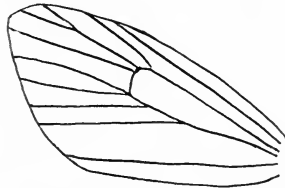
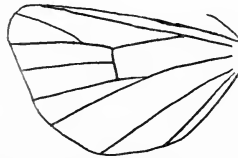
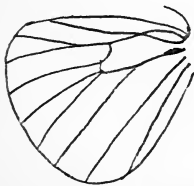

Fig. 17. *Nola confusalis* H. S. (Efter Meyrick).

12. 8 i Bagv. anastomoserer saaledes med Radius, at der dannes en lang Rodcelle, d. v. s. 8 er i eller over Midten af Midtcellen forbundet med Radius. 7 i Forv. med 9 + 8 paa fælles Stilk. 9. *Lymantriaidæ* (se Fig. 16).

- 8 i Bagv. anastomoserende i meget forskellig Længde, indtil fuldstændig Sammensmeltning med Radius, men danner enten slet ingen Rodcelle eller kun en, der er $\frac{1}{4}$ af Midtcellens Længde, men i saa Fald udspringer 7 i Forv. frit fra Midtcellen. 13.
13. 1 b i Forv. enkelt. 8 og Radius i Bagv. indtil over $\frac{1}{3}$ eller henimod Midten af Midtcellen sammensmeltede, uden tydelig Rodcelle. 14.
- 1 b i Forv. ved Roden med en kitinøs Sidegren (1 a), der undertiden danner en Rodcelle; oftest gaar den tæt ved 1 b, parallel eller divergerende, tydelig fjærnet fra Randen, frit forløbende; eller denne Gren er atrofisk eller mangler, men saa er 8 og Radius i Bagv. kun anastomoserende i Basaldelen og skilles før $\frac{1}{3}$ af Midtcellens Længde, med eller uden Rodcelle; eller danner en Rodcelle, der naaar til midt paa Midtcellen 16.

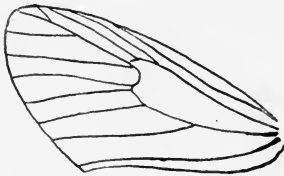

Fig. 18. *Arctia caja* Linn.
(Efter Hormuzaki).

Fig. 19. *Agrotis fibraria* Linn.
(Efter Hormuzaki).

14. Forv. med ophøjede Skæl mod Kanten (se Fig. 17) 19. *Nolidae*
Forv. uden ophøjede Skæl. 15.
15. Palpernes midterste Led regelmæssigt, ikke fortykket
mod Spidsen (se Fig. 18) 21. *Arctiidae*
Palpernes midterste Led bredere mod Spidsen. 20. *Cymbidae*

16. **1 b** i Forv. ved Roden enkelt. Palperne middel-lange eller korte, det midterste Led regelmæssigt cylindrisk, hverken fortykket eller bøjet..... 17.
- 1 b** i Forv. ved Roden med en kitinøs Sidegren, eller hvis denne er utydelig, da er Palperne meget lange, deres midterste Led i Spidsen fortykket eller seglformet bøjet (se Fig. 19) 15. Noctuidæ

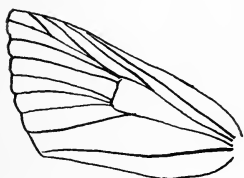

Fig. 20. *Hylophila prasina* Linn. (Efter Meyrick).

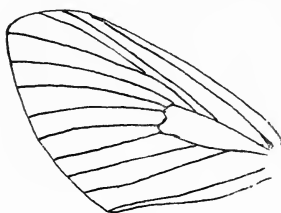

Fig. 21. *Lasiocampa quercus* Linn. (Efter Hormuzaki).

17. **3** og **4** i Bagv. forenede ved Basis eller paa fælles Stilk; **7** i Forv. frit ud fra Midtcellen; **8** og Radius i Bagv. anastomoserer saaledes, at de danner en tydelig Rodcelle (se Fig. 20) 20. *Cymbidæ*
- 3** og **4** i Bagv. ved Basis nær hinanden, men tydelig adskilte; **7**, **8** og **9** i Forv. paa samme Stilk eller desuden med **10** anastomoserende ved Basis og dannende en Tillægscelle. **8** og Radius i Bagv. danner i den basale Del ved Anastomose en tydelig Rodcelle eller er fuldstændig sammen-smeltede ved Roden 21. *Arctiidæ*
18. **7** i Forv. fri eller i forskellig Forbindelse med **8** eller med **6**, men aldrig ud fra en fælles Stilk

med 10 og 9. Øjnene helt eller delvis be-
 haarede (se Fig. 21 og 22) 10. Lasiocampidæ
 7 i Forv. udspringer fra den fælles Stilk med 10,
 9 og 8; 6 nær Roden af denne Stilk fra Midtcellens
 Hjørne; Øjnene glatte. (se Fig. 23) 11. Endromididæ

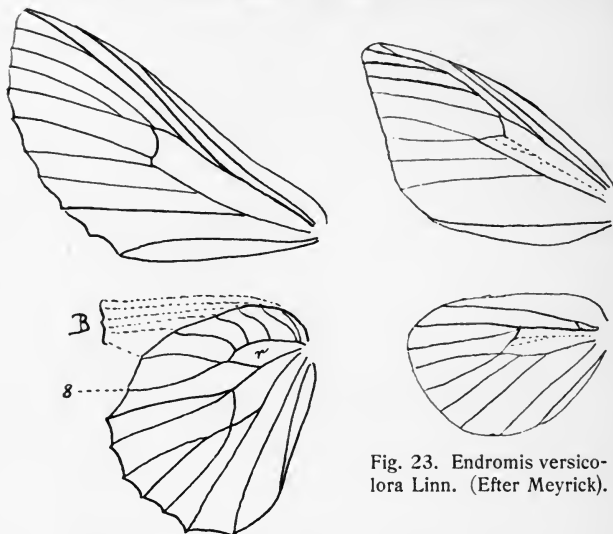

Fig. 23. *Endromis versicolora* Linn. (Efter Meyrick).

Fig. 22. *Gastropacha quercifolia* Linn.
 B Biribber, r Rodcelle. (Efter Hormuzaki).

19. 8 i Bagv. er i den basale Del forbundet med Radius ved en Tværribbe. Følerne prismatiske, undertiden fortykkede i Midten, med krogformet eller lige Spids (se Fig. 24) 7. Sphingidæ
 8 i Bagv. er ikke forbundet med Radius ved en Tværribbe; eller 8 og Radius er fuldstændig sammensmeltede ud til Enden af Midtcellen, altsaa 7 og 8 paa fælles Stilk, og først adskilte ud over Midtcellens Ende. Følerne traadformede eller kamdelte (se Fig. 25) 14. Drepanidæ
20. Hæftebørste findes 25.
 Hæftebørste mangler 28.
21. 8 i Bagv. ved Roden meget stærkere bøjet end Radius (undertiden delt i to, slyngagtig forbundne

- Grene); den ved længere eller kortere Anastomose af 8 og Radius dannede Rodcelle kort; det Stykke af Radius, der gaar fra dennes Ende til Enden af Midtcellen, er 3 Gange saa langt som denne, undertiden aabne Rodcelle (eller endnu længere) 22.
- 8 i Bagv. umiddelbart ved Roden ikke bøjet, enten sluttende sig til Radius, eller forløbende i nogen Afstand fra den, parallel med den, eller i en svag Bue, uden Rodcelle, sjældnere anastomoserende med Radius, dannende en meget langstrakt Rodcelle; det Stykke af Radius, der da gaar fra dennes Ende til Enden af Midtcellen, er højst $1\frac{1}{2}$ Gang saa langt som Rodcellens Længde..... 27.

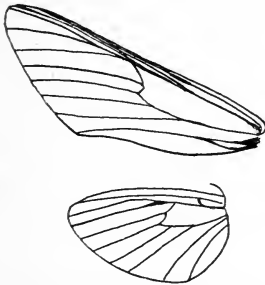

Fig. 24. *Sphinx pinastri* Linn.
(Efter Hormuzaki).

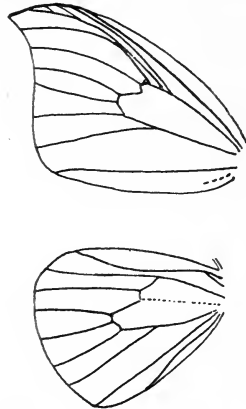

Fig. 25. *Drepana falcataria*
Linn. (Efter Meyrick).

22. 5 i Bagv. atrofisk eller manglende ... 18. Geometridæ
(se Fig. 26). (Boarmiïnæ)
- 5 i Bagv. ligesaa stærkt udviklet som de øvrige Ribber 23.
23. 5 i Bagv. udspringer nærmere ved 6 end ved 4.
...18. Geometridæ
(Geometrinæ)
- 5 i Bagv. udspringer omtrent midt imellem 6 og 4,
eller nærmere 4 24.
24. 8 og Radius i Bagv. er til over Midtcellens Midte
sammensmeltede med hinanden, eller udover Midt-

- cellens Midte forbundne ved en Tværribbe eller anastomoserende 25.
 8 og Radius i Bagv. kun anastomoserende eller forbundne ved en Tværribbe i den basale Del, før Midtcellens Midte..... 26.
25. Med Tunge 18. Geometridæ (Larentiinae)
 Tungen svag, næsten rudimentær. ♀ vingeløs.
 ... 18. Geometridæ (Boarmiinae [Anisopteryx])
26. Palper og Ansigt udstaaende behaarede. 8 og Radius i Bagv. i den basale Del anastomoserende og følges derpaa en kort Strækning. (se Fig. 27) 17. Brepheidæ
 Palper og Ansigt skællede. 8 i Bagv. berører Radius eller anastomoserer med den i den basale Del, og divergerer da hurtigt fra Forbindelsesstedet 18. Geometridæ (Acidaliinae)

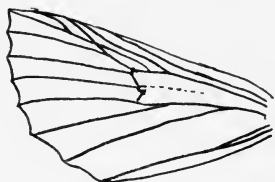

Fig. 26. *Crocallis elinguaris* Linn. (Efter Hormuzaki).

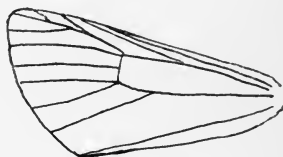
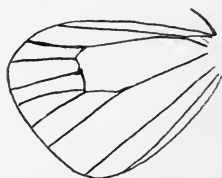

Fig. 27. *Brepheos nothum* Hb. (Efter Meyrick).

27. 5 i Bagv. udspringer meget nærmere ved 4 end ved 6; 7 udgaar fra Radius før Midtcellens Hjørne. ... (se Fig. 28) 16. Cymatophoridae
- 5 i Bagv. udspringer midt imellem 6 og 4 eller nærmere 6; 7 udgaar fra Midtcellens Hjørne. ... (se Fig. 29) 8. Notodontidae

28. Forv.s Radius med tre Grene (10 og 9 smeltede sammen, 8 og 7 ligeledes); 11, 10 + 9 og 8 + 7 fra en fælles Stilk eller 11 frit fra Midtcellens Ende (se Fig. 30) 13. Saturniidæ
 Forv.s Radius med 5 Grene (se Fig. 31) 12. Lemoniidæ

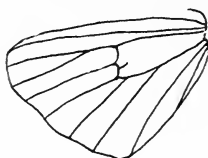
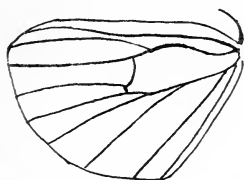
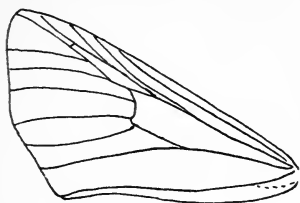

Fig. 28. *Habrosyne derasa* Linn.
 (Efter Hormuzaki).

Fig. 29. *Lophopteryx camelina* Linn.
 (Efter Hormuzaki).

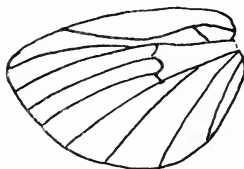
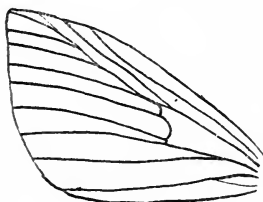
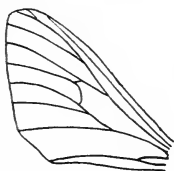

Fig. 30. *Saturnia*.
 (Efter Hormuzaki).

Fig. 31. *Lemonia*.
 (Efter Hormuzaki).

29. **1 a** i Bagv. mangler (se Fig. 32) 1. Papilionidæ
1 a i Bagv. tilstede 30.
 30. Tværribben mellem **6** og **5** og mellem **5** og **4** i
 Forv. fuldkommen atrofisk. **1 b** i Forv. oftest ved
 Grunden tvedelt. 31.
 Tværribben mellem **6** og **5** i Forv. helt eller i det
 mindste dens Halvdel godt udviklet 32.

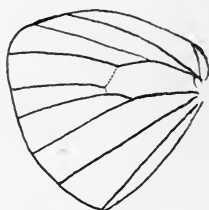
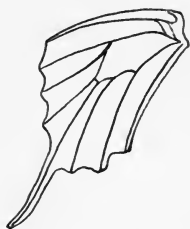
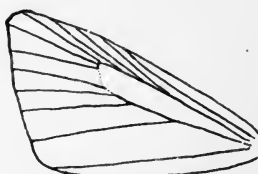

Fig. 32. *Papilio podalirius*
 Linn. (Efter Hormuzaki).

Fig. 33. *Augiades sylvanus* Esp.
 (Efter Meyrick).

31. Forv.s Radius udsender 5 udelte Grene fra Midtcellens øvre Rand. Radius i Bagv. anastomoserer ved Roden med 8 og danner en Rodcelle (ofte vanskelig at se) (se Fig. 33) 6. Hesperiidæ
 Forv.s Radius med 3—4 Grene, udsender højst 3 udelte eller tildels tvedelte Grene. Bagv. uden Rodcelle. (se Fig. 34) 5. Lycænidæ
 32. **6** og **7** i Bagv. paa fælles Stilk. (se Fig. 35) 4. Erycinidæ
6 og **7** hver for sig fra Midtcellen 33.
 33. Sex fuldt udviklede Ben hos begge Køn; Grundfarven hvid, gul eller orange (se Fig. 36) 2. Pieridæ
 Fire fuldt udviklede Ben hos begge Køn; Forbenene forkrøblede, uden Kløer (se Fig. 37 og 38) 3. Nymphalidæ

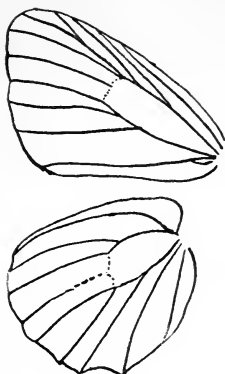

Fig. 34. *Chrysophanus virgaureæ* Linn. (Efter Hormuzaki).

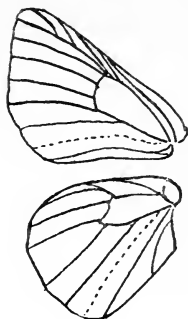

Fig. 35. *Nemeobius lucina* Linn. (Efter Schatz og Røber).

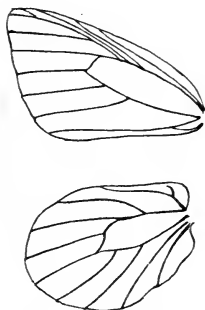

Fig. 36. *Pieris brassicæ* Linn. (Efter Hormuzaki).

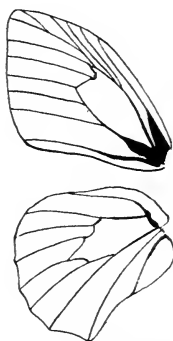

Fig. 37. *Epinephele jurтина* Linn. (Efter Hormuzaki).

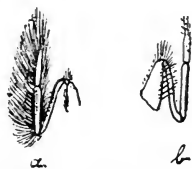

Fig. 38.

a Forfod af *Vanessa polychloros* Linn. ♂,

b af *Argynnis paphia* Linn. ♀.

Oversigt over Macrolepidopterernes fuldvoxne Larver.

De i nedenstaaende Tabel anførte Romertal viser hen til Tabeller til Bestemmelse af forskellige Grupperes Larver. Saaledes omfatter

Tabel I.	Dagsommerfugle (Fam. 1-6.)	
—	II. Natsommerfugle (Fam. 7.)	
—	III. —	(Fam. 8-14, 16, 19-21, 23, 24, 26, 27.)
—	IV. —	(Fam. 8, 15-17.)
—	V. —	(Fam. 18.)
—	VI. —	(Fam. 22 og 25.)*

(Sammenlign S. 12).

1.	Kun Brystfødderne udviklede	2.
	Foruden Brystfødderne i det mindste 1 Par Bugfødder udviklede (paa 9de Ring)	3.
2.	Lever i Sække, hvoraf kun Brystringene rager frem III	
	Fritlevende, skjold- eller bænkebiderformet, stærkt hvælvet. Bugfødderne omdannede til klæbrige Tvæervalke III	
3.	Lever i Ved af Trær og Buske eller i Stængler og Rødder af mindre Planter og Stauder	4.
	Fritlevende eller mellem Blade, ofte skjult om Dagen	8.
4.	Lever i Løvtrær eller Buskvæxter, ogsaa Hindbær. Bugfødderne besatte med udad rettede Kroge. Med hornagtigt Nakkeskjold	5.
	I Stængler og Rødder af mindre Planter eller i Hyldemarv	7.
5.	Gullig-kødfarvede med rødbrun Ryg, eller gullige, med sorte Vorter og Børster; Hoved, Nakke- og Endeskjold sorte	6.
	Benfarvet eller hvidlig, med enkelte fine Haar VI	
6.	Kødfarvet, med rødbrun Ryg, eller gullig med op-højede, sorte Vorter. I Ved af Trær III	
	Smudsig benfarvet eller graahvid, slank. I Rødderne af urteagtige Planter III	

*) Disse Tabeller kan ikke blive fuldstændige, hvad navnlig gælder om Tabel IV og V. Aarsagen hertil er dels det store Antal Arter, dels den Omstændighed, at mange Arters Larver er ufuldstændig eller ikke kendte.

7. Længde c. 2 Ctm. Grundfarven aldrig grøn... VI
Større 29.
8. Foruden Brystfødderne kun med 2 Par veludviklede
Vortefødder paa Bagkroppen V
Foruden Brystfødderne mindst med 3 Par veludvik-
lede Vortefødder paa Bagkroppen..... 9.
9. Med mindre end 5 Par veludviklede Vortefødder.. 10.
Med 5 Par veludviklede Vortefødder paa Bagkrop-
pen, nemlig paa 6te—9de og 12te Ring 12.
10. 12te Ring fodløs, ender i 1 eller 2 Spidser ... III
12te Ring med Endefødder 11.
11. Med 3 Par Vortefødder..... III
Anderledes. IV
12. Med et kødet, gaffelformet, udskydeligt Apparat bag
Hovedet I
Uden dette 13.
13. Med 2—6 Længderækker af forgrenede Torne eller
med 7—9 Rækker af kødede Forhøjninger med
korte Haar..... I
Uden eller kun med enkelte Torne 14.
14. Bagkropsenden tvespidset..... I
Bagkropsenden ikke tvespidset 15.
15. Formen bænkebidragtig, kort..... I
Ikke saadan 16.
16. Mere eller mindre tæt besatte med Haar, som enten
sidder i Duske eller ordnede i Stjerneform, enten
paa Vorter eller fordelte regelmæssig over hele
Kroppen. Haarene enten korte eller lange 17.
Nøgen eller kun besat med enkelte Børster eller
Haar, der kan staa paa mere eller mindre tyde-
lige Vorter..... 29.
17. Enkelte Ringe (ikke alle) udmærkede ved fremstaa-
ende Vorter, Udvæxter, Børster, Pensler, Duske
eller ogsaa enkelte Ringe pukkelformet forhøjede 18.
Ingen Ringe er særlig udmærkede 21.
18. 11te Ring med en tapformet Vorte eller opret-
staaende Haardusk, undert. ogsaa 2den Ring med
Top. Paa Ryggen tyndhaaret, paa Siderne med
længere Haar III
Behaaring etc. anderledes 19.
19. 9de og 10de Ring med en udskydelig, oftest livlig
farvet Vorte paa Ryggen..... III
Uden saadan Vorte og uden Haarbørste..... 20.
20. 4de og 11te Ring ophøjede og fint behaarede, paa
Siderne med halvkugleformede, længere behaarede
Vorter, uden Haarpensler. (Mellem Blade).. III

- Oftest med Haarpensler og kødede, tapformede Ud-
væxter, undertiden med mere end 5 Par gulrøde,
spidse Haarduske paa Ryggen..... IV
21. Behaaringen fordelt næsten regelmæssig over hele
Kroppen, meget kort, fløjelsagtig eller lang, med
Totter, oftest blød. Kun enkelte Haar eller smaa
Duske længere eller paa Vorter..... 22.
- Behaaringen i Duske, Børster eller Stjærner, paa
mere eller mindre store Vorter. Haarene oftest
stive..... 25.
22. Haarene meget korte og fine, fløjelsagtige, ofte en-
kelte Haar længere. I det mindste 1 farvet
Længdestribe I
Haarene temmelig korte, men ikke fløjelsagtige, og
ikke sparsomme og fjærntstaaende 23.
- Behaaringen anderledes 24.
23. Fritlevende. Oftest grøn eller gul. Kroppen tyk,
sammentrykt, fortil og bagtil stærkt skraanende
nedad og afsmalnet, oftest med 2—4 Længde-
rækker af sorte Pletter. Hovedet meget lille,
skjult. Længde indtil 3 Ctm. Oftest paa Ærte-
blomstrede..... VI
Mellem Blade af Pil og Poppel. Haarene under-
tiden noget længere..... III
24. Grøn eller gul, med lange, bløde Silkehaar af hvid
eller gul Farve..... IV
Anderledes behaaret og farvet..... III
25. Lever paa Lavarter og Halvmosser. Hovedet lille
og rundt..... 26.
Lever ikke paa Lavarter og Halvmosser..... 27.
26. Kroppen tenformet. Med 4 Par Vortefødder.. III
Med 5 Par Vortefødder IV
27. Indtil 3 Ctm. lang. Kroppen fortil og bagtil stærkt
skraanende nedad og afsmalnet. Hovedet lille og
skjult. Med 1—4 sorte Pletrader..... VI
Større end 3 Ctm. og af anden Form..... 28.
28. Paa lave Planter eller Løvtrær. Sort, med et Tvær-
bælte af 10 rustfarvede Vorter med Stjernehaar
paa hver Ring, eller sortebrun, med 1 hvid, rød-
pletlet Længdestribe over Fødderne og 1 Række
hvidlige, firkantede Pletter paa hver Side af de
røde Rygpletter eller graa, 2den Ring med rød,
de øvrige med sort Rygplet, ved Siden af Ryggen
en hvid Pletrække eller sort, 11te Ring med en
stor, bleggul firkantet Plet, der er kantet med
mørkt; Hovedet sort, med dobbelt, gul Gaffel-

- linie eller 2den, 4de og 7de Ring med en bred, gul Rygplet; Vorterne røde og gule..... IV
 Ikke i Besiddelse af ovenstaaende Kendemærker III
29. Enkelte Ringe (men ikke alle) udmærkede med Horn, Spidser, tapformede eller pukkelagtige Udvæxter eller Tværvalke 30.
 Ingen Ringe er særlig udmærkede 38.
30. Kun 11te Ring er særlig udmærket 31.
 Foruden 11te Ring desuden andre Ringe særlig udmærkede 36.
 11te Ring ikke udmærket. 2den Ring med en lille Forhøjning. Grøn med gul Tegning..... III
31. Paa 11te Ring et større eller mindre Horn..... 32.
 Udvæxten paa 11te Ring ikke hornformet eller kun meget lille, undertiden kun i Form af en flad Tværvalk, der bagtil skraaner stærkt nedad..... 33.
32. Hornet lille, lige opstigende fra bred Basis, med rød Spids, og paa hver Side en hvid Vinkeltegning. Paa hver Ring paa Ryggen 4 hvide Prikvorter med sorte Haar IV
 Hornet temmelig stort, mere eller mindre krummet. Fuldstændig nøgen..... II
33. Udvæxten tvespidset, rød. Dyret oftest grønt, paa Ryggen hvidligt..... III
 Udvæxten enkelt 34.
34. Grøn, med gullig-hvide Skraastriber, som fra oven fortil gaar bagud nedad. Udvæxten stump, pyramideformet III
 Uden lyse Skraastriber, eller de gaar i en anden Retning 35.
35. Udvæxten skjoldformet, gul eller er et forkrøblet Horn, og Larven har da paa 3die og 4de Ring Øjepletter paa Siden..... II
 Udvæxten pyramideformet. Larven glindsende grøn, rød- eller violetbrun, meget slank, fortil tyndere og uden Skraastriber. Paa Løvtrær III
 Udvæxten flad. Larven anderledes, mest paa lave Planter..... IV
36. Foruden 11te Ring kun 12te udmærket. Denne, ligesom 11te, med 2 smaa, ikke røde Spidser IV
 Ogsaa nogle Midtringe (4de—8de) eller idetmindste 1ste og 2den Ring udmærkede..... III
 Alle Ringe fra 2den, 3die eller 4de med Tværvalke eller Tornspidser 37.
37. Grøn, kornet ru, med hvidgule Skraastriber paa Siderne. 4de Ring med rødgul Sideplet..... III

- Tværvalkene rødbrune, eller med Tornspidser og gule, tapformede Udvæxter paa Ryggen af Brystringene. Livligt farvede. Paa Kurvblomstrede..... IV
38. Paa Rødder eller i Stængler af oftest lave Planter 39.
Mellem Blade eller i Pilerakler og Frøkapsler. (Smlgn. ogsaa næste Afd.)..... 41.
Fritlevende, undertiden skjulte om Dagen, ogsaa i Jorden 45.
39. I Stængler af Rør og andre Vandplanter IV
I Stængler af Hyld, *Valeriana* (Baldrian), *Verbascum* (Kongelys)..... IV
I Stængler og Rødder af Græsarter, *Plantago* (Vejbred), *Rumex* (Skræppe) og andre Engplanter, ogsaa i *Pteris* (Ørnebregne) og *Malva* (Katost).... 40.
40. Smudsig benfarvet eller glinsende graa eller hvidlig. Hoved og Nakkeskjold glindsende gulbrunt eller brunrødt, ikke sort eller mat, undertiden alle 3 Brystringe med brunlige Hornpletter. Uden lyse eller mørke Længdelinier over alle Ringe. Med enkelte Haar paa Prikvorter III
Et eller flere af disse Kendetegn passer ikke IV
41. Paa Løvtrær 42.
Paa urteagtige Planter eller i Frøkapslerne af Nellikefamilien 44.
42. Hovedet meget stort, kuglerundt, lysebrunt, rødbrunt eller rustgult. Kroppen bagtil tyndere, noget afladet, nøgen III
Hovedet lille, gullig-brunt til sort, sjældnere grønt. Larven bagtil noget fortykket 43.
43. Larven gulgrøn. Rygstriben hvid, gult sømmet, med rød Midtlinie eller røde, hvidkærnedede Pletter. Hovedet græsgrønt III
Larven anderledes IV
44. Tæt besat med fine, mest meget korte Haar, ofte tilsyneladende næsten nøgen. Lever den lysegrønne Larve i et Rør af Græsstraa, er de enkeltstaaende Haar stive. Størrelse 2,5—3 Ctm. Mest paa Græs I
Med enkeltstaaende Haar eller Børster paa Vorter IV
45. Paa Løvtrær 46.
Paa Naaletrær; grøn, Rygstriberne sorte og hvide, Fodstriben rustfarvet. Eller paa lave Planter IV
46. Ryggen med mørk, rude- eller spadeformig Tegning. Siderne med Skraastriber (dog ikke røde) eller med krogformet ombøjede Tværstriber eller med større Vorter, besatte med hvide eller sorte Børster IV

- Ryg og Sider kun med Længdelinier og Pletrækker, uden større Vorter. Undertiden røde, gulsømmede Skraastriber. Grundfarven oftest grøn 47.
47. Ryg og Sider med røde Længdelinier eller Pletter ved Siden af anderledes farvede, eller kun Ende-fødderne med en rød Streg 48.
- Uden rød Tegning 49.
48. Ryggen uden lyse Linier, i det højeste med mørke. Kun Sidelinien gul eller rødlig. Larven gennemskinnende grøn eller med rustfarvede eller mørkegrønne Ryglinier og 8 hvide eller rustfarvede Prikvorter paa hver Ring. Sidelinien bred, hvid IV
- Med lyse, hvide eller gule Ryglinier, der undertiden er opløste i Punktrækker III
49. Larven bagtil tyndere, meget afladet. Hovedet stort, kuglerundt. Sjælden grøn. Paa Eg. (Er Larven grøngul, er Hovedet rødt med hvide Punkter og Buestriber) III
- Larven bagtil tykkere, grøn. Hovedet oftest lille .. 50.
50. Midtryglinien hvid eller gul, lysere end Grundfarven, ligeledes oftest ogsaa de øvrige Længdelinier IV
- Midtryglinien af Grundfarven eller mørkere, undertiden med lysere Kant. Hovedet vissengrønt eller grønt med hvide Streger III

Tabel I.

Oversigt over Dagsommerfuglenes fuldvoxne Larver. *)

1. Bag Hovedet et kødet, gaffelformet Redskab, der udstrækkes ved Berøring af Dyret.....	2.
Uden et saadant Redskab	5.
2. Nøgen og glat; Grundfarven grøn	3.
Med behaaede Udvæxter; Grundfarven sort.....	4.
3. Gullig-grøn med gule Striber og Linier og rødbrune Pletter	Papilio podalirius.
Grøn med sorte Bælter, hvori brandgule Pletter	Papilio machaon.

*) I denne Oversigt mangler Larverne til *Coenonympha hero* og *Hesperia serratulæ*, da begge disse Larver er ukendte. Larven til *Lycæna arion* er usikker og Larven til *Lycæna minima* forekommer to Gange, idet den beskrives forskelligt.

4. Paa Ryggen af hver Ring 2 staaiblåa Vorter, derunder paa begge Sider rødgyule Pletter
Parnassius apollo.
 Kun paa begge Sider af Ryggen en Række gyule eller orangefarvede Pletter.... *Parnassius mnemosyne.*
5. Med 2—6 Længderækker af grenede Torne eller med 7—9 Rækker af kegleformede, kødede Forhøjninger, besatte med korte, ikke grenede Haar 6.
 Uden saadanne Torne eller Forhøjninger..... 30.
6. Besat med Rækker af grenede Torne..... 7.
 Med Rækker af kegleformede, kødede, kort behaarrede Forhøjninger, 7—9 paa hver Ring..... 26.
7. Med 2 Rækker stumpe, grenede Torne; Hovedet tvespidset..... 8.
 Med 4—6 Rækker Torne..... 9.
8. Tornene grønne, temmelig tykke, de paa 1ste Ring forlængede, med hvide, sortspidsede Grene
Limenitis populi.
 Tornene rødbrune; Hovedet rødt, med 2 hvide Striber..... *Limenitis sibylla.*
9. 1ste Ring uden Torn; 2den og 3die Ring med 4 Torne, de øvrige Ringe med 6 Torne. Hovedet hjærteformet, indskaaret, undertiden med 2 grenede Torne..... 10.
 Alle Ringe med Torne, der er behaarrede og staaar i 6 Rækker; de 2 paa 1ste Ring undertiden længere og stærkere..... 18.
10. Hovedet med 2 grenede Torne..... 11.
 Hovedet uden Torne..... 13.
11. Ryggen bredt gul, eller fortil rødgul, bagtil hvid.. 12.
 Uden brede, gyule Rygstriber. Sort eller brungul, med sorte Striber..... *Arachnia levana.*
12. Paa Ring 2—10 en bred, gul, af en brun Midtlinie delt Stribe; paa hver Side deraf en gul Pletlinie
Polygonia L album.
 Paa Ring 1—6 en rødgul Stribe, paa de øvrige Ringe en bred, hvid Stribe..... *Polygonia C album.*
13. Grundfarven sort, ligesaa Hoved og Torne; ingen farvede Siderstriber..... 14.
 Med farvede Siderstriber..... 15.
14. Paa Rygsiden af 3die—10de Ring en rustrød Plet paa hver Ring, som deles af den sorte Ryglinie
Vanessa antiopa.
 Uden rustrøde Pletter paa Ryggen, helt sort, overalt hvidt punkteret..... *Vanessa io.*
15. Med farvet Rygstribe..... 16.

- Uden farvet Rygstriben, kun med gullig eller blaalig-hvid Sidestriben *Pyrameis atalanta*.
16. Tornene af samme Farve som de Striber, hvori de staar. Larven lever selskabelig 17.
- Lysere eller mørkere sortegraa; Ryg- og Sidestriber afbrudte, gule. Tornene korte, gullige eller graa. Larven lever enkeltvis.... *Pyrameis cardui*.
17. Længdestriben paa Ryg og Sider rustfarvet; med fine, hvide Haar mellem de rustfarvede Torne
Vanessa polychloros.
- Længdestriberne paa Ryg og Sider messinggule eller grønlig-gule, brede eller udviskede. Ingen hvide Haar *Vanessa urticae*.
- Ryglinierne hvidgule, 2 i Antal; fra 4de Ring af findes paa hver Ring en brun Plet, hvori en Torn, som er sort..... *Vanessa xanthomelas*.
18. Med Torne paa Hovedet eller med 2 forlængede Torne paa 1ste Ring..... 19.
- Uden Torne paa Hovedet; Tornen paa 1ste Ring ikke længere end de øvrige 23.
19. Ryggen med udviskede, blaalig-hvide Punkter. Tornene sorte, de to midterste paa hver Ring ved Grunden svovlgule; sjældnere er alle Tornene rustgule..... *Argynnis euphrosyne*.
- Ryggen med en hvid eller gul Længdestriben, der oftest er kantet med sort. Tornene ikke sorte.. 20.
20. Hovedet gulbrunt; Rygstriben hvid med sort Kant; paa hver Ring en hvid Trekant paa hver Side. Tornene hvidlig-kødfarvede *Argynnis niobe*.
- Hovedet sort eller sortebrunt..... 21.
21. Hver Brystring med 2 hvide Punkter paa Siden. Tornene okkergule, sort behaarede. *Argynnis selene*.
- Brystringene uden hvide Pletter paa Siden..... 22.
22. Med 2 hvidlige Rygstriber. Tornene rustbrune, paa Vorter af samme Farve..... *Argynnis adippe*.
- Rygstriben bred, lysegul, kantet med mørkebrunt og med sort Midtlinie. Tornene gule, de forlængede paa 1ste Ring brune *Argynnis paphia*.
23. Hovedet brunt med 2 sorte Pletter; Rygstriben bred, brun, med dobbelt, gullig Midtlinie. Tornene gullige, sort behaarede *Argynnis ino*.
- Hovedet sortebrunt, Tornene gullig-kødfarvede; Ryglinien brun..... *Argynnis pales*.
- Hovedet sort eller sortebrunt; Tornene sorte, brune eller røde 24.

24. Med røde Sidepletter; Torne og Hoved sorte
Argynnis aglaja.
 Uden røde Sidepletter..... 25.
25. Med 2 brungule Sidelinier; Tornene korte, røde
Argynnis lathonia.
 Uden lyse Sidelinier; Tornene rustbrune, Hoved
 sortebrunt *Argynnis adippe.*
26. Hovedet rødligt; sort med blaalig-hvide Punktringe
 i Indsnittene; Vorterne korte, sorte.. *Melitæa cinxia.*
 Hovedet sort, undertiden blaaplettet 27.
27. Med en bred, svovlgul Rygstriben, som er afbrudt
 af en sort Midtlinie og sorte Tværstreger
Melitæa maturna.
 Uden saadan Rygstriben..... 28.
28. Vorterne sorte, ved Grunden gullige, sort behaarede.
 Paa Siderne en fin, hvid Punktstriben. *Melitæa aurinia.*
 Vorterne hvidgule eller rustfarvede..... 29.
29. Paa Siden en Række gule, kødede Vorter
Melitæa athalia.
 Uden saadanne Vorter. Med blaa og hvide Punkter;
 Hovedet sort, med 2 blaa Pletter. *Melitæa dictynna.*
30. Bagkroppen ender i 2 Spidser..... 31.
 Bagkroppen ender ikke i 2 Spidser..... 47.
31. Hovedet med 2 lange, gaffeldelte Horn. Grøn, fint
 gult punkteret. Paa Løvtrær *Apatura iris.*
 Hovedet uden Horn. Oftest stribet paalangs, besat
 med smaa, hvidlige Haar. Paa Græsarter 32.
32. Nøgen; Aandehullerne sorte; Hovedet lyst, med 4
 sorte Streger..... *Satyrus semele.*
 Fint, kort og tyndt behaaret. Aandehullerne røde,
 sorte eller hvide 33.
33. Grundfarven gulgraa eller gulbrun 34.
 Grundfarven grøn eller grønlig 37.
34. Endespidskerne røde; Aandehullerne hvide
Melanargia galathea.
 Endespidskerne ikke røde. Aandehullerne sorte eller
 gule 35.
35. Ryglinien brun, lyst kantet; Hovedet med 2 hvid-
 lige Buer *Erebia ligea.*
 Ryglinien ikke lyst kantet. Hovedet med brune
 Streger og Punkter..... 36.
36. Fodlinien dobbelt, hvid. Hovedet lysebrunt, med 4
 brune, utydelige Streger. *Aphantopus hyperanthus.*
 Fodlinien enkelt, gul. Hovedet graabrunt med 6
 brune Streger *Epinephele tithonus.*

37. Endespidserne delvis røde..... 38.
 Endespidserne hvide..... *Pararge achine*.
 Endespidserne hverken røde eller hvide..... 41.
38. Ryglinien mørk, lyst kantet..... 39.
 Ryglinien mørk eller sort, ikke lyst kantet. Hovedet
 gulgrønt..... *Epinephele jurtina*.
39. Fodlinien dobbelt, hvidgul; Aandehullerne hvide
Melanargia galathea.
 Fodlinien enkelt, gul..... 40.
40. Besat med fine, gullige Prikvorter
Coenonympha tiphon.
 Uden saadanne Prikvorter. Hovedet blaagraat, med
 røde Kæber..... *Coenonympha arcania*.
41. Ryglinien mørk, uden lyse Kanter..... 42.
 Ryglinien mørk, lyst kantet..... 44.
42. Hovedet lysebrunt eller graabrunt..... 43.
 Hovedet gulgrønt..... *Epinephele jurtina*.
43. Aandehullerne gule; Hovedet med 6 brune Streger
Epinephele tithonus.
 Aandehullerne sorte; Hovedet med 4 brune, utyde-
 lige Streger..... *Aphantopus hyperanthus*.
44. L. 1,5—2 Ctm. Græsgrøn med lysere Bug. Hovedet
 grønt..... *Coenonympha pamphilus*.
 L. 2,5—3,5 Ctm. 45.
45. Hovedet matgrønt, børstehaaret. Ryglinien mørkegrøn,
 med gullig Kant..... *Pararge egeria*.
 Hovedet blaa- eller brungrønt; Ryglinien hvidkantet 46.
46. Sidelinien hvid, oventil gul..... *Pararge megæra*.
 Sidelinien hvidgraa, nedentil sort. Hovedet tykt,
 stort; Ryggen stærkt hvælvet..... *Pararge mæra*.
47. Bænkebiderformet: Bugen flad, Ryggen hvælvet. Ho-
 vedet meget lille, kan trækkes ind..... 48.
 Slank, valseformet, fortil og bagtil tyndere; med
 fløjelsagtig Behaaring, eller med meget korte,
 sjældnere enkelte, længere Haar, eller næsten
 nøgen..... 69.
48. Blegt olivenbrun, med mørk Rygstrib, paa hver Side
 af hvilken findes en Række rødlig-gule, behaarede
 smaa Vorter. Aandehullerne sorte. Bugen hvid-
 lig..... *Nemeobius lucina*.
 Farven anderledes..... 49.
49. Ryggen ikke særlig stærkt hvælvet; besat med fine,
 korte Haar. Paa *Rumex* (Skræppe) og *Polygo-
 num* (Hindeknæ)..... 50.
 Ryggen stærkt hvælvet..... 53.
50. Paa Ryggen gule Valke, der er delte af en gul Ryg-

linie. Mørkegrøn, med sortebrunt Hoved og Brystfodder og sorte Aandehuller

Chrysophanus virgaureæ.

- Ingen Valke paa Ryggen 51.
51. Ryglinien mørk, Ringindsnittene og Sidelinien hvidlige *Chrysophanus hippothoë.*
Ryglinien mørkegrøn eller violet, højrød eller rødgul 52.
52. Ryglinien mørkegrøn eller violet, undertiden ogsaa Sidelinien *Chrysophanus dorilis.*
Ryglinien og de to Sidelinier højrøde eller rød-gule *Chrysophanus phlæas.*
53. Kort; svagt behaaret. (Mest paa Ærteblomstrede) 54.
Bagtil skraanende nedad og smallere, besat med korte Haar. (Oftest paa Løvtrær) 64.
54. Smudsig bleg rød med rust rød Ryglinie; paa *Thymus serpyllum* (Timian) *Lycæna arion**.
Brunlig-gul; paa hele Kroppen med korte Haar paa sorte Punkter *Lycæna minima.***
Farven anderledes 55.
55. Paa Siden farvede Skraastriber (er de grønne, er de kun lidet tydelige) 56.
Uden Skraastriber paa Siderne 60.
56. Ryglinien mørkegrøn, med lys Indfatning. Skraastriberne hvidlige, svage. Grundfarven grøn.
Lycæna icarus.
Ryglinien gul, rød eller purpurbrun 57.
57. Fodlinien rødbrun eller purpur rød 58.
Fodlinien gullig, hvidgul eller manglende 59.
58. Skraastriberne hvide. Grundfarven grøn. Ryglinien mørkebrun med hvid Indfatning, og paa Ryggen hvide Knapper *Lycæna argyrognomon.*
Skraastriberne bleggønne, udviskede. Grundfarven lysegrøn. Ryglinien og den opsvulmede Fodstriben purpurbrune. Paa *Geranium* (Storkenæb) og *Erodium* (Hejrenæb) *Lycæna astrarche.*
59. Hovedet graagrønt, med 2 sorte Pletter; Grundfarven smudsig grøn, Ryglinie og Skraastriber rødlig, kantede med gult *Lycæna minima.****
Hovedet brunt. Ryglinien gul med mørk Indfatning. Skraastriberne hvidlige eller lysegrønne, trekantede *Callophrys rubi.*

*) Beskrivelsen sandsynligvis urigtig.

**) Smlgn. under 59.

***) Larven beskrives ogsaa helt anderledes. Smlgn. under 54.

60. Paa Ryggen en Række hvide, trekantede Pletter, der skæres af den røde Midtlinie og udvendig er sortkantede *Lycæna argiolus*.
 Uden Pletter paa Ryggen 61.
61. Ryglinien rødbrun eller violetterød, med hvid Indfatning 62.
 Ryglinien mørkegrøn, eller kun Rygkarret skinner igennem 63.
62. Ubehaaret. Grøn, rødbrun eller gul Grundfarve
Lycæna argus.
 Stærkt behaaret og hvælvet, puklet. Mørkegrøn Grundfarve *Lycæna amanda*.
63. Sidelinien hvid med sort Indfatning. Grundfarven bleggrøn, med korte, røde Haar. Aandehullerne hvide *Lycæna optilete*.
 Sidelinien mørk. Grundfarven gulgrøn. Aandehullerne brune *Lycæna semiargus*.
64. Ryggen med ophøjet Midtlinie eller med fremstaaende Vorter, Spidser eller Pletter 65.
 Ryggen uden Forhøjninger 68.
65. Smudsig kødfarvet eller rødgul *Zephyrus quercus*.
 Grøn eller gullig-grøn 66.
66. Med gule eller hvidgule Skraastriber paa Siderne. (Paa *Prunus*) 67.
 Skraastriberne matte eller manglende. En Dobbelt-række fine, hvide Spidser paa Ryggen. (Paa *Ulmus*) *Thecla w album*.
67. Med ophøjet, gul Ryglinie. Hovedet brunt
Zephyrus betulæ.
 Uden ophøjet Ryglinie. Hovedet gult med 2 sorte Punkter. Paa Ryggen 4 Par korte, rødbrunt punkterede Forhøjninger *Thecla pruni*.
68. Hovedet sort. Bleggrøn, fint rødlig behaaret. (Paa Eg) *Thecla ilicis*.
 Hovedet brunt. Græs- eller gullig-grøn. Ryglinien gul med mørk Indfatning *Callophrys rubi*.
69. Lever mellem Blade eller frit paa Græsarter, sjældnere paa *Plantago* (Vejbred) og *Prunus* (Slaaen). Endepladen rager ud over det sidste Fodpar. Hovedet kugleformet, fremstaaende, noget indskåret. L. 2,5—3 Ctm. 70.
 Lever mest paa Kors- og Ærteblomstrede, sjældnere paa Trær (i saa Fald graabrun og længere behaaret eller matgrøn); ikke paa Græs. Hoved og Krop mere grønne eller blandede med grønt. L. indtil 6 Ctm. 74.

70. Paa Bugen paa 10de og 11te Ring en hvid Dobbeltplet 71.
Ingen saadan Dobbeltplet..... 72.
71. Sortegraa eller smudsig grøngra. Hovedet sort med
en hvid Nakkering.....Augiades comma.
Gulgrøn. Hovedet graagrønt med 3 brunlige Stre-
ger.....Adopæa lineola.
Smudsig grøn. Hovedet brunt, sortrandet
Augiades sylvanus.
72. Hovedet matgrønt, uden TegningAdopæa thaumas.
Hovedet brunt 73.
73. Aandehullerne guleHesperia malvæ.
Aandehullerne sorte.....Thanaos tages.
74. Ryggen sort med 2 orange- eller rødgule brede Ryg-
striber og Sidelinie af samme Farve Aporia cratægi.
Ryggen oftest sort, uden rødlig Ryglinie 75.
75. Med ren hvid eller mat, oventil udvisket Sidestribe,
der oftest er gulpletet 76.
Med højgul, nedadtil sortkantet Sidestribe. Uden
sorte Pletter. (Paa Ærteblomstrede) Leptidia sinapis.
Med Sidestriber af anden Farve 77.
76. Paa 1ste og 5te Ring en hvidlig Ryglinie. Blaagrøn
med fine sorte Punkter. (Paa Korsblomster)
Euchloë cardamines.
Uden Ryglinie, med faa sorte Punkter. (Paa *Rham-
nus* og *Prunus*).....Gonepteryx rhamni.
77. Besat med fine, korte Haar. Kroppen fortil og bagtil
tyndere. Sidestriben gul. (Mest paa Korsblomster) 78.
Behaaringen endnu kortere, fløjelsagtig. Kroppen
næsten lige tyk overalt. Sidestriben gul, rødlig
eller lysegrøn. (Mest paa Ærteblomstrede)..... 80.
78. Ryggen uden gule Længdestriber. Aandehullerne
sorte, kantede med rødgult..... Pieris napi.
Ryggen med 1—2 gule, smallere eller bredere Længde-
linier. Aandehullerne graahvide, sortkantede eller
sorte 79.
79. Matgrøn, fløjelsagtig, uden sorte Pletter. De sort-
kantede Aandehuller i den smalle, gule Sidestribe
Pieris rapæ.
Blaalig-grøn eller grønlig-gul med sorte Pletter og
Punkter. Ryg- og Sidestriber bredt gule. Hovedet
lysegraat, sortprikket.....Pieris brassicæ.
Blaa- eller grøngra, med 2 gullig-hvide Ryglinier.
Hver Ring med 8—10 sorte Prikvorter. De
sorte Aandehuller staar over den gule Sidestribe.
Hovedet lysegrønt, sortprikket, med 2 gule Side-
pletterPieris daplidice.

80. Ryggen med 2 fine, gule Længdelinier, der gaar gennem 2 Rækker sorte Punkter.....*Colias hyale*.
 Ryggen uden gul Længdelinie, men med mørkegrøn Midtlinie 81.
81. Sidelinien bred, hølgul, nedentil sortkantet. Aandehullerne hvide, sortkantede. (Paa *Vaccinium uliginosum*)*Colias palæno*.
 Sidelinien hvid eller rødlig, gulpletet, deri de rød-gule Aandehuller.....*Colias edusa*.

Fig. 40.

Svalehale, *Papilio machaon*.

Rhopalócera (Dagsommerfugle).

Følehornene kølleformede; Snablen vel udviklet; Vingerne i Hvilen oprette.

De danske Arter af Dagsommerfugle omfatter 6 Familier af Storsommerfuglene (se S. 12).

I. Papilionídæ.

Øjnene nøgne. Følerne korte, mod Spidsen ikke pludselig fortykkede. Alle 6 Ben fuldt udviklede. Forv. med 7 og 8 paa fælles Stilk, udmundende i Sømmen; 6 og 7 adskilte eller paa en kort Stilk. Bagv. mangler **1a**. (Fig. 32.)

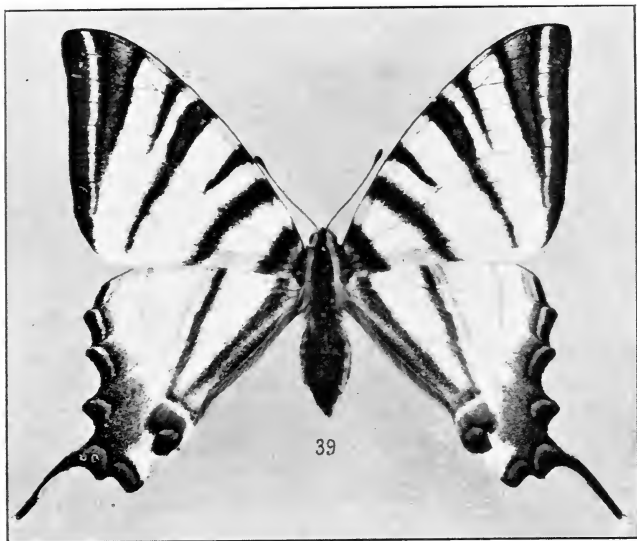
Larverne forsynede med et udskydeligt, gaffelformet, gult Redskab bag Hovedet paa første Ring; det frembringer en stærk Lugt og tjener som Skræmmemiddel for Fjender.

Oversigt over Slægterne.

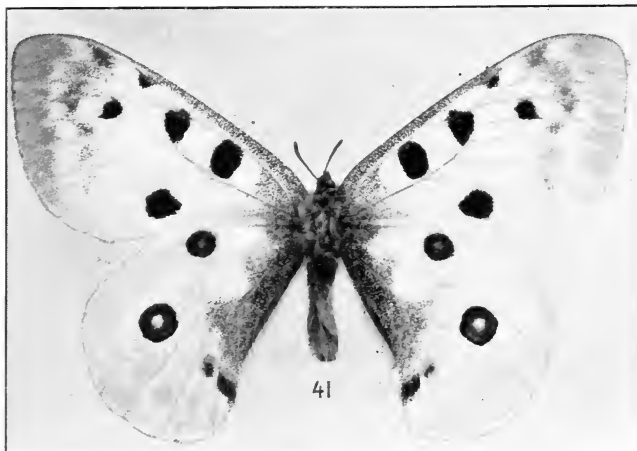
Forv. med 12 Ribber; Bagv. med Hale paa 4. Grundfarven gul.....1. *Papilio*.
Forv. med 11 Ribber; Bagv. helrandede; Grundfarven hvid2. *Parnássi*us

1. *Papilio* (Linn.) Latr. (Svalehale).

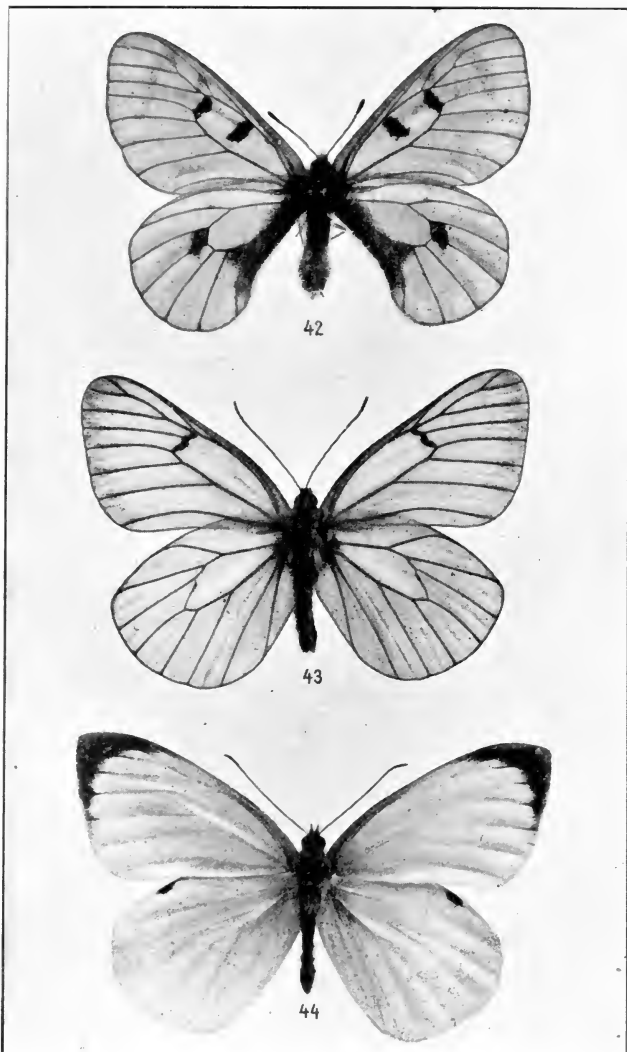
Palperne korte, tilliggende, med utydeligt Endeled.
Forv. med 12 Ribber: 6 fra Tværribben, 8 fra 7, 7

39. *Papilio podalirius*.

41. *Parnassius apollo* ♂.

42. *Parnassius mnemosyne* ♂. 43. *Aporia cratægi*,
44. *Pieris brassicæ* ♂.

og 9 fra forreste Hjørne af Midtcellen. Bagv. takkede og med Hale paa 4 (Fig. 32); ved Indervinklen en stor Øjeplet.

Larverne glatte og nøgne. Pupperne kantede, fortil tve-spidsede, fastgjorte ved Enden og ved en Traad rundt om Midten. De overvintrer.

Oversigt over Arterne.

Bagv. med en sort Tværstribе; Halen af Følernes	
Længde	1. podalírius.
Bagv. uden sort Tværstribе; Halen af Følernes halve	
Længde	2. macháon.

1. *P. podalírius* Linn. Tavle I, Fig. 39.

Grundfarven lysegul med sorte Tværbaand og sort Søm; Bagv. med en Øjeplet, der er blaa, sortrandet, med rødgul Begrænsning fortil; i Sømmen blaa Halvmaaner. Halen med gul Spids. V. 3,4—4,3 Ctm.

Larven grøn, med gule Ryg- og Sidelinier, gule Skraalinier og brune Pletter og gule Punkter. Hovedet grønt. L. 3,5—4 Ctm. Juni—Juli, paa *Prunus*-Arter (*P. padus*, *cerasus*, *spinosa* [Hæg, Kirsebær, Slaaen]), ogsaa paa *Cratægus* (Hvidtjørn) og *Sorbus aucuparia* (Røn). Puppen graa.

Arten hører ikke hjemme i Danmark, men er taget et Par Gange i Kjøbenhavn og nærmeste Omegn, sandsynligvis indført som Puppe med et Kirsebær- eller Ferskentræ. Formenens ogsaa at være set en Gang i Jyll. Maj—Juni.

2. *P. macháon* Linn. (Svalehale.) Fig 40. (S. 37.)

Grundfarven svovlgul (fynske Explr. skal være mere brandgule) med sorte Tegninger. Bagv.s Sømbaand med store, blaa Pletter. Øjepletten rødbrun, fortil blaat begrænset. Halen sort i Spidsen. V. 3,6—4,5 Ctm.

Ægget kuglerundt, grønlig-gult, senere staaiblaat og tilsidst sort. Det lægges paa Næringsplantens Blades Underside. Larven som lille sort med røde Pletter og sorte Torne og en hvid Plet paa Ryggen; som voksen er den grøn med sorte Tværbaand, paa hvert Segment med brandgule Pletter og derunder sorte Pletter. Hovedet med to sorte Streger. L. 4—4,4 Ctm. I Juli, paa Skærmpflanter, saasom *Peucedanum palustre*, *Pimpinella saxifraga*, *Daucus* (Gulerod), *Carum* (Kommen), *Anethum* (Dild), *Angelica*; den æder saavel Blomster og Blade som

umodne Frugter. Ogsaa paa *Fragaria* (Jordbær) skal den kunne leve. Puppen grøn eller graa, med en sort Stribe langs Siden.

Den flyver i Maj—Juni, sjældnere i en 2den Generation i August og er udbredt over hele Landet, omend ikke særlig almindelig; navnlig i Skovmoser og Lyngegne (alm. i Lyngby Mose).

2. *Parnássi* Latr.

Palperne fremstaaende, med tydeligt, tilspidset Endeled. Kroppen langhaaret. Forv. med kun 11 Ribber, idet 9 mangler; 6 og 7 adskilte eller paa en kort Stilk fra forreste Hjørne af Midtcellen. Alle Vingerne uden Takker eller Hale. Efter Parringen har ♀ under Bagkropsspidsen en Hornskede, som dannes af en af ♂ afsondret Vædske, der stivner i Luften.

Larverne har paa hver Ring smaa Forhøjninger, der er forsynede med korte Haar. De overvintrer (ifølge nye Undersøgelser skal dog Ægget af *P. apollo* overvintre) og forvandlet sig i et let Spind i Jorden. Puppen hvid- eller blaadugget, tyk, stump.

Oversigt over Arterne.

Bagv. med røde Øjepletter med hvid Kærne...1. *apóll*o.

Bagv. kun med sort Tegning.....2. *mnemosýne*.

1. *P. apóll*o Linn. Tavle I, Fig 41 ♂.

Grundfarven hvid. Forv. med sorte Pletter og et sort bestøvet Baand indenfor Sømmen. Bagv. med 2 sortindfattede, hvidkærnedede, røde Øjepletter. V. 4—4,5 Ctm.

Ægget skjoldformet med mange regelmæssige Forhøjninger. Larven fløjelssort og besat med fine Haar; paa hver Ring 2 staaublaa Vorter paa Ryggen og derunder en Række rødgule Pletter, hvoraf der paa 2den og 3die Ring findes 3, paa de øvrige Ringe 2, 1 større og 1 mindre paa hver Ring. Aandehullerne rødlig-gule, omgivne af staaublaa Prikker. Hovedet lille, kuglerundt, sort. L. 4,5—5 Ctm. I Maj—Juni, paa *Sedum album* (Stenurt), sjældnere paa *S. telephium* (St. Hans Urt), hvor den, især paa den varmeste Tid paa Dagen, æder de af Solen rødnede Blade; i den øvrige Tid holder den sig skjult under Næringsplanten. Puppen rødbrun, blaalig-hvid bedugget.

Et enkelt Stk. er taget paa Sj. ved Hillerød og et paa Jyll.s Østkyst (?). Endvidere angives den set i Jyll. ved Silkeborg og taget i Hornbæk paa Sj. (?) Juli—August.

2. *P. mnemosýne* Linn. Tavle II, Fig. 42 ♂.

Grundfarven hvid. Forv. med 2 sorte Pletter og en graa Tværplet, der særlig er udviklet hos ♀, ved Kanten indenfor Spidsen. Bagv. hos ♀ med graa eller sorte Pletter ved Tværribben og Indervinklen; hos ♂ mangler disse. V. 3—3,3 Ctm.

Ægget af Form som en „Piniefrugt“. Larven spolfornet, matsort, i Indsnittene mørkere, besat med fine Haar; paa hver Side af Ryggen en Række gule eller orangefarvede Pletter: paa 1ste Ring 1 paa hver Side, paa 2den og 3die Ring 4 paa hver Side og paa de øvrige Ringe 2 paa hver Side. Bag Hovedet i Midten en gul Plet. L. 4—4,5 Ctm. I April—Maj paa *Corydalis* (Lærkespore); om Dagen er den skjult paa Jorden mellem Løv. Forvandlingen foregaar i et temmelig tæt Spind. Puppen stump, tyk, lergul, hvidlig bedugget.

Den flyver i Maj—Juli; Sj., Loll., Flst. og Langeland, samt en enkelt Gang paa Fyen.

2. *Pieridæ*.

Øjnene nøgne. Palperne kun lidet længere end Hovedet. Alle 6 Ben fuldt udviklede. Forv. med 10, 11 eller 12 Ribber. 5 fra Midtcellens Forhjørne, 4 fra Tværribben. Bagv. har 5 fra Tværribben, udspringende under en meget skraa Vinkel; baade **1a** og **1b** tilstede (Fig. 36).

Larverne behaaede. Pupperne fortil med en Spids og fastgjorte ved Enden og ved en Traad omkring Midten.

Oversigt over Slægterne.

1. Begge Vingepars Søm fremspringende i en Vinkel.
♂ gul, ♀ hvidgrøn 6. *Gonépteryx*.
Begge Vingepar uden Fremspring 2.
2. Forv.s Søm gennemsigtig, kun med et tyndt Lag Skæl.
Grundfarven hvid, Ribberne stærkt sorte... 1. *Apória*.
Forv. ikke delvis tyndere bestøvede, Ribberne ikke sorte 3.

3. Midtcellen naar ikke Vingernes Midte. Bagkroppen lang, tynd. Grundfarven hvid 4. *Leptidia*.
Midtcellen naar Vingernes Midte; Bagkroppen af sædvanlig Længde 4.
4. Følernes Kølle rødbrun. Forv.s Søm sort, eller hos ♀ sort med lyse Pletter. Grundfarven orange til grønlig-hvidgul 5. *Cólias*.
Følernes Kølle ikke rødbrun. Forv. uden sort Søm. 5.
5. Forv. med 10—11 Ribber 2. *Pieris*.
Forv. med 12 Ribber; Forv. hos ♂ med orangefarvet Spids 3. *Euchlóë*.

1. *Apória* Hb.

Følerne jævnt fortykkede mod Spidsen. Midtcellen naar Vingens Midte. Forv. med 11 Ribber: 9 mangler, 6 og 7 fra 8, 10 fri. Bagv. med en Præcostalribbe (Biribbe).

Larverne temmelig stærkt haarede; de unge Larver overvintrer i et fælles Spind.

1. *A. cratægi* Linn. Tavle II, Fig. 43.

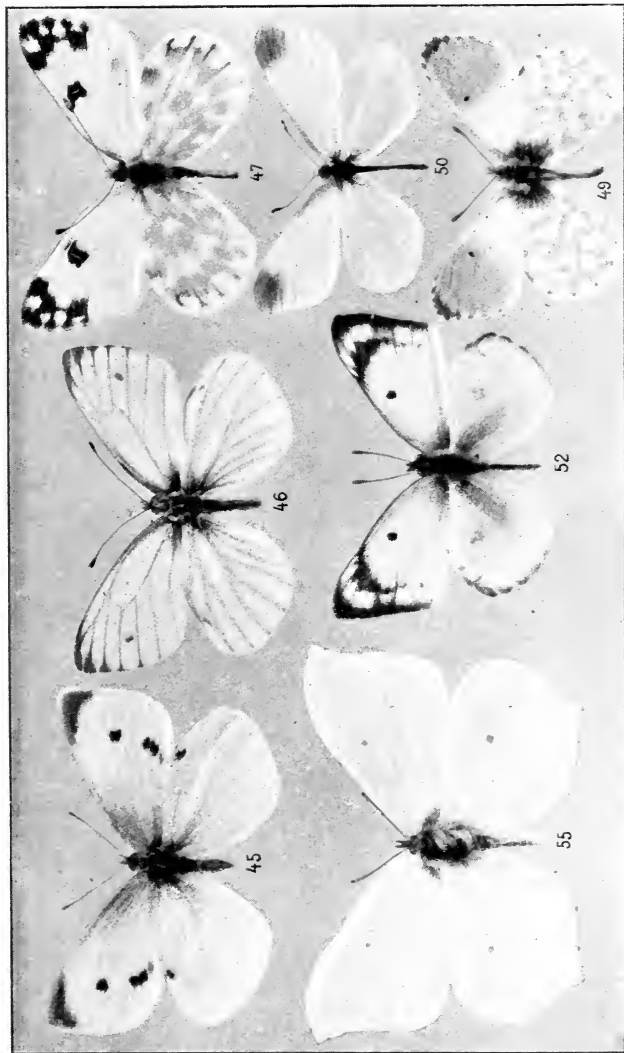
Grundfarven hvid, Ribberne sorte. I Forv. er Tværribben og Ribbe-Enderne bredere sort bestøvede end den øvrige Del af Ribberne. V. 3—3,2 Ctm.

Ægget kegleformet, gulligt; det lægges i Hobe paa Bladens Unders. Larven askegraa, paa Ryggen sort med 2 orange-gule eller brunrøde, brede Længdestriber; langs Siden over Fødderne en rødgul Linie; de fine, lange Haar hvidlige, de korte Haar paa Ryggen brune, paa Siderne sorte. Hoved, Brystfødder og Endeklap sorte. L. 3,7—4,3 Ctm. Lever fortrinsvis paa Trær af Sten- og Kærnefrugtfamilien, f. Ex. *Cratægus* (Tjørn), i et fælles Spind, hvori Overvintringen finder Sted; efter denne fortsættes det selskabelige Samvær til kort før Forvandlingen i April—Maj. Puppen er lys grønlig-gul med sorte og gule Pletter og Streger. Endespidsen er kileformet med en Dusk fine Kroge i Spidsen.

I Juni—Juli; i Reglen sjælden, men optræder undtagelsesvis i enkelte Aar i Mængde.

2. *Pieris* Schrk. (Hvidsværmer).

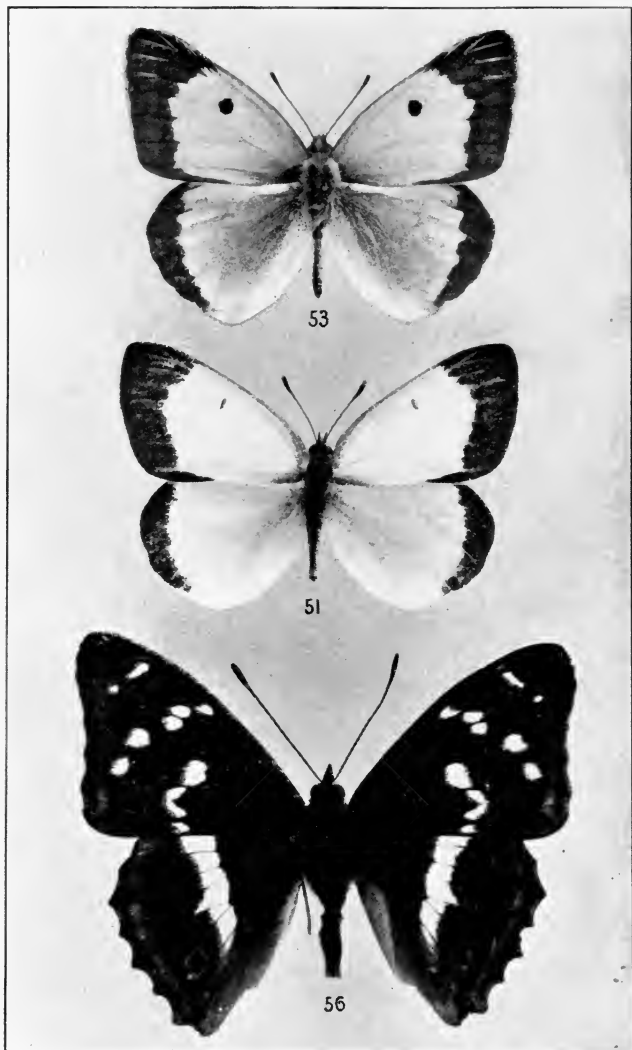
Følernes Kølle tydelig afsat. Midtcellen naar Vingens Midte. Forv. med 10—11 Ribber: 6 fra 8, 7 fra 8

45. *Pieris rapae* ♀.
 46. *P. napi* ♂.
 47. *P. daphnice* ♂.

49. *Euchloë cardamines* ♂.
 50. *Leptidia sinapis* ♀.

52. *Colias hyale* ♂.
 55. *Gonepteryx rhamni* ♂.

51. *Colias palæno* ♂. 53. *C. edusa* ♂. 56. *Apatura iris* ♂.

nær Spidsen eller manglende, 9 mangler, 10 fri. Bagv. med Præcostalribbe (Fig. 36).

Larverne paa Korsblomster, i 2 Generationer, hvoraf den sidste Pupper overvintrer.

Oversigt over Arterne.

1. Bagv. paa Unders. mørkt grønlig med hvide Pletter 4. *daplídice*.
Bagv. paa Unders. anderledes..... 2.
2. Ribberne paa Bagv.s Unders. mørkt skyggede, fremtrædende 3. *nápi*.
Ribberne paa Bagv.s Unders. ikke mørkt skyggede. 3.
3. Forv.s sorte Spids naar Sømmens Midte ... 1. *brássicæ*.
Forv.s sorte Spids naar ikke Midten af Sømmen. 2. *rápæ*.

1. *P. brássicæ* Linn. (Stor Kaalsommerfugl). Tavle II, Fig. 44 ♂.
Grundfarven hvid. Forv.s Spids paa Overs. sort indtil 2, paa Unders. gul. Hos ♀ paa Forv.s Overs. desuden 2 sorte Pletter og en sort kileformet Streg paa Randen. Paa Bagv. hos begge Køn en sort Plet ved Kanten. Bagv.s Unders. gul, tyndt sort bestøvet. V. 2,9—3,2 Ctm.

Ægget kegleformet, gult; lægges paa Bladenes Unders. i Hobe eller enkeltvis. Larven gullig-graa med sorte Prikker og Pletter, der er mere eller mindre sammenflydende, og med gul Ryg- og Sidestribe. Bugen graa med sorte Punkter. Hovedet lysegraat med sorte Punkter og sort Rand. L. 3,7—4,3 Ctm. Den lever, fra Juni, paa *Brassica* (Kaal), hvor den kan gøre stor Skade, sjældnere paa *Cakile maritima* (Strandkaal) og *Nasturtium armoracia* (Peberrod). Puppen gullig-grøngraa med sorte Punkter og Pletter.

Meget alm. overalt, i 2 Kuld, Juni og August—September.

2. *P. rápæ* Linn. (Lille Kaalsommerfugl). Tavle III, Fig. 45 ♀.
Grundfarven hvid. Forv.s Spids paa Overs., indtil 5 højest, sort, paa Unders. gul. Hos ♂ findes paa Forv. en sort Plet, der dog kan mangle, hos ♀ to Pletter. Begge Køn har en sort Kantplet paa Bagv., hvis Unders. er gul med tyndt sort Bestøvning. V. 2,5—2,6 Ctm.

Ægget gult, pæreformet, med ophøjede Længdestriber og Tværfolder; de lægges enkeltvis. Larven fløjelsagtig matgrøn, paa Ryggen med en fin, gul Længdelinie; paa Siderne lysere med en smal, gul Stribe, hvori de sorte Aandehuller. Bugen

gulgrøn, Hovedet brunlig-grønt. L. 2,9—3 Ctm. Den lever paa *Brassica* (Kaal), desuden paa *Reseda odorata* og *Tropæolum*, fra Juni af. Puppen gullig, grønlig-graa eller brunlig med 3 gule Striber.

Meget alm., i 2 Kuld, Maj—Juni og Aug.—Septbr.

3. *P. nápi* Linn. Tavle III, Fig. 46 ♂.

Grundfarven hvid. Begge Vingepars Rod, Forv.s Kant og Ribbe-Ender bredt sorte. ♂ har paa Forv. en sort Plet, der dog ofte mangler, ♀ to sorte Pletter. Bagv. paa Unders. gule med bred mørk (graagul til sort) Bestøvning langs Ribberne. V. 2,3—2,5 Ctm.

Sommergenerationen (*napææ* Esp.) har Forv.s Spids mere sort og Pletten mere fremtrædende. Den graa Bestøvning paa Ribberne paa Bagv.s Unders. er blegere og smallere, hos ♀ helt gul.

En Varietet, *bryóniæ* Ochs., har Grundfarven gulgraa og Ribberne paa Overs. bredt mørkt bestøvede.

Ægget pæreformet, grønligt, lægges enkeltvis. Larven brunlig-grøn, paa Siderne lysere, med hvide Vorter, sorte Punkter og en gul Siderstribе, over hvilken de sorte, rødgult kantede Aandehuller findes. Hovedet graagrønt. L. 2,9—3 Ctm. Levevis som *P. rapæ*. Puppen grønlig-gul med sorte Pletter og Punkter; Vingeskederne med gul Kant.

Meget alm., men mere i Skove end den foreg. Art, i 2 Kuld, Maj—Juni og Aug.—Septbr. Var. *bryoniæ*, der dels er en Bjærgform, dels findes i det høje Nord, angives fra Køgeegnen(?).

4. *P. daplídice* Linn. Tavle III, Fig. 47 ♂.

Grundfarven hvid. Forv. hos ♂ med sort Spids, hvori hvide Pletter, hos ♀ med sort Søm, hvori hvide Pletter. Tillige findes en sort Midtplet, der er delt i Midten ved en fin, hvid Streg. Bagv. er paa Unders. grønlig med 3 Rækker hvide Pletter. V. 2,2—2,5 Ctm.

Foraarsgenerationen (*bellídice* Ochs.) er mindre og Unders. er mørkere.

Larven er blaagrøn eller graagrøn med 8—10 sorte Prikvorter paa Ryggen af hver Ring; over Ryggen to gullig-hvide Længdestriber; paa hver Side over Fødderne en gul Længdestribe, hvorover de sorte Aandehuller. Hovedet lysegrønt, sort

punkteret, med 2 gule Sidestriber. L. 2,9—3 Ctm. Lever, i Juni og om Efteraaret, paa Frøene af *Reseda luteola*, *Turritis* (Taarnurt), *Sisymbrium* (Vejsennep), *Alyssum*, *Sinapis* (Sennep), *Erysimum* og *Berteroa*. Puppen grøn, brunlig eller graa med gullig-hvide Sidestriber paa Bagkroppen.

I tørre Egne, i 2 Kuld, Maj—Juni og Juli—Aug.

3. *Euchlōë* Hb.

(*Anthocáris* Boisd.)

Følernes Kølle tydelig afsat. Midtcellen naar Vingens Midte. Forv. med 12 Ribber: 6 og 7 fra 8, 9 fra 8, 10 fri. Bagv. med Præcostalribbe.

Larven paa Korsblomster, i 1 Generation. Puppen med en meget lang Spids fortil, overvintret. (Fig. 48).

1. *E. cardamines* Linn. (Aurorasommerflugl) Tavle III, Fig. 49 ♂.

Grundfarven hvid. Forv. har en Midtplet og Spidsen sorte; hos ♂ er desuden Yderhalvdelen af Spidsen saavel paa Overs. som paa Unders. gulrød. Hos ♀ findes nogle faa hvide Længdepletter i den sorte Spids, og oftest en sort Kantplet paa Bagv. Paa Unders. er Forv.s Spids og Bagv. grønt marmorerede. V. 2—2,4 Ctm.

Ægget lysegrønt, aflægges enkeltvis paa Bladene. Larven blaagrøn med fine, sorte Prikker og en hvid Ryglinie paa 1ste og 5te Ring; en hvid, opadtil udvisket Sidestribe. Bugen graagrøn. Hovedet mørkegrønt med sorte Punkter. L. 2,9—3,5 Ctm. Lever paa *Turritis* (Taarnurt), *Arabis*, *Sisymbrium* og *Cardamine*, i Haver ogsaa paa *Hesperis* og *Lunaria*. Puppen grøn eller brunlig, med en hvid Sidestribe med fine, rødlige Streger.

Alm., navnlig paa fugtige Steder, Maj—Juni.

Fig. 48. Puppe af *Euchlōë cardamines*.

4. *Leptidia* Billb.

(*Leucophásia* Stph.)

Følernes Kølle skarpt afsat. Midtcellen naar til ca. $\frac{1}{4}$ af Vingens Længde. Vingerne lange, smalle. Forv.

med 12 Ribber: 6 fri, 8, 9, 10 og 11 fra 7. Bagv.: 6 og 7 paa samme Stilk, 5 udspringer nær 4 fra Tværribben; med Præcostalribbe. Bagkroppen lang og tynd.

Larven tynd, korthaaret, paa Bælgplanter, i 2 Generationer; sidste Generations Pupper overvintrer. Puppen fortil med en lang Spids.

1. *L. sínapis* Linn. Tavle III, Fig. 50 ♀.

Grundfarven hvid. Forv.s Spids hos ♂ sort eller graa, hos ♀ lysere graa. Bagv.s Unders. hvid eller gulagtig med to utydelige graa Baand. V. 1,9—2 Ctm.

Foraarsgenerationen (*lathýri* Hb.) har Forv.s Spids graa og Bagv.s Unders. gulagtig med graa Schatteringer.

Ægget langstrakt, cylindrisk, gullig-hvidt. Larven grøn; paa Siden over Fødderne en højgul Længdestribe. L. 3 Ctm. I Juli og September paa *Lotus* (Kællingetand), *Lathyrus* (Fladbælg), *Orobus* og *Vicia* (Vikke). Puppen okkergul med en rødgul Sidestribe, hvori Aandehullerne ses som hvide Punkter. Vingeskederne rødbrunt sribede.

Temmelig sjælden; i 2 Kuld: April—Juni og Juli—August.

5. *Cólias* (Fabr.) Leach.

Følernes Kølle tydelig afsat. Midtcellen naar til Vingens Midte eller derover. Forv. med 11 Ribber: 6 og 8 fra 9, 7 mangler, 10 fra 9. Bagv. uden Præcostalribbe.

Larven langstrakt, korthaaret, overvintrer som lille. Puppen spids fortil med en Køl paa Brystet.

Oversigt over Arterne.

1. Forv.s sorte Sømbaand uden Pletter	2.
Forv.s sorte Sømbaand med lyse Pletter	3.
2. Vingernes Overs. orange; en sort Midtplet paa Forv. og en gulrød paa Bagv.	3. edúsa ♂.
Vingernes Overs. svovlgul eller hvidlig; Midtpletten paa Forv. med hvid Kærne eller manglende	

1. palæno.

3. Forv.s Sømbaand naar ikke til Indervinklen; Vingernes Overs. citrongul eller gullig-hvid; Forv. med sort, Bagv. med rødgul Midtplet 2. hyále. Forv.s Sømbaand naar til Indervinklen. Overs. rød-gul; Pletterne i det sorte Sømbaand gule. 3. edúsa ♀.

1. *C. palæno* Linn. Tavle IV, Fig. 51 ♂.

Grundfarven hos ♂ citrongul, hos ♀ grønlig-hvid, begge Køn med bred sort Søm. Forv.s Midtplet smal, sort, undertiden med hvid Kærne, Bagv.s hvidlig. Bagv.s Underside grønlig-gul, sort bestøvet. V. 2,2—2,7 Ctm.

Larven fløjelsagtig søgrøn med fine sorte Prikker; paa Siden en højgul, nedadtil sortkantet Længdestribe, hvorunder de hvide, sortrandede Aandehuller. Bug og Bugfødder mat-grønne, Brystfødderne gullige. Hovedet grønt. L. 3,8—4 Ctm. I Maj paa *Vaccinium uliginosum* (Mosebølle). Puppen er grønlig-gul.

Sjælden: nogle Stkr. i Jyll.; paa Sj. i Tokkekøb Hegn og i de senere Aar i ikke saa faa Stkr. paa Asserbo Overdrev. Juni—Juli.

2. *C. hyále* Linn. Tavle III, Fig. 52 ♂.

Grundfarven hos ♂ svovlgul, hos ♀ grønlig-hvid. Sømbaadet hos begge Køn sort med Pletter af Grundfarven. Forv.s Midtplet er stor, sort, Bagv.s brandgul paa Overs., paa Unders. dobbelt, kantet med brunt. V. 2,2—2,5 Ctm.

Ægget er flaskeformet, hvidligt med gulbrune Striber. Larven fløjelsagtig blaagrøn eller græsgrøn, paa Ryggen med to Rækker sorte Punkter, der skæres af to gule Længdelinier; paa Siden en gul og rødlig Linie over Fødderne. Hovedet mørkegrønt. L. 3,8 Ctm. Paa *Vicia* (Vikke), *Trifolium* (Kløver) og *Medicago* (Sneglebælg), i Juni—Juli. Puppen grøn med gule Sidelinier.

Temmelig sjælden, men, naar den findes, i Reglen i Antal. Hyppigst paa Øerne. August—September.

3. *C. edúsa* Fabr. Tavle IV, Fig. 53 ♂.

Grundfarven orangegul. Den brede sorte Søm hos ♂ med gule Ribber, hos ♀ med gule Pletter. Midtpletten paa Forv. stor, sort, paa Bagv. rød. Forv. paa Unders. med nogle rødbrune Pletter foran Sømmen. Midtpletten paa Bagv.s Unders. dobbelt, omgivet af en brun Rand. V. 2,3—2,7 Ctm.

Larven mørkegrøn med en hvid eller rødlig, gulpletet Sidelinie over Fødderne. Aandehullerne rødgule, Hovedet blaa-grønt. L. 3,9 Ctm. Paa *Onobrychis sativa* (Esparssette) og *Medicago* (Sneglebælg). Puppen grøn med gul Sidestribe og gulrandede, sortstribede Vingeskeder.

Sjælden og sporadisk. Enkelte Gange-funden paa Sjælland (Geel Skov, Valby, Skibby), Fyen (Skamby, Bederslev, Odense) og i Jylland (Rathlousdal, Salten Langsø, Esbjerg, Aarhus, Hesselballe, Horsens).

6. *Gonépteryx* Leach.

(*Rhodócera* B.).

Som foregaaende Slægt, men Forv.s Spids stærkt fremspringende og Bagv. med et Fremspring paa 3. I Forv. er 10 fri.

Larven slank, korthaaret. Puppens Hovedspids er tilbagebøjet og Bryststykket fremspringende (Fig. 54). Imago overvintrer.

Fig. 54. Puppe af *Gonépteryx rhamni*.

1. *G. rhamni* Linn. (Citronsommerfugl).
Tavle III, Fig. 55 ♂.

Grundfarven hos ♂ citrongul, hos ♀ grønlig-hvid. Paa begge Vingepar en Midtplet, der paa Overs. er brandgul, paa Unders. kantet med rødbrunt. V. 2,7—2,9 Ctm.

Ægget kegleformet, med 4 tydelige Striber; det lægges enkeltvis paa Foderplanten. Larven matgrøn, lysere paa Siderne med en mathvid Længdestribe over Fødderne. Aandehullerne mørkegrønne; Hovedet grønt. L. 4,8—5 Ctm. I Maj—Juni paa *Rhamnus* (Vrietorn). Puppen med to lysegule Sidestriber. Alm. udbredt, navnlig paa Skovenge. Aug.—Septbr.

3. *Nymphalidæ*.

Øjnene nøgne eller haarede. Forbenene uudviklede (Fig. 38). Forv. med 12 Ribber: 8 og 9 fra 7.

(Fig. 37). De til Familien hørende danske Arter deles i 2 Underfamilier:

Ingen af Forv.s Ribber er opsvulmede ved Roden

- A. Nymphalínæ.
- 1, 2 eller 3 Ribber i Forv. opsvulmede ved Roden
(Fig. 37) B. Satyrínæ.

A. Nymphalínæ.

Larverne oftest med tornede Udvæxter; Pupperne ophængte ved Bagenden.

Oversigt over Slægterne.

1. Begge Vingepars Midtcelle lukket 2.
Begge Vingepars Midtcelle eller kun Bagv.s aaben 6.
2. Øjnene nøgne. Bagv.s Unders. sædvanlig med Sølvpletter paa grøn eller rødbrun Grund. Overs. rødgul eller brungul med sorte Pletter, ordnede i Rækker 8. Argýnnis.
Øjnene behaaede 3.
3. Vingernes Unders. med et lyst Baand over Midten og med uregelmæssig, nætagtig Tegning. Bagkroppen længere end Hoved og Forbryst tilsammen, med gullig-hvide Ringe 3. Aráchnia.
Vingernes Unders. uden lyst Midtbaand og nætagtig Tegning, idet mindste paa Forv. Bagkroppen ikke længere end Hoved og Forbryst tilsammen..... 4.
4. Bagv. i Midten, Forv. nær Spidsen, ofte ogsaa ved Baghjørnet med spidse, fremtrædende Takker... 5.
Bagv. afrundede, uden Takker, kun svagt tandede. Forv.s Søm svagt kantet, uden at der dannes en egentlig Tak 6. Pyrámeis.
5. Forv.s Rand oftest indbuet. Bagv.s Unders. med en hvid V-, L- eller C-formet Plet paa Tværribben 4. Polygónia.
Forv.s Rand næsten lige. Bagv.s Søm springer kun frem paa 4 som en stærk Tand, paa 7 og 2 slet ikke, eller kun meget svagt..... 5. Vanéssa.
6. Begge Vingers Midtcelle aaben; Bagv.s Søm buget. Overs. mørkebrun med hvide Pletter eller Baand. ♂ med stærk blaa Glans..... 1. Apatúra.
Forv.s Midtcelle lukket..... 7.

7. Overs. rød- eller lysegul og sortpletet, eller sortebrun med rustgule Pletter. Følerne med meget tydelig Kølle 7. *Melitæa*.
 Overs. sortebrun med eller uden hvide Baand; Spidsen af Forv. med hvide Pletter. Følernes Kølle ikke tydelig 2. *Limenitis*.

1. *Apatúra* Fabr.

Øjnene nøgne. Palperne udvendig skælklædte. Følerne gaar jævnt over i den lange, tynde Kølle. I Forv. er 10 fri. Midtcellen aaben i begge Vingepar.

Larven spolformet, med to tresidede Horn paa Hovedet og to Spidser bagtil; den overvintrer. Puppen sammentrykt, med en Køl paa Ryggen.

1. *A. iris* Linn. Tavle IV, Fig. 56 ♂.

Overs. sortebrun, hos ♂ med blaaviolet, iriserende Skær. Paa Forv. flere hvide Pletter og ved Indervinklen en utydelig Øjeplet, der oftest mangler. Paa Bagv. et hvidt Midtbaand og nær Indervinklen en sort Øjeplet med lys Kærne og omgivet af en rødgul Ring. Unders. rødbrun, mod Roden rødgraa, med hvide og sorte Pletter. Paa Forv. et stort sort Øje med lyseblaa Kærne og omgivet af en rødgul Ring, paa Bagv. et hvidt Baand og et lille sort Øje med blaa Kærne og omgivet af en rødgul Ring. V. 3,1—3,8 Ctm.

Ægget cylindrisk, ribbet, gullig-olivengrønt med rødt iblandt. Larven i de første Stadier mørk grønlig-brun, efter Overvintringen grøn, fint gult punkteret, med en okkergul Sidestriben paa de første 4 Ringe og fra 5te til 9de Ring med en noget ophøjet, gul Skraastribe. Endespidserne rødlige; Bugen blaalig-grøn. Hovedet kantet, grønblaat med røde Kæber, 2 røde Prikker og 4 hvide Striber. De 2 Hovedspidser lysegrønne, gulrandede, med gaffelformigt spaltede, rødlige Spidser. L. 4,5—5 Ctm. Indtil Slutningen af Juni, i skyggefulde Skove paa *Salix caprea*. Puppen lys blaalig-grøn eller blaalig-hvid med 2 Spidser paa Hovedet og gullige Skraastriber paa Siderne af den høje, smalle Bagkrop.

Meget sjælden. Taget i nogle Stkr., baade som Larve og som Imago, paa Loll.; et enkelt Stk. angives fra Sj. (Lyngby). Har særlig Forkærlighed for at sætte sig paa Exkrementer. Juli—August.

2. *Limenitis* Fabr.

Øjnene nøgne eller haarede. Følerne kun lidet fortykkede mod Spidsen, uden tydelig afsat Kølle. I Forv. er 10 fri; i Bagv. mangler Tværribben mellem 4 og 5.

Larven med tvespidset Hoved og 2 Rækker stumpe, grenede Torne. Den overvintret. Puppen med lange Hovedspidser og en Forhøjning paa Ryggen ved Bagkroppens Begyndelse.

Oversigt over Arterne.

Øjnene nøgne 1. *pópuli*.
Øjnene haarede 2. *sibýlla*.

1. *L. pópuli*. Linn. Tavle V, Fig. 57.

Overs. sortebrun, næsten sort. Paa Forv. mere (♀) eller mindre (♂) tydelige hvide Pletter og ved Spidsen en rød Linie. Bagv. langs Sømmen med en Række røde Halvmaaner og med et hvidt Midtbaand. Unders. rødgul, ved Randen paa Forv. sortagtig med hvidgraa Pletter og et blaalig-graat Randbaand. V. 3,6—4 Ctm.

Hos ab. *trémulæ* Esp. mangler det hvide Midtbaand paa Bagv.s Overs. Alle de hvide Tegninger kan ogsaa forsvinde og kun de smaa, hvide Pletter i Forv.s Spids bliver tilbage.

Ægget er aflangt-rundt, forsynet med Ribber. Larven grøn med brune og sortagtige Schatteringer, der næsten dækker Grundfarven, navnlig paa 4de, 6te, 8de og 9de Ring; en grøn, hvidprikket Plet paa 5te og 7de Ring paa hver Side af Ryggen; paa Ryggen 2 Rækker behaarede, kødede Spidser og Knapper, af hvilke de 2 bag Hovedet er de længste. Hovedet tvespidset, rødbrunt, paa Siderne sort. L. 5 Ctm. Indtil Maj—Juni, paa *Populus tremula* (Bævreasp), sjældnere paa *P. nigra*. Den unge Larve overvintret i et sammenrullet Blad. Puppen er gullig med brune Schatteringer og sorte Prikker; Hoved og Bryst puklet; en brungul, øxeformet Forhøjning paa 1ste Bagkropsring.

Særdeles sjælden. Angives taget for mange Aar siden i Søndermarken i Kjbhvn. og ved Hofmangsgave paa Fyen. I den sidste Tid er 1 Expl. taget i Padeskov ved Bremersvold, Loll. Juli.

2. *L. sibýlla* Linn. Tavle VI, Fig. 58 ♂.

Overs. sortebrun, næsten sort, med hvide Baand og Pletter. Paa Bagv. ved Indervinklen et Par mere eller mindre tydelige, rødgule Ringe. Unders. er graabrun, enkelte Steder kanelbrun, ved Vingeroden graablaa. Udenfor og indenfor de hvide Tegninger, navnlig paa Bagv., sorte Smaapletter. V. 2,5—3 Ctm.

Ægget er rundagtigt, forneden affladet, med sexkantede Felter, ligesom et Insektøje, pigget, lysegrønt. Larven gulliggrøn med hvide Prikker og 2 Rader rødbrune Torne, hvoraf de paa 2den, 3die, 5te, 10de og 11te Ring er de største; ovenover Fødderne en gullig-hvid Længdestribe; Bugen rødbrun. Hovedet hjerteformet indskaaret, rødt med 2 hvide Striber. L. 4—4,5 Ctm. I Maj—Juni, paa *Lonicera* (Gedebled). Den overvintrer i et lignende Spind som *L. populi*. Puppen kantet, med 2 Hovedspidser, der er bøjede nedad, og en Pukkel paa Brystet; den er grøn med Metalpletter.

I fugtige Skove paa Sj., Loll. og Flst.; en enkelt Gang i Fyen og Jylland. Juli.

3. *Pyrameis* Hb.

Øjnene haarede. Forv. med 10 fri. Begge Vingepars Midtcelle lukket. Bagv. afrundede, uden Takker, kun svagt tandede.

Larverne enlige, viklende. Hovedet tvespidset, paa hver Ring grenede Torne. Puppen med tvespidset Hoved og Forhøjning paa Bryststykket. Imago overvintrer.

Oversigt over Arterne.

Overs. sort; Forv. med et rødt Baand og hvide Pletter og Punkter i Spidsen. Bagv.s Søm rød med sorte Punkter	1. atalánta.
Overs. lys, teglstensrød med sorte Pletter. Forv.s Spids hvidpletlet	2. cárdui.

1. *P. atalánta* Linn. (Admiralen). Tavle VI, Fig. 59 ♂.

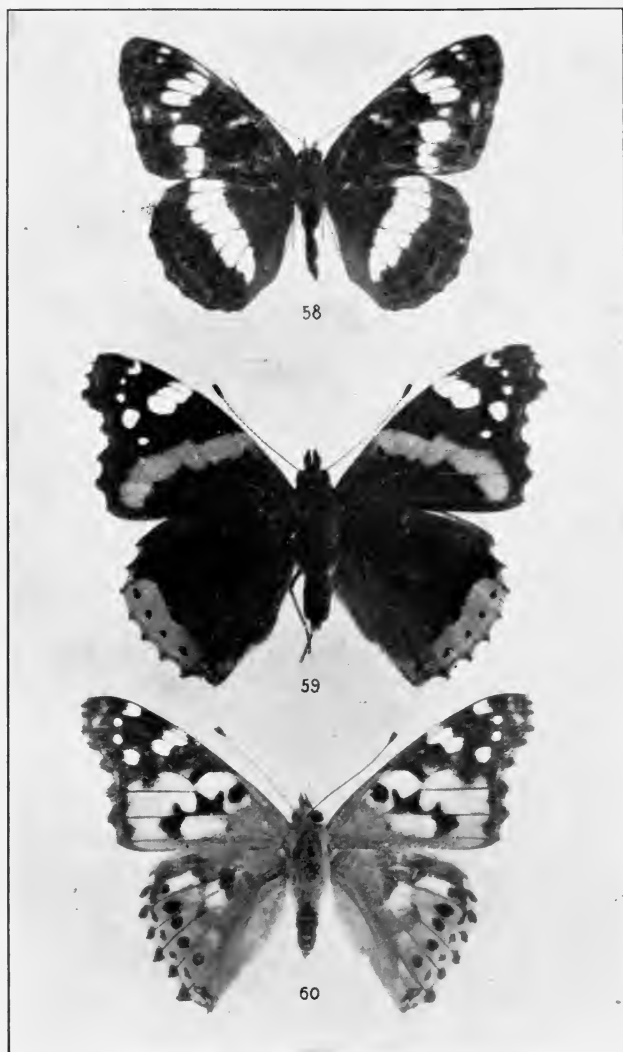
Overs. sort. Paa Forvingen et rødt Tværbaand, der undertiden i Midten er helt eller delvis afbrudt og hos ♀ hyppig har en hvid Prik. En stor, hvid Tværplet nær Kanten og parallel med Sømmen en Række af 5 hvide Pletter og Prikker fra Kanten til det røde Tværbaand. Bagv.s Søm bredt rød med 4 sorte, smaa, runde Pletter; et Par blaa Pletter i Indervink-

57. *Limenitis populi*.

66. *Vanessa antiopa*.

58. *Limenitis sibylla* ♂. 59. *Pyrameis atalanta* ♂. 60. *P. cardui* ♂.

len. Forv.s Unders. væsentlig som Overs.; Bagv.s Unders. derimod en Blanding af brunt, sort og graat marmoreret og med en graagul Plet ved Kanten. Desuden en sort Tegning, der ser ud som 980. V. 2,9—3,2 Ctm.

Ægget er ovalt, grønt, med ophøjede Længdestriber. Larven gulgrøn, brunrød, kødfarvet eller sort, besat med gule Prikker og med en gullig Længdestribe paa Siden. Tornene gule. Hovedet graasort, fint gulprikket. L. 4,5—5 Ctm. Juni—Juli, enkeltvis mellem sammenspundne Blade af vore to *Urtica*-Arter (Nælder). [Den skal ogsaa kunne leve frit, og de af saadanne Larver udviklede Imagines skal i Farven paa Vingernes Underside nærme sig *P. vulcanica* God. og er kaldet *P. meline* Standf.]. Puppen brun eller graa, med stumpe Hovedspidser og nogle Metalpletter paa Ryggen.

Temmelig almindelig, August—Oktober.

2. *P. cárdui* Linn. (Tidselsommerfugl) Tavle VI, Fig. 60 ♂.

Overs.s Grundfarve gulrød med sorte og hvide Pletter. Forv.s Unders. væsenlig som Overs., dog er Sømmen og Vingens Halvdel mod Spidsen her graa. Bagv.s Grundfarve er graa med lysere og mørkere Skygger og indenfor Sømmen en Række af 4—5 sorte Øjepletter med blaa Kærne og omgivne af en lysere Ring. V. 2,8—3,2 Ctm.

Ægget aflangt, nætformet ribbet, mørkegrønt med lysere Ribber. Larven lysere eller mørkere sortegraa, med en afbrudt gul Ryglinie, en gul Sidelinie og gule Pletter og Prikker i Ringindsnittene. Tornene korte, gullige eller graa. Hovedet sortegraat. L. 4,5—5 Ctm. I Juni—Juli, enkeltvis mellem sammenspundne Blade af *Carduus* (Tidse), *Urtica* (Nælde), *Gnaphalium* (Evighedsblomst), *Borago*, *Artemisia* (Bynke), *Achillea* (Røllike) og *Malva* (Katost). Puppen graa eller brun, med 2 stumpe Fremspring paa Hovedet og flere guldglimsende Knapper og Spidser.

Ikke almindelig. Dyret foretager ofte Vandringer i store Flokke paa Millioner af Individder; disse Vandringer skal ogsaa kunne foregaa om Natten ifølge en i England i 1903 paa et Fyrtaarn gjort Iagttagelse, hvor Dyrene i Massevis fløj mod Lyset. August—September.

4. *Vanéssa* Fabr.

Øjnene haarede. Palperne fortil tæt skælklædte, til alle Sider tæt stivhaarede; deres midterste Led i

Fig. 61. Palper,
a af Vanessa,
b af Polygonia.

Midten noget udvidet. (Fig. 61 a.) Forv. med 10 fri. Vingernes Midtcelle lukket. Bagv.s Søm kun med en stærk Tand paa 4, paa 7 og 2 slet ingen eller kun en lille Tak.

Larverne fritlevende, ofte selskabelige, med Torne. Pupperne med skarpe Spidses paa Hoved og Bryst. Imago overvintrer.

Oversigt over Arterne.

1. Vingerne mørkt fløjlsbrune, med hvidgul Søm... 5. antiopa.
Vingerne kirsebærrøde med store Øjepletter..... 1. io.
Vingerne rødgyule eller gulrøde med sorte Pletter... 2.
2. Alle Vingerne med blaa Sømpletter; Bagv.s Rodhalvdel sort 2. úrticæ.
I Reglen kun Bagv. med blaa Sømpletter; kun en Kantplet paa Bagv. sort 3.
3. Tarserne brunlig-gule; ved Forv.s Spids en lille hvid Tværplet 3. xanthómelas.
Tarserne mørkebrune; alle Pletterne ved Kanten og ved Spidsen af Forv. ens, gyule.... 4. polychlóros.

1. V. ío Linn. (Dagpaafugleøje.) Tavle VII, Fig 62 ♂.

Grundfarven kirsebærrød; begge Vingers Søm graa. Paa Forv. 3 sorte og 3 gyule Kantpletter; i Spidsen en sort Buestreg, indenfor den en blaa Streg og en Række hvide smaa Pletter. Bagv. med en sort Kantplet og i Spidsen en stor, sort Øjeplet, der er blaat bestøvet og omgivet af en gulgraa Ring. Unders. sort og brunt marmoreret. V. 2,7—3,1 Ctm.

Ægget grønt med Længderibber. Larven sort med hvide Prikker; Bugfodderne rødlig-graa; Torne og Hoved sorte. L. 4—4,5 Ctm. Juli—August. Selskabelig paa *Urtica* (Nælde) og *Humulus* (Humble). Puppen rødgraa eller gulgrøn med Metalpletter. Alm. udbredt. August—September.

2. V. úrticæ Linn. (Nældens Takvinge, Lille Ræv.) Tavle VII, Fig. 63 ♂.

Grundfarven rødgyul. Alle Vinger med sort Søm, hvori blaa Pletter. Forv. med 3 sorte, 2 gyule og 1 hvid Kantplet; desuden har de 3 sorte Pletter, hvoraf den nærmest Randen er størst og udad gyult begrændset. Bagv.s Rodhalvdel sort; mel-

lem den og Sømmen en gullig Kantplet. Forv.s Unders. gullig med mørkere Kantpletter, Bagv.s Unders. sort ved Roden, Sømfeltet rødgraat. V. 2,5—2,7 Ctm.

Ægget mørkegrønt med lysere Ribber. Larven sort eller brungraa, med mere eller mindre brede, udflydende, messinggule eller gulgrønne Længdestriber paa Ryg og Sider. Tornene korte, af samme Farve som Striberne. Hovedet sort. L. 3,5—4 Ctm. Juli—September, paa *Urtica* (Nælde) i store Selskaber. Puppen lysere eller mørkere rødgraa, med eller uden Metalpletter, undertiden næsten helt guldglindsende.

Meget alm. næsten hele Aaret; frisk udviklede Expl. fra Begyndelsen af Juli.

3. *V. xanthómelas* Esp. Tavle VIII, Fig. 64.

Ligner meget *V. polychloros*, dog er Grundfarven mere rødgul og de sorte Tegninger mere fremtrædende. Paa Forv., nær Spidsen, en hvidlig Tværplet. Unders. er grønbrun og de blaa Pletter af en friskere Farve og stærkere; den sortebrune Grundfarve danner ved Bagv.s Kant altid 2 stærke Tænder. Fødderne gule (hos *V. polychloros* brune). V. 3—3,3 Ctm.

Larven sort med to hvidgule Ryglinier og mange hvidgule Prikker, der undertiden over Aandehullerne danner en smal Sidestribe; under Aandehullerne, fra 4de Ring af, paa hver Ring en brun Plet, hvori en Torn. Torne, Hoved og Brystfødder sorte, Bugfødderne mørkt okkergule. L. 4,5—5 Ctm. Selskabelig paa Pile: *Salix caprea*, *S. glauca* og *S. vitellina*. Puppen rødlig-brun, blaat bedugget, uden Metalpletter.

Et enkelt Stk. ved Randkleven paa Bornholm. Juli—August.

4. *V. polychlóros* Linn. (Store Ræv). Tavle VIII, Fig. 65.

Grundfarven smudsig rødgul; begge Vingepars Søm graa-brun og indenfor denne et sort Sømbaand, hvori blaa Halvmaaner, der dog i Reglen mangler paa Forv. Forv. med 3 sorte og 3 gule Kantpletter; desuden paa Vingen 4 sorte Pletter. Bagv. med en sort Kantplet. Unders. lysere eller mørkere brunt marmoreret; Bagv.s Rodhalvdel sort. V. 2,8—3,5 Ctm.

Ægget tøndeformet, med 8 regelmæssige Længderibber; Furerne imellem dem fint ridsede paa tværs. De lægges i Kager, indtil 200 Stkr. sammen, paa Grenene af Larvens Næringsplante. Larven sorteblaa eller brungraa, med fine, hvide Haar mellem Tornene; paa Ryggen og paa Siderne en udflydende rustfarvet Længdestribe. Tornene rustgule; fra 2den

Ring af er der 4 af dem paa hver Ring. L. 6—7 Ctm. I Juni—Juli, paa *Salix* (Pil), *Ulmus* (Elm), *Prunus cerasus* (Kirsebærtræ) og *Pyrus communis* (Pæretræ), hvor de ofte paa Grund af deres Mængde kan gøre Skade. I Begyndelsen, til efter det sidste Hudskifte, lever de selskabeligt, i et løst Spind; først naar Forpupningen skal foregaa, skilles de fra hverandre. Puppen lysere eller mørkere brun, ofte med Metalpletter paa Ryggen.

Ikke alm.; Juli—Septbr.

5. *V. antiopa* Linn. (Sørgokaaben). Tavle V, Fig. 66.

Grundfarven mørk fløjelsagtig purpurbrun. Begge Vingepars Søm bred, gulhvid, fint sort bestøvet, navnlig paa Vingefremspringene. Indenfor den hvidgule Søm et sort Baand med blaa Pletter. Paa Forv. desuden 2 hvidgule Kantpletter. Unders. sortebtaa med Overs.s Tegning, naar undtages de blaa Pletter. V. 3—3,7 Ctm.

Ægget elliptisk, grønt, med Længderibber. Larven sort, med enkelte smaa, lyse Prikker og fine Haar. Paa Ryggen fra 3die til 10de Ring paa hver Ring en rustrød Plet, der skæres af en sort Midtlinie. Tornene stærke, sorte. Bugfodderne rustfarvede; Hovedet sort. Juni—Juli paa *Salix* (Pil), *Betula* (Birk) og *Populus* (Poppel). Puppen brun eller graa.

I Reglen temmelig sj.; Juli—Septbr.

5. *Polygónia* Hb.

Øjnene haarede. Palperne, navnlig paa Forsiden, tæt skælklædte, mellem de korte Skæl faa, bløde Haar (se Fig. 61b); det midterste Led svagt buet, ikke fortykket. Forv. med 10 fri. Vingernes Midtcelle lukket. Forv.s Rand dybt indskaaren, kun hos P. L album lige. Bagv.s Rand i Reglen med stærkt fremspringende Takker paa 7, 4 og 2 og ved Indervinklen. Paa Bagv.s Unders. med en hvid V-, L- eller C-formet Plet paa Tværribben.

Larverne enkelte eller selskabelige, med Torne. Puppen med stumpe Spidser paa Hovedet. Imago overvintrer.

1. P. L álbum Esp. Tavle VII, Fig. 67.

Grundfarven rødgul, og Tegningen væsenlig som hos V. polychloros; dog har Forv. nær Spidsen en hvid Kantplet paa sort Grund og Bagv. en hvid Kantplet ved Siden af den sorte. Ingen blaa Pletter i Sømmandet. Unders. graat eller brunlig marmoreret med hvidligt Midtbaand; paa Bagv. et hvidt V eller L. Alle Vingefremspringene stærkere end hos V. polychloros. V. 3,2—3,5 Ctm.

Larven sortebrun eller blaagraa, paa Ryggen med en bred, gul, af en brun Midtlinie delt Stribe og en gul, ved hvert Indsnit afbrudt Længdelinie paa Siderne. Tornene gullige, oventil sorte, paa brune Vorter; Aandehullerne rødgule; Bugen rødbrun; Hovedet kantet, gulbrunt punkteret, med 2 Torne. L. 4,5—5 Ctm. Selskabelig om Sommeren paa *Hippophaë rhamnoides* (Havtorn), *Ulmus* (Elm), *Salix* (Pil) og *Populus tremula* (Bævreasp)(?). Skal ogsaa kunne leve paa *Ribes grossularia* (Stikkelsbær). Puppen lysere eller mørkere brungraa, med Sølvpletter paa Ryggen.

Særdeles sjælden. 1 Stk. lidt Nord for Kjøbenhavn og nogle faa Stkr. i Sønderby, nær Assens, paa Fyen. Juli—September.

2. P. C álbum Linn. Tavle VIII, Fig. 68.

Grundfarven rødgul. Begge Vingepars Søm brun, paa Bagv. bred og med Pletter af Grundfarven. Desuden sorte Pletter paa begge Vinger. Unders. graarød til grønbrun; Rodhælvten paa begge Vinger mørkere, ligeledes Forv.s Søm. I Bagv.s Midte et hvidt C. V. 2,2—2,6 Ctm.

Ægget elliptisk, foroven afladet, ribbet, blaagrønt. Larven brun eller kødfarvet, paa Ryggen af de 6 første Ringe rødgul, paa de øvrige Ringe hvid, med korte, gule og hvide Torne, der paa Siden har samme Farve som Kroppen. Hovedet graasort, med 2 tornede Knapper. L. 3,5 Ctm. Juni—Juli, enkeltvis paa *Ribes* (Stikkelsbær, Ribs), *Urtica* (Nælde), *Humulus* (Humle), *Ulmus* (Elm) og *Corylus* (Hassel). Puppen rødlig med brune Pletter, paa Siden med Metalpletter.

Sjælden; Nordsj.: flere Steder; Loll., Flstr., Fyen, Bornh.; August—September.

6. *Aráchnia* Hb.

Øjnene haarede. Forv. med 10 fra 9. Begge Vingepars Midtcelle lukket; Sømmen svagt takket med 2

Fremspring. Vingernes Unders. med et lyst Baand og uregelmæssig, nætagtig Tegning. Bagkroppen længere end Hoved og Bryst tilsammen, med gullig-hvide Ringe.

Larven fritlevende, selskabelig, med Torne. Puppens Hovedspidser stærkt forlængede. Optræder i 2 Kuld; det sidste Kulds Pupper overvintrer.

1. A. levána Linn. Tavle IX, Fig. 69.

Grundfarven rødgul; Forv.s Rod sort med fine Tegninger af Grundfarven; paa den øvrige Del sorte Pletter, der delvis er ordnede i afbrudte Tværbaand; en lys Kantplet nær Sømmen og en hvid Prik indenfor denne midtvejs. Bagv.s Rod sort med fine Streger af Grundfarven; et Tværbaand af sorte Pletter og udenfor dette enkelte sorte, større og mindre Prikker. Indenfor Sømmen en afbrudt blaa Linie. Unders. rødbrun med lysere, nætformet Tegning, iblandet violet, og et lyst Midtbaand. V. 1,6—2 Ctm.

Hos Sommergenerationen, prór sa Linn., Tavle IX, Fig. 70, er Grundfarven sortebrun; paa Forv. et afbrudt, hvidt Midtbaand og nogle hvide Pletter; 2 mere eller mindre rødgyule Linier indenfor Sømmen. Bagv. med et Midtbaand af hvide Pletter. Unders. væsenlig som hos 1ste Generation, men de hvide Midtbaand paa Overs. er ogsaa her hvide.

Ægget aflang-rundt, foroven affladet, ribbet, grønligt; 6—8 Stkr. aflægges i Række paa Unders. af Foderplantens Blade. Larven sort eller brungul, med sorte Striber, sjældent med rødbrun Sidestribe. Tornene grenede, sorte, undertiden gullige. Hovedet sort, besat med 2 længere Torne. L. 3—3,4 Ctm. Selskabelig paa *Urtica dioica* (Tvebo Nælde). Puppen brun, med mørkere Vingeskeder og Pletter, stumpe Spidser paa Hoved og Ryg, og undertiden med metallisk glindsende Pletter.

Særdeles sjældent; i 2 Generationer: Juni og August. Nogle Stkr. af begge Generationer paa Flstr.

7. *Melitæa* Fabr.

Øjnene glatte. Følehornenes Kølle kort, bredt ægformet. I Forv. 10 fra 7. Bagv.s Tværribbe mangler mellem 4. og 5.

Larverne korte og trinde, med korthaarede Vorter. De lever om Efteraaret i Selskaber i et fælles Spind og overvintrer, hvorefter de lever mere spredte.

Oversigt over Arterne.

1. Palperne sorte med mørkegraa Haar..... 2.
Palperne rødgule, oftest med Haar af samme Farve. 3.
2. Overs. rødgul med sorte Pletter. Paa Bagv.s Unders. er i det af gule, sortkantede Pletter bestaaende Tværbaand, der er nærmest Roden, den 3die Plet, regnet fra Kanten, mindre end den 2den.. 4. athália.
Overs. sortebrun, med rødgule, i Tværbaand ordnede Pletter. Paa Bagv.s Unders. er i det af gule, sortkantede Pletter bestaaende Tværbaand, der er nærmest Roden, den 3die Plet ligestor med den 2den 5. dictýnna.
3. Paa Bagv.s Unders. sorte Pletter ved Roden og i det gule Midtbaand 3. cínxia.
Disse Pletter findes ikke 4.
4. Det ydre rødgule Baand paa Bagv., saavel paa Overs. som paa Unders., med sorte Prikker 2. aurínia.
Disse Prikker findes ikke. Overs. har hvidgule Pletter paa rødgul og sort Bund..... 1. matúrna.

1. M. matúrna Linn. Tavle IX, Fig. 71.

Grundfarven sortebrun, med rødlige og hvidgule Tegninger. Unders.s Grundfarve rødgul, Forv. væsenlig med Overs.s Tegning; Bagv. har et hvidgult Tværbaand, der er delt paa langs af en tynd, sort Linie. I Rodfeltet hvidgule, sortrandede Pletter. Langs Sømmen hvidgule, indadtil sortkantede Pletter. V. 2—2,2 Ctm.

Ægget pæreformet, gulligt, oventil ribbet. Larven sort, med en svovlgul Rygstribe, der er delt af en sort Midtlinie og paa hver Ring gennemskaaren af 2—3 fine, sorte Tværlinier; paa Siderne en Stribe af svovlgule Pletter, hvori de sorte Aandehuller. Vorterne sorte, med Haar af samme Farve; over Bugfødterne en Række af 2 smaa Vorter, som er gulgraa, sort behaarede; Bugfødterne gulgraa; Hoved og Brystfodder sorte, det første fint, sort behaaret. L. 3—3,8 Ctm. August, og efter Overvintringen, paa unge Stammer af *Fraxinus excelsior* (Ask). Puppen grønlig eller gullig-hvid, sortpletet, med 7 Rækker gule Knapper paa Bagkroppen.

Juni—Juli. 2 Stkr. ved Vesterborg paa Loll.

2. *M. aurinia* Rott. Tavle IX, Fig. 72 ♂.

Overs. en Blanding af sortebrunt, rødgult og gulligt. Forv. paa Unders. tegnede væsenlig som paa Overs., men mattere og lysere; den mørke Farve ved Roden mangler, saavel her som paa Bagv. Bagv.s Grundfarve rødgul, med en Række kantede, lysegule, sortrandede Pletter i Rodhælvten, en gullig, sortrandet Plet i Midtcellen, derefter udad et buet Tværbaand af gullige, sortrandede Pletter. De sorte Prikker i det rødgyule Tværbaand er her omgivne af gult; langs Sømmen gullige Halvmaaner, der udad og indad er fint kantede med sort. V. 1,8—2,1 Ctm.

Ægget ægformet, oventil afladet og ribbet, lysebrunt. Larven sortebrun, paa Ryggen fint hvidt og gullig prikket, paa Siderne med 1 af fine, hvide Prikker bestaaende bred Længdestribe, hvori de sorte Aandehuller. Vorterne sorte, nedentil gullige, sort behaaede. Bugen rødbrun; Brystfødderne lyse- eller mørkebrune, Bugfødderne gule; Hovedet sort. L. 3—3,8 Ctm. Paa *Succisa pratensis* (Djævlaebid), *Plantago* (Vejbred), *Veronica* (Ærenpris). Den overvintret i et fælles Spind og forpupper sig i Maj. Puppen grønlig-hvid, sortprikket, med bleggule Knapper paa Bagkroppen.

Ikke alm.; i tørre Egne i Sj.: Sorø, Næstved, Tisvilde (alm.); Fyen; Bornh.; Jyll.: flere Steder, f. Ex. alm. ved Horsens, ved Hesselballe og ved Store Ravnholt i Vendsyssel. Juni.

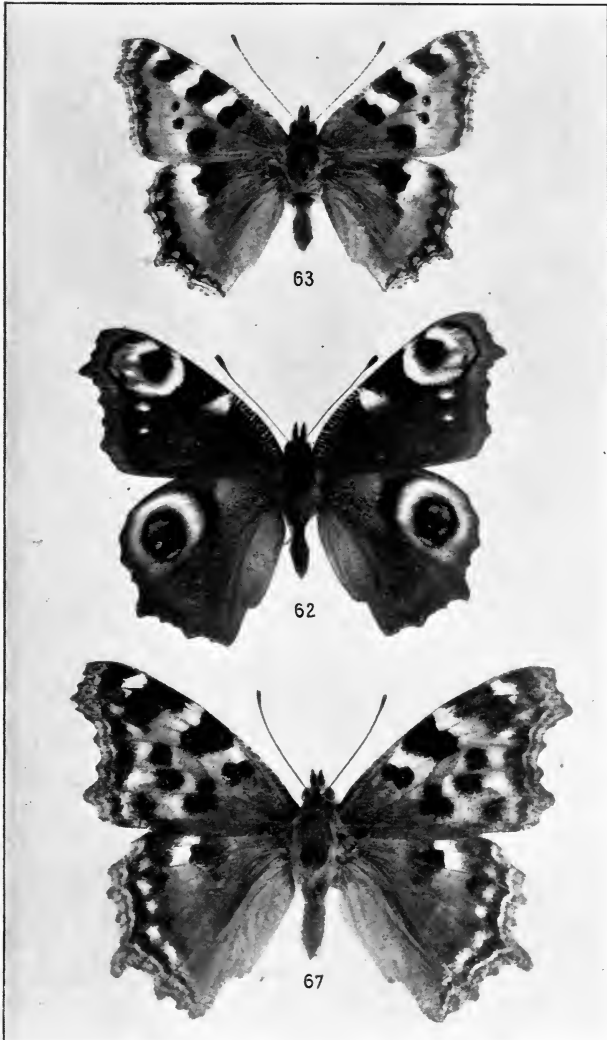
3. *M. cínxia* Linn. Tavle IX, Fig. 73 ♂ og 74 ♀, Unders.

Grundfarven rødgul med sortebrune og sorte Tegninger. Forv.s Unders. mattere rødgul end Overs., med enkelte fine, sorte Tegninger ved Kanten; Spidsen af Vingen hvidgul. Bagv.s Grundfarve hvidgul med rødgyule, sortkantede Pletter i Rodhælvten og et rødgyult Tværbaand, der er sortrandet og hvori sorte Prikker. V. 1,8—2,2 Ctm.

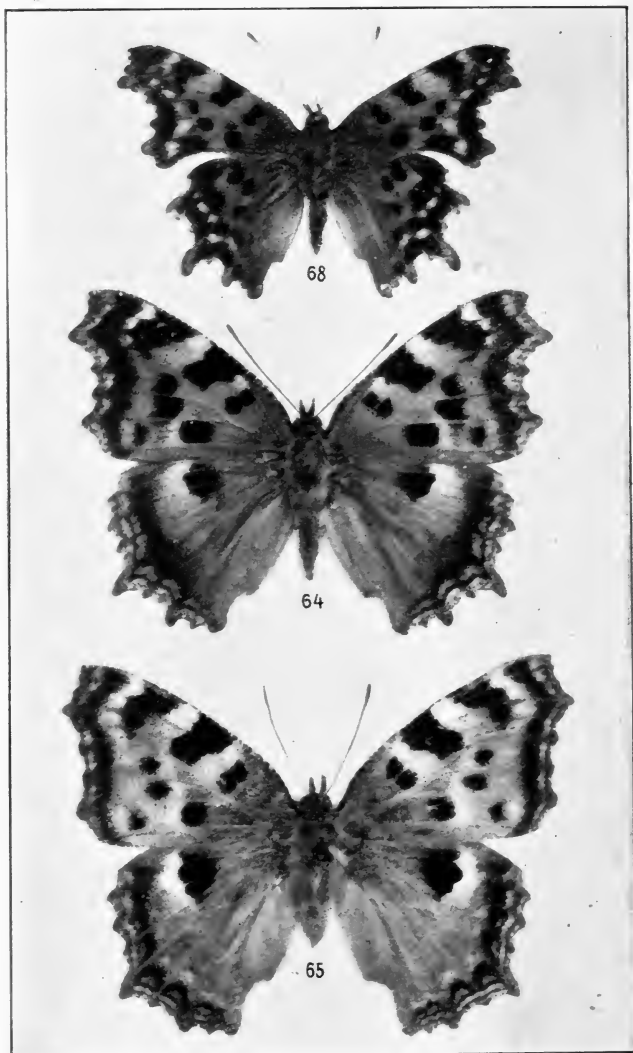
Larven sort, med blaalig-hvide Prikker i Indsnittene og korte, sorte Vorter med Børstehaar. Hoved og Bugfødder rødbrune, Brystfødderne sorte. L. 3—3,9 Ctm. Om Sommeren paa *Plantago* (Vejbred), *Hieracium pilosella* (Høgeurt), *Veronica* (Ærenpris) og andre lave Planter. Den overvintret i et fælles Spind. Puppen er tyk, hvidgraa med flere Rækker orange-gule Knapper. Ikke sj.; Juni.

4. *M. athália* Rott. Tavle IX, Fig. 75 ♀, Unders.

Grundfarven rødgul med sortebrune Tværbaand; Ribberne sorte; i Forv.s Midtcelle oftest en sortebrun Ring. Paa Bagv.s

62. *Vanessa io* ♂. 63. *V. urticae* ♂. 67. *Polygonia L. album*.

64. *Vanessa xanthomelas*. 65. *V. polychloros*. 68. *Polygonia C album*.

Unders. er Grundfarven hvidgul med gulbrune, sortkantede Pletter i Rodhælvten og et gulbrunt Tværbaand, der er kantet med sort og hvori ikke findes sorte Punkter. V. 1,8—2,2 Ctm.

Larven sort eller sortebrun med 2 Rækker hvide Punkter paa hver Ring; Vorterne okkerfarvede med hvidgul Spids; paa Siderne er Vorterne hvidgule. Bugen lys brungraa. Hovedet sort. L. 3 Ctm. Larverne overvintrer i et fælles Spind og lever derefter enkeltvis til Maj paa *Plantago* (Vejbred), *Veronica officinalis* (Læge-Ærenpris) og *Melampyrum* (Koføde). Puppen lysegraa med hvidlige, sortplettede Vingeskeder, sorte Pletrader paa Bagkroppen og 7 Rækker rødgule Knapper.

I bakkede Skovegne i Nord-Sj. og Midt- og Vest-Jyll.; Juni.

5. *M. dictynna* Esp. Tavle IX, Fig. 76 ♂, Unders.

Overs. har den sortebrune Farve stærkt fremherskende, navnlig paa Bagv., saa at den rødgule Grundfarve er indskrænket til smaa Pletter. Unders. væsenlig som hos den foreg. Art; i det gulbrune Tværbaand sorte Prikker langs dets ydre sorte Grænselinie. V. 1,7—1,9 Ctm.

Larven sortegraa, lyseblaat punkteret, med en sort Midtstriben paa Ryggen og ofte med en sort Længdelinie paa hver Side af Ryggen. Vorterne korte, rustfarvede eller svovlgule. Hovedet sort med 2 lyseblaa Pletter. L. 3—3,9 Ctm. I August, og efter Overvintringen, paa *Plantago* (Vejbred) og *Melampyrum* (Koføde). Puppen sølvgraa med sorte Punkter og rødlige Knapper paa Bagkropsringene.

Paa fugtige Enge i Fyen og Sj.; Juni.

8. *Argynnis* Fabr. (Perlemorsommerfugl).

Øjnene glatte. Følehornenes Kølle bred, ægformet. I Forv. 10 fri eller fra 7, 6 fra Midtcellens forreste Hjørne. Begge Vinger med lukket Midtcelle. I Bagv. 3 og 4 fra Midtcellens bageste Hjørne.

Farven hos alle Arterne rødgul med sorte Tegninger hos ♂ (se Tavle XI, Fig. 83); hos ♀ lysere eller mere graagul. Paa Unders. oftest sølvfarvede Pletter.

Fig. 77. Puppe af *Argynnis*.

Larverne er forsynede med Torne og overvintre for de fleste Arters Vedkommende som smaa; en Undtagelse herfra er *A. adippe*, hvor Ægget overvintre. Puppen har en dyb Indsænkning i Bryststykket (Fig. 77); nogle Arter har 2 Kuld.

Oversigt over Arterne.

1. Bagv.s Unders. med Tværstriber af Sølv 9. páphia.
Bagv.s Unders. anderledes 2.
2. Bagv.s Underside uden Rækker af Øjepletter eller sorte Punkter 6. aglája.
Bagv.s Unders. med Rækker af Øjepletter eller sorte Punkter 3.
3. Bagv.s Unders. uden violetrødt eller lilla og ikke fremherskende rustrød eller kanelbrun 4.
Bagv.s Unders. fremherskende rustrød eller kanelbrun 7.
4. Bagv.s Unders. uden Sølvpletter, eller kun Øjeplettrækken før Sømmen eller Sømmen svagt sølvglinsende. Grundfarven med grønligt Anstrøg 7. níobe ab. éris.
Bagv.s Unders. med tydelige Sølvpletter 5.
5. Bagv.s Unders. med meget store Sølvpletter. Forv.s Søm stærkt indbuet 5. lathónia.
Sølvpletterne paa Bagv.s Unders. kun middelstore, rundagtige. Sømmen lige eller lidet indbuet 6.
6. Paa Bagv.s Unders. er Rodhælvten gulbrun, Sømhælvten meget lysere, okkergul. ♂ uden fortykkede Ribber i Forv. 7. níobe.
Bagv.s Unders. bleg okkergul, ikke mørkere ved Roden, men grønlig her. Hos ♂ er 2 og 3 fortykkede i Forv. 8. adíppe.*)
7. Bagv.s Unders. uden Sølvpletter 4. íno.
Bagv.s Unders. med Sølvpletter 8.
8. Bagv.s Unders. uden sort Punkt i Midtcellen 3. páles var. arsílache.
Bagv.s Unders. med sort Punkt i Midtcellen 9.
9. Paa Bagv.s Unders. findes langs Sømmen rødbrunt skyggede Sølvpletter. Grundfarven her rødbrun. Bagv.s Præcostalribbe udadbøjet**). 2. euphrosýne.
Paa Bagv.s Unders. langs Sømmen trekantede sort-randede Pletter, med kun svag, oftest meget svag eller ingen Sølvglans. Grundfarven her kaffebrun. Bagv.s Præcostalribbe lige**) 1. seléne.

*) Disse to Arter kan være vanskelige at adskille. I Reglen har adíppe tydelige Sølvpletter paa Bagv.s Unders., medens Sølvglansen i Reglen mangler hos níobe eller er meget svag.

**) Kan kun ses ved at tage Skællene af Vingen.

1. *A. seléne* Schiff. Tavle IX, Fig. 78 ♂, Unders.

Bagv.s Unders. lysegul med kaffebrune Pletter, sorte Prikker og Sølvglands navnlig paa Sømpletterne og paa en langagtig Plet mellem 4 og 5. V. 1,8—2 Ctm.

ab. *rináldus* Hbst.

Overs.s sorte Pletter enten reducerede eller ogsaa mere eller mindre sammenflydende, saa at hele Overs. kan blive sort med gulrøde Pletter. Bagv.s Unders. oftest hvidgul med utydelige Tegninger eller sort Bestøvning.

Ægget gulligt, senere graaligt, afstumpet kegleformet, med ca. 18 Længderibber og ca. 20 Tværribber; kun ca. 7 af de førstnævnte naar Spidsen. Mellemrømmene mellem Længderibberne fint punkterede. Larven sortagtig eller brun, fint lyst punkteret, med en lys, af en sort Linie delt Rygstribe. Tornene paa 1ste Ring meget lange, okkergule, i Spidsen sorte. Tornene i Brystringenes Indsnit paa hvide Punkter, okkergule, sort behaarede. Hovedet sort, fint behaaret; Brystfødterne sorte, Bugfødterne lysere end Kropfarven. L. 3 Ctm. Paa *Viola*. Puppen gulbrun, sortpletlet, forsynet med Torne.

Alm. paa fugtige Enge, undertiden i 2 Kuld, Juni og Juli—August.

Aberrationen er funden paa Sj. (Jonstrup Vang og ved Hellebæk) og Jyll. (Mausing Skov).

2. *A. euphrosýne* Linn. Tavle IX, Fig. 79 ♂, Unders.

Væsenlig som foreg., men Bagv.s Unders. har istedetfor kaffebrune rødbrune Pletter. V. 1,8—2,1 Ctm.

Ægget er afstumpet kegleformet med 17—24 Længderibber og 15—20 Tværribber; kun ca. 10 af de førstnævnte naar Spidsen. Det er af gullig Farve. Larven brunsort med udviskede, blaalig-hvide Punkter paa Ryggen og en Længdestribe af samme Farve paa Siderne. De 2 midterste Torne paa hver Ring forneden svovlgule, oventil som alle de andre Torne sorte; de 2 Torne paa 1ste Ring kun lidet større end de øvrige. Hovedet glindsende sort, kort behaaret, oventil noget spaltet. L. 3 Ctm. Paa *Viola*, i Juni—Juli. Puppen brungraa, paa Ryggen gullig med metalglindsende Punkter og stumpe Spidser og med en valseformet med mange Hager besat Endespids.

I Skove; Juli—August.

3. *A. páles* Schiff. var. *arsíliche* Esp. Tavle X, Fig. 80. Unders.

Bagv.s Unders. en Blanding af rustfarvet og gult. Sølvfarve paa alle de paa Tavle X, Fig. 80 lyse Pletter. (Hoved-

arten, der ikke forekommer her i Danmark, har bl. a. ingen sorte Tegninger paa Forv.s Unders., hvad Varieteten har.) V. 1,8—2,2 Ctm.

Larven brunsort, bedækket med mørkere og lysere smaa Prikker; en brunlig Midtlinie paa Ryggen og ved Siden af den 2 Rækker hvidgule Pletter; paa hvilke Tornenes nedre Halvdel ligeledes er gule. Vorterne rustfarvede. Tornene gullig-kødfarvede. Fødderne rødlig-brune. Hovedet kantet, sortebrunt. L. 3 Ctm. Maj—Juni, paa *Viola*. Puppen graa eller rødbrun med fine mørke Streger og Punkter.

I Hængedyndsmoser, ikke alm., Juni—Juli: Sj.: Nordsj. (bl. a. Bøllemosen, Dyrehaven), Køge Aas; Fyen: Tommerup, Trolleborg, Holstenschus, Faaborg, Sønderby; Jyll.: Mellem Horsens og Skanderborg, Rye, Bjerringbro.

4. A. *ino* Rott. Tavle X, Fig. 81. Unders.

Forv.s Søm udbuet. Bagv.s Unders. lysegul med kaffebrunt; over Midten en mere eller mindre violet Stribe. V. 1,8—2 Ctm.

Larven hvidgul eller gulgraa, med bred, brun Tegning paa Ryggen og en hvidgul, dobbelt Midtlinie; paa Siderne en brun og under denne en smal, hvidgul Længdestribe. Tornene gullige, sorthaarede. Bugen brunlig. Hovedet hjærteformet, brunt med 2 sorte Pletter. L. 3—3,9 Ctm. Maj—Juni, paa *Spiræa* (Mjødurt) og *Rubus*-Arter (Klynger), om Dagen skjult i Græsset. Puppen gulbrun, mørkere marmoreret, med gule Spidses.

Ikke alm., Juni—Aug.; i Moser og Enge paa Sj., Fyen og Bornh.

5. A. *lathonia* Linn. Tavle X, Fig. 82 ♂, Unders.

Forv.s Søm indbuet, deres Spids paa Unders. med Sølvpletter. Bagv.s Unders. gullig med kaffebrune Skygger og store, stærkt glindsende Sølvpletter. V. 2—2,2 Ctm.

Ægget graahvidt, afstumpet kegleformet med uregelmæssige Længdestriber, der er forsynede med Tværribber. Larven sortegraa med en hvidlig Rygstribe, der sædvanlig er afbrudt af sorte Pletter. Ringindsnittene brungule og paa Siderne 2 brungule Længdelinier. Tornene korte, røde, paa Vorter af samme Farve. Bugen og Brystfødderne sortegraa; Hovedet hjærteformet, gulbrunt med mørkebrunt Ansigt. L. 3—4 Ctm. Maj—Juli, paa *Viola*. Puppen guldbrun med en gul Rygstribe, en hvid Plet paa Spidsen af Vingeskederne og et hvidt Tværbaand ved Bagkroppens Begyndelse; paa Ryggen ophøjede, metallisk glindsende Pletter.

Sædvanlig overvintrer Larven, sjældnere Pupperne eller Imagines (om dette sidste er Tilfældet i Danmark er tvivlsomt).

Alm. paa Marker og ved Veje; i 2 Kuld: Maj—Juni og Juli—Oktober.

6. *A. aglája* Linn. Tavle XI, Fig. 83 ♂ og 84 ♂, Unders.

Forv.s Søm hos ♀ udbuet. Forv.s Unders. har undertiden smaa Sølvpletter i Spidsen. Bagv.s Unders. gullig med mat grønt, navnlig paa Rodhælvtten, og store, stærkt glindsende Sølvpletter. V. 2,5—3,2 Ctm.

Ægget er kegleformet, med 18 Længderibber, hvoraf dog kun hver 3die naar Spidsen. Ogsaa Tværribber findes. Det er først lysegult, senere brunlig-gult og tilsidst rødligt. Det lægges paa Unders. af Violblade. Larven sort, med fin, dobbelt, hvid Ryglinie og hvide Punkter og en rød Plet forneden paa Siden af hver Bagkropsring. Fodlinien gullig. Tornene og Hovedet sorte. L. 4,5—4,8 Ctm. Maj—Juni, paa *Viola*, især *Viola tricolor* (Stedmoderblomst). Puppen mørke- eller sortebrun, med stumpe Pukler.

Temmelig alm. Juli—August.

7. *A. níobe* Linn. Tavle X, Fig. 85 ♂, Unders.

Forv.s Søm hos ♀ lige eller svagt udbuet, deres Rod hos ♂ brun, hos ♀ sort. Bagv.s Unders. gullig med rustbrunt, navnlig ved Roden og kun svagt fremtrædende Sølvpletter, der hos ab. *éris* Meig. fuldstændig mangler. V. 2,1—2,5 Ctm.

Ægget er gult eller gulrødt, afstumpet kegleformet, med 16 stærke Længderibber, hvoraf de 8 kun naar $\frac{3}{4}$ af Højden; ogsaa Tværribber findes. Larven brunlig, med hvid, sortkantet Rygstribbe, en trekantet, hvid Plet paa hver Ring og en sort Sidestribbe. Tornene hvidlig-kødfarvede. Bug og Fødder gulbrune, ligeledes Hovedet; bag dette 2 lange Torne. L. 4,5—4,8 Ctm. Maj—Juni, paa *Viola*. Puppen rødbrun eller brungrøn, med glindsende Metalpletter.

Ikke alm.; Juli—August; i Skove og paa sandede Marker paa Sj., Fyen og Jyll.

8. *A. adíppe* Linn. Tavle X, Fig. 86 ♂, Unders.

Forv.s Søm indbuet, deres Rod hos ♂ brungul, hos ♀ olivengrønlig. Bagv.s Unders. lysere end hos den foreg. Art og Roden mere grønlig; Pletternes Sølvglans temmelig stærk, mangler langt sjældnere (ab. *cleodóxa* Ochs.). V. 2,7—3 Ctm.

Ægget grønlig-graat, kegleformet, ribbet; overvintret. Larven brun eller sortegraa, paa Ryggen med 2 afbrudte, hvidlige Linier og derunder sortagtige Skraastriber. Tornene rustbrune paa Vorter af samme Farve. Bug og Fødder gulgraa. Hovedet sortebrunt. L. 4,5—4,8 Ctm. Maj—Juni, paa *Viola*. Puppen brungraa eller grønlig-graa, med blaalige eller sølvfarvede Pletter.

Juli—August, i Skove; kun kendt fra Sj.: Nordsj., Lellinge Skov, Køge Aas, og Midtjylland.

9. *A. páphia* Linn. (Kejserskaaben). Tavle XI, Fig. 87 ♀, Unders.

Forv.s Søm indbuet. Hos ♂ er **1b, 2, 3** og **4** i Forv. bredt sort bestøvede. Bagv.s Unders. grøn med Tværstriber af Sølv.

ab. ♀ *valesína* Esp. har Overs. mat gul med mørk olivengrøn Beskygning. V. 3—3,9 Ctm.

Ægget gullig-graat, stump kegleformet, med 20—24 Længderibber. Larven tyk, brunsort, med dybt indskaarne Ringe og meget kraftige Torne; den lysegule Rygstriben er mørkebrunt kantet og delt af en sort Midtlinie; paa Siderne flere gulbrune Længdelinier og Streger. Aandehullerne sorte, guldgult kantede. Tornene mørkegule, de 2 lange, stumpe bag Hovedet oventil brune, alle paa rødbrune Vorter. Hovedet sort med lysebrune Punkter. L. 4,8—5 Ctm. Maj—Juni, paa *Viola* og *Rubus idæus* (Hindbær). Puppen brungraa, mørkpletet, med 3 Par Metalpletter paa Bagryggen.

Alm. i Skove, Juli—August. Aberrationen optræder nu og da talrig.

B. *Satyrínæ*.

Larverne fortil tyndt behaarede eller nøgne, bagtil med 2 Spidser. Pupperne ophængte frit ved Bagenden eller (sjældnere) skjulte i Jorden.

Oversigt over Slægterne.

1. Forv. med 2 eller 3 Ribber opsvulmede ved Roden (se Fig. 37).....	2.
Forv. med 1 Ribbe opsvulmet ved Roden.....	6.
2. Forv. med 2 Ribber opsvulmede ved Roden; Vingene mere eller mindre tandede, særlig Bagv. ..	3.
Forv. med 3 Ribber opsvulmede ved Roden; Vingene ikke tandede. Følehornene meget kortere end Forv.s halve Kant. Overs. brun, rødgul eller okkergul.....	7. <i>Coenonympha</i> .

3. Øjnene nøgne; Følehornene oftest ensfarvede..... 4.
Øjnene behaaede; Følehornene med lyse Ringe.
Frynserne plettede. Overs. mørkebrun med rød-
gule Baand eller med gule Pletter eller med
Øjne..... 4. Parárgé.
4. Bagv.s Rand ikke udskaaen foran Baghjórnet. Mel-
lemskinnebenene kortere end Føddernes halve
Længde. Frynserne oftest plettede..... 3. Sátyrus.
Bagv.s Rand mere eller mindre udskaaen. Mellem-
skinnebenene kun lidet kortere end Fødderne.
Frynserne ikke plettede..... 5.
5. Forbenene tykke, laadne..... 5. Aphántopus.
Forbenene tynde, nøgne..... 6. Epinéphele.
6. Vingernes Grundfarve hvid med sorte Tegnin-
ger..... 1. Melanárgia.
Grundfarven sort eller sortebrun, med et rustødt
Baand, hvori Øjne med hvid Kærne..... 2. Erébia.

1. *Melanárgia* Meig.

Øjnene glatte. Følehornene jævnt fortykkede, uden tydelig Kølle. Mellemskinnebenene næppe længere end den halve Fod, kun med 1 Endespore. Forv.s Ribbe **12** fortykket. Forbenene meget smaa, skjulte i Brystets Behaaring.

1. *M. galathéa* Linn. Tavle XII, Fig. 88.

Overs. hvid eller gullig-hvid med sortebrune eller sorte Tegninger, Unders. med samme Tegninger men af lysere Farve. Paa Bagv.s Unders. en afbrudt Række Øjepletter foran Sømmen. V. 2,3—2,7 Ctm.

Ægget kugleformet, foroven og forneden noget afladet, bedækket med et Næt af polygonale Celler, porcellænsagtig hvidligt. Larven livlig grøn, før Forvandlingen gullig eller gullig-graa eller sandfarvet, med en mørk, hvidkantet Ryglinie og 2 hvidgule Længdelinier paa Siderne over de hvide Aandehuller. Hovedet gulligt eller rødgraat; Endespidserne røde. L. 3 Ctm. Maj—Juni, paa Græs, *Phleum*- og *Holcus*-Arter, ædende om Natten. Den forvandler sig frit i Jorden til en Puppe, der er ægformet, glat, med lange Vingeskeder og kort Bagkrop, og af Farve gullig med 2 ophøjede, sorte Punkter paa Siden af Hovedet.

Artens Forekomst i Danmark er meget tvivlsom; den angives taget i et enkelt Stykke i Sj., Geel Skov. (I en Fortegnelse fra forrige Aarhundredes Begyndelse anføres den som almindelig i Skovene i Kjøbenhavns Omegn; men muligvis foreligger her en Forvexling).

2. *Erébia* Dalm.

Øjnene glatte. Følehornene med mere eller mindre tydelig Kølle. Mellemskinnebenene kun lidet kortere end Foden. Kun **12** i Forv. fortykket.

Larven bagtil afsmalnet, med enkelte korte Haar. Den forvandler sig i eller paa Jorden.

1. *E. lígea* Linn. Tavle XII, Fig. 89.

Overs. sortebrun med et gulrødt Tværbaand paa For- og Bagv., hvori paa Forv. findes 4 (undtagelsesvis 5) og paa Bagv. 3—4 sorte Øjepletter af meget forskellig Størrelse og med mere eller mindre tydelig hvid Kærne. Unders. brun med gulrødt Baand paa Forv., hvori de samme Pletter som paa Overs. Paa Bagv.s Unders. er det rødgyule Baand utydeligt og bestaar i Reglen istedetfor af en Række sorte Prikker, hver omgivet af en rødgyul Ring. Indenfor denne Række Øjeprikker findes hos ♀ ved Kanten et takket, hvidt Baand, der hos ♂ oftest lige er antydet ved, at Bundfarven paa det Sted er lysere. V. 2,1—2,8 Ctm.

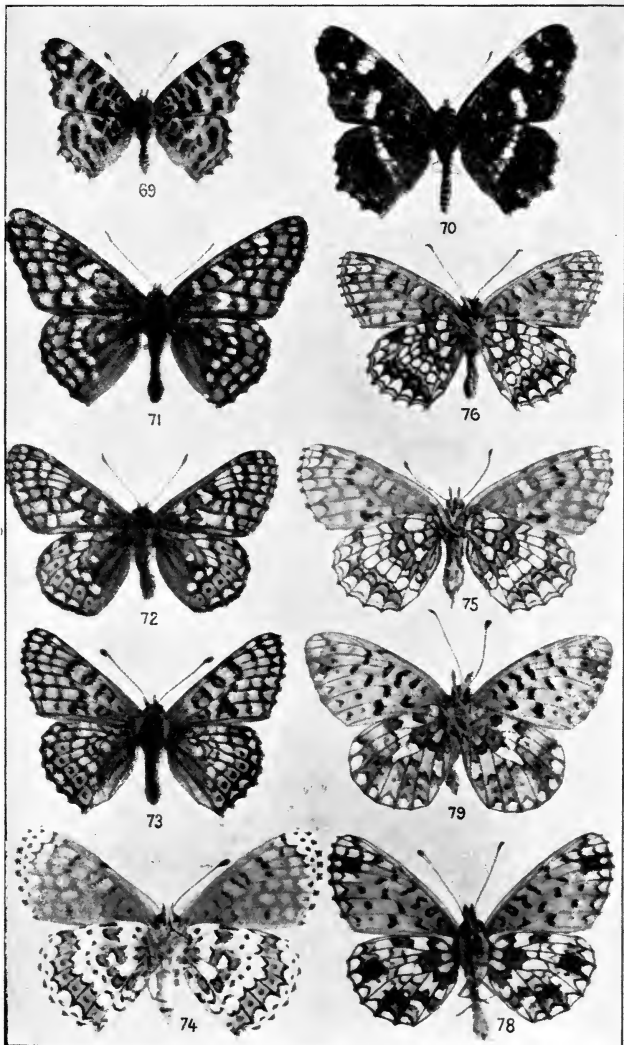
Ægget gulligt, forsynet med 14—17 Længderibber; mellem Ribberne brunplettet. Larven kort og tyk, gullig-graa, med en mørkebrun, lyst indfattet Rygstribes og 2 hvidlige Længdestriber paa Siderne, Aandehullerne sorte, Bugen brungraa. Hovedet graagult med to hvidlige Streger. L. 2,7—3 Ctm. I Maj, paa *Milium* og andre Græsarter. Puppen, der ligger frit paa Jorden, er lysebrun, med sorte Tegninger og Punkter.

Paa Zool. Museum findes 1 Expl. fra Sj.: Refsnæs.

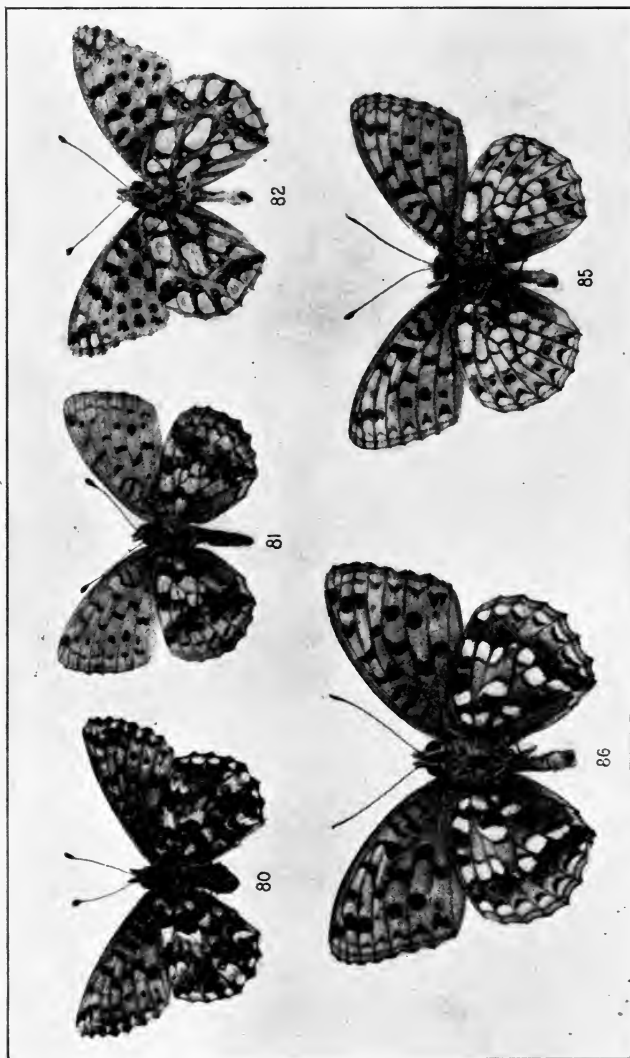
3. *Sátyrus* (Latr.) Westw.

Øjnene glatte. Følehornene med tydelig afsat Kølle. Mellemskinnebenene er meget kortere end den halve Fod, med en Hornpig i Spidsen. Cubitus og **12** i Forv. er hos den i Danmark levende Art fortykkede.

Larven er kort og tyk, nøgen; Puppen i Jorden.

69. *Arachnia levana*. 70. *A. levana* gen. aest. *prorsa*. 71. *Melitaea maturna*. 72. *M. aurinia* ♂. 73. *M. cinxia* ♂. 74. *M. cinxia* ♀ (Unders.). 75. *M. athalia* ♀ (Unders.). 76. *M. dictynna* ♂ (Unders.). 78. *Argynnis selene* ♂ (Unders.). 79. *A. euphrosyne* ♂ (Unders.).

80. *Argynnis pales* var. *arsilache* (Unders.). 82. *Argynnis lathonia* ♂ (Unders.). 86. *Argynnis adippe* ♂ (Unders.).
 81. *A. ino* (Unders.). 85. *A. niobe* ♂ (Unders.).

1. S. sémele Linn. Tavle XII, Fig 90 ♀.

Overs. graabrun med et okkergult Tværbaand paa begge Vingepar. Hos ♂ er dette Tværbaand graabrunt bestøvet, utydeligt. I Baandet paa Forv. findes 2 større og i det paa Bagv. 1 mindre, sort, hvidkærnet Øjeplet. Forv.s Unders. okkergul med graabrun marmoreret Kant og Søm; Overs.s 2 Øjepletter stærkt fremtrædende. Bagv.s Unders. graat, brunt og hvidt marmoreret; det mørke Rodfelt med et stærkt Frem-spring i Midten. V. 2,5—2,8 Ctm.

Ægget gullig-hvidt, forsynet med 27 Længderibber; Mellemrummene mellem Hovedribberne er fint ribbede paatværs. Larven brungraa med mørk Ryglinie; ved Siden af denne en lysere eller mørkere gulgraa eller hvidlig-graa, rødskygget Længdestribe, der forneden er afbrudt og sortkantet, og med en graa, foroven rødlig Længdestribe paa Siderne. Aandehullerne sorte. Bugen lysegraa. Hovedet lyst med 4 mørke Streger. L. 2,7—3 Ctm. Maj—Juni, paa tørre Græsarter (f. Ex. *Aira cæspitosa*, *Triticum repens*), om Dagen skjult paa Jorden. Forvandlingen foregaar i en løs Jordkokon. Puppen tyk, graabrun, med spidst kegleformet Bagkrop.

Alm. paa sandede Steder; Juli—August.

4. *Parárge* Hb.

Øjnene haarede. Følehornene med tydelig afsat Kølle eller jævnt fortykkede. Mellemskinnebenene kun lidet kortere end Foden. I Forv. er 12 og undertiden ogsaa Cubitus fortykkede.

Larverne fint haarede. Pupperne hængende.

Oversigt over Arterne.

1. Forv. ved Spidsen med 1 Øjeplet eller undertiden med 1 à 2 ved Siden af 2.
Forv. med 5 sorte Øjepletter, hver omgivet af en gul Ring..... 4. áchine.
2. Bagv.s Unders. med 4—5 hvidlige Punkter, hvert omgivet af en mørk, udvisket Ring. Vingernes Overs. brun med hvidgule Pletter. 1. egéria var. egerídes. Øjepletterne paa Bagv.s Unders. omgivne af gule Ringe..... 3.
3. Overs. graabrun. Forv. med et rustrødt Baand foran Sømmen, hvori foran Spidsen 1 stor, sort Øjeplet

med hvid Kærne. Undertiden er der 2 hvide Kærner; ogsaa en lille Øjeplet, foruden den store, kan findes..... 3. mæra. Overs. rustrød med takkede brunsorte Tværbaand.

I Forv. foran Spidsen 1 hvidkærnet Øjeplet. 2. megæra.

1. *P. egéria* Linn. var. *egerides* Stdgr. Tavle XII, Fig. 91.

Overs. graabrun med lergule Pletter. Forv. med en sort, hvidkærnet Øjeplet nær Spidsen, Bagv. med 3 sorte, hvidkærnede Øjepletter, hver omgivet af en lergul Ring. Forv.s Unders. omtrent som Overs.; Bagv.s Unders. graagul med rødbrune Skygger; Øjepletterne ses her som hvide Prikker, hver omgivet af en rødbrun Ring. V. 1,9—2,2 Ctm.

(Hovedarten, der forekommer i det sydlige Mellemeuropa og Sydeuropa, har Overs.s Pletter stærkt gule eller rødgule).

Ægget næsten kugleformet, hvidligt, stærkt glindsende, bedækket med næsten regelmæssige, 4-, 5- eller 6-kantede Celler. Det lægges enkeltvis eller 2—3 Stkr. sammen paa Græsstraa. Larven matgrøn med en mørkegrøn, af 2 gullig-hvide Linier indfattet Rygstribe og en hvidlig-gul Dobbeltlinie paa Siderne, under hvilken de gullige Aandehuller. Hovedet kuglerundt, matgrønt. L. 2,9—3 Ctm. Maj og Juli, paa *Triticum repens* og andre Græsarter. Puppen kantet, lysere eller mørkere grøn, eller brunlig med hvidrandede Vingeskeder.

I Løvskov; i 2 Generationer, Maj—Juni og August. Kendes kun fra Loll.: Aalholm og Skovene omkring Bremersvold; det sidstnævnte Sted synes den ikke at være sjælden, navnlig i første Kuld.

2. *P. megæra* Linn. Tavle XII, Fig. 92 ♂.

Grundfarven rødgul med mørkebrune Tegninger; paa Forv. 1 og paa Bagv. 1—4, hyppigst 3, sorte Øjepletter med hvid Kærne. ♂ har midt i Forv. en bred Stribe paa skraa, hvilken ♀ mangler. Forv.s Unders. har samme Farve som Overs.; Øjepletten her større; Bagv.s Unders. lysegraa med brune Skygger og Tværlinier og en Række af 5 enkelte og 1 dobbelt Øjeplet; Antallet af disse Øjepletter varierer dog og kan f. Ex. indskrænkes til 3. V. 1,9—2,3 Ctm.

Ægget elliptisk, grønt eller blaalig-grønt, lægges enkeltvis paa Græsstraa. Det er forsynet med ca. 35 Længderibber. Larven søgrøn, med mørk, hvidkantet Rygstribe og en hvid, oventil gulkantet Længdestribe paa Siderne, under hvilken de gullige Aandehuller. Hovedet brungrønt. L. 2,6—3 Ctm. I 2

Kuld, paa *Festuca* og andre Græsarter. Puppen graalig eller sortagtig med en ophøjet, stump Spids paa Ryggen, 2 stumpe Hovedspidser og 2 Rækker med 5 Knapper i hver paa Bagkroppen.

Alm. ved Veje og Stengærder, i Maj—Juni og August—September.

3. *P. mæra* Linn. Tavle XIII, Fig. 93.

Overs. graabrun; Forv. med et rødgult Tværbaand, der hos ♀ er bredere end hos ♂ og hvori 1 stor, hvidkærnet Øjeplet og ofte en meget mindre lignende. Bagv. med 3 sorte, hvidkærnedede Øjepletter, omgivne af brede, rødgyldne Ringe. Forv.s Unders. rødbrun og graabrun; Øjepletten omgivet af en lysegul Ring. Bagv.s Unders. graa med brune Tværlinier og en Række af 5 enkelte og 1 dobbelt, sorte, hvidkærnedede Øjepletter. V. 2,2—2,7 Ctm.

Larven lysegrøn, med en mørk, hvidkantet Rygstriben og ved Siden af den en hvidlig Længdestriben og en hvidgraa, nedentil sortkantet Længdestriben paa Siderne. Aandehullerne gullige. Bugen grøngraa. Hovedet stort, brunligt eller blaaligt-grønt. L. 3 Ctm. I Juli, paa *Poa annua*, *Glyceria fluitans* og *Hordeum murinum*. Puppen bleget gulgrøn (♂) eller mørkegrøn eller sort (♀) med 2 stumpe Hovedspidser og 2 Rækker Knapper, 5 i hver, paa Bagkroppen. Spidser og Knapper gule.

3 Stk. tagne i Nordsj.: 2 i Tokkekøb Hegn og 1 i Ellekilde v. Hellebæk, og 1 Stk. paa Bornh.

4. *P. áchine* Sc. Tavle XIII, Fig. 94. Unders.

Overs. graabrun, Forv. med en Række af 5 sorte Pletter, omgivne hver af en gul Ring, Bagv. med 2—3 lignende. Unders. lysere end Overs. Øjepletterne her med hvid Kærne, og paa Bagv. findes 4—5 enkelte og 1 dobbelt. Foran Pletraderne paa begge Vinger en hvidlig, buet Tværstriben. V. 2,5—2,8 Ctm.

Larven matgrøn med en mørk Midtlinie paa Ryggen og paa hver Side af denne en hvid Længdestriben. Ovenover Fødderne en hvid Længdestriben; Endespidserne hvide, Bugen mørkegrøn. Hovedet kugleformet, hvidt punkteret. L. 3—3,5 Ctm. Fra August til Maj, paa *Poa annua*, *Lolium temulentum* (?), *Carex*-Arter (Stargræs) og *Triticum caninum*. Puppen tyk, grøn, med 2 hvide Striber paa Vingeskederne og 4 hvide Knapper paa Bagkroppen.

Dens Forekomst her i Landet er meget tvivlsom. Den angives taget i 1 Expl. i Lyngby Mose (Sj.) i Juni.

5. *Aphántopus* Wallgr.

Øjnene glatte. Følehornene jævnt fortykkede mod Spidsen. Mellemskinnebenene lidet kortere end Foden. Forbenene tykke, laadne. I Forv. 12 og Cubitus fortykkede.

Puppen i Jorden.

1. *A. hyperánthus* Linn. Tavle XII, Fig. 95 ♀.

Overs. sortebrun, med eller uden svage Øjepletter, hvis Antal varierer, paa For- og Bagv.; Unders. lysere, graabrun, med paa Forv. 2—3, paa Bagv. 5 sorte, hvidkærnedede Øjepletter, hver omgivet af en gul Ring. V. 2—2,2 Ctm.

Hos ab. aréte Müll. findes paa Unders. kun de hvide Kærner af Øjepletterne.

Ægget næsten kugleformet, gulligt, senere brunlig-gult, i Spidsen med 2—3 mørkebrune Pletter. Det har ca. 40 Længderibber, der dog kun er tydelige foroven. Det lægges paa Jorden. Larven brungraa, grønlig-graa eller hvidgraa, fint rødlig behåret, paa hver Side af Ryggen med en smal, sort eller brunlig Rygstrib, 1 gullig-hvid og 2 hvidlige Længdelinier paa Siderne, hvorover de sorte Aandehuller findes. Tæt over de graa Fødder en brun Stribe og i Midten af den graa Bug en rødlig Linie. Endespidserne hvidlig-graa. Hovedet lysebrunt med 4 brune Streger og Punkter. L. 3 Ctm. Den overvintrer og lever, indtil Maj—Juni, paa forskellige Græsarter, saasom *Milium effusum*, *Poa annua* o. s. v. Puppen rundagtig, med lange Vingeskeder og kort Bagkrop, med Børster paa Enden, lysebrun med mørkere Striber og Schatteringer.

Alm. udbredt, Juni—Juli; Aberrationen nu og da mellem normale Individider.

6. *Epinéphele* Hb.

Øjnene glatte. Følehornene jævnt fortykkede mod Spidsen. Mellemskinnebenene lidet kortere end Foden. Forbenene tynde, nøgne. I Forv. 12 og Cubitus fortykkede (Fig. 37).

Puppen frit ophængt.

Oversigt over Arterne.

- Overs. sortebrun. Foran Spidsen af Forv. 1 Øjeplet med Kærne; denne Øjeplet er undertiden utydelig 1. jurtína.
 Overs. brandgul. Foran Spidsen af Forv. 1 stor, dobbelt Øjeplet 2. tithónus.

1. E. jurtína Linn. (janíra Linn. ♂). Tavle XIII, Fig. 96 ♀.

Overs. sortebrun; hos ♂ paa Forv. en lille sort, hvidkærnet Plet, omgivet af en gul Ring. ♀ har en stor, brandgul Plet paa Forv., hvori en oftest stor, sort, hvidkærnet Øjeplet. Unders. paa Forv. brandgul med graabrun Søm og Øjeplet; Bagv. graabrune med mørkere Rodfelt og undertiden 1—2 sorte Prikker i Sømfeltet. V. 2—2,5 Ctm.

Ægget af Form som en afstumpet Kegel, hvidlig-gult, med ca. 16 Længderibber og 12 Tværribber; foroven og paa Siderne rødbrune Pletter. Det lægges enkeltvis paa Græsstraa. Larven grøn med en mat, mørk Rygstrib og en gullig-hvid Længdestribe over Fødderne. Bugen graagrøn. Hovedet gullig-grønt, paa Panden noget indskaaret. L. 3—3,5 Ctm. Indtil Maj, paa *Poa pratensis* og andre Græsarter. Puppen gullig-grøn, med sortebrune Striber paa Bryststykket og Vingeskeuderne, og brune Knapper paa Bagkroppen.

Alm. udbredt, Juni—August.

2. E. tithónus Linn. Tavle XIII, Fig. 97 ♂.

Overs. brandgul. Forv. med brungraa Rod, Kant og bred Søm, Bagv. med Rod, bred Kant, Søm og Rand brungraa. Paa Forv. en sort, dobbelt Øjeplet med 2 mere eller mindre tydelige, hvide Kærner, der dog næsten kan forsvinde, og paa Bagv. ved Indervinklen ofte en lille Øjeplet. Hos ♂ en brungraa Skraaplet i Forv.s Midte. Forv.s Unders. lysere brandgul, med Øjeplet og graabrun Spids og Søm; Bagv. hvidgraa med brunt i Sømfeltet og 2—5, oftest 2, smaa Øjepletter. V. 1,7—1,9 Ctm.

Ægget stumpet kegleformet med 16—18 Længdestriber og særdeles mange fine Tværestreger, først gult, senere brunt. Larven er grøn eller brunlig med en mørk, rødlig Ryglinie; paa hver Side af Ryggen en lys, oftest hvidlig Længdelinie og en gul Længdestribe over Fødderne. Hovedet graabrunt med 6 brune Linier. L. 3 Ctm. Den overvintrer efter andet Hudskifte og lever, indtil Juni, paa *Poa*, *Milium effusum* og andre

Græsarter. Puppen kantet, grøngraa, med sorte og rødlig
Pletter paa Bagkroppen.

I enkelt Stk. paa Sj. (Skjoldnæsholm). Juli—August.

7. *Coenonympha* Hb.

Øjnene glatte. Følehornenes Kølle tydelig afsat.
Mellemskinnebenene af Fodens Længde. I Forv. **1b**,
12 og Cubitus fortykkede.

Larverne slanke, fint haarede, grønne. Pupperne frit
ophængte.

Oversigt over Arterne.

1. Overs. brun. Langs Sømmen paa Bagv.s Unders.
en blyglindsende Linie 1. héro.
Overs.s Grundfarve rødgul eller okkergul 2.
2. Forv.s Søm og Bagv. sortebrune. Paa Unders. langs
Sømmen en blyglindsende Linie..... 2. arcánia.
Ingen blyglindsende Linie paa Vingernes Unders... 3.
3. Forv. paa Unders. med 1 Øjeplet ved Spidsen paa
gulrød Grund 3. pámphilus.
Forv. paa Unders. med 1 Øjeplet ved Spidsen paa
askegraa Grund og oftest endnu en lille Øjeplet
nærmere Randen 4. típhon.

1. C. héro Linn. Tavle XIII, Fig. 98 ♂, Unders.

Overs. sortebrun; undertiden paa Forv. med 1 rødgulrandet
Øjeplet; paa Bagv. 2—4 rødgulrandede Øjepletter. Saavel paa
Forv. som Bagv. kan disse Øjepletter dog mangle. Unders.
lysere brun; Forv. med en smal rødgul Sømstribе, der indad
begrændses af en smal blyglindsende Stribe, og Antydning af
lyst Tværbaand; Bagv. med rødgul Sømstribе, indad begrændset
af en blyglindsende Stribe, en Række af 6 sorte, hvidkærnedede
Øjepletter, hvoraf de 2 oftest er utydelige, omgivne af rød-
gule Ringe, og et hvidt, takket Tværbaand. V. 1,6—1,7 Ctm.

Ægget grønt, næsten tøndeformet, med nogle og tredive
Længderibber og tillige Tværribber. Det lægges paa Græsblade.
Larvens Udseende ikke bekendt; den skal leve paa Græsarter.
Kun funden i Skove paa Sj.; Maj—Juli.

2. C. arcánia Linn. Tavle XIII, Fig. 99.

Forv.s Overs. rødgul med sortebrun Søm; Bagv.s Søm sorte-
eller graabrun. Forv. paa Unders. rødgule, med en blyglind-

sende Linie langs Sømmen og en Øjeplet, der, omend sjælden, kan mangle. Bagv. med rødgul Sømlinie, der indad begrænses af en blyglindsende Stribe, 5 Øjepletter og et hvidt, takket Tværbaand; hele Rodhælvten graabrun. V. 1,6—1,8 Ctm.

Larven nøgen, grøn, paa Ryggen med en mørkegrøn Midtstribe, der er kantet med hvidlig-gult; paa hver Side af Ryggen og over Fødderne en gul Længdelinie. Endespidsene i Spidsen rødlige. Hovedet oventil noget indskaaret, blaalig-grønt med røde Munddele. L. 3 Ctm. Indtil Maj, paa *Melica* og andre Græsarter. Puppen bred, stump, grøn, paa Bagkroppen rødlig med hvidlige, rødlig indfattede Vingskeder.

Kun kendt fra Jyll. (Hald Egeskov og Nørholm Plantage v. Varde). Juni—August.

3. *C. pámphilus* Linn. Tavle XIII, Fig. 100 ♂, Unders.

Overs. rødgul eller okkergul, Forv. med en smal graabrun Søm og en ofte utydelig Øjeplet, Bagv. med bredere, graabrun Søm og graalig Rod; Forv. paa Unders. rødgule, med graa Søm og indenfor denne en tydelig, sort, hvidkærnet Øjeplet, omgivet af en gul Ring. Bagv.s Rodhælvt mørk brungraa, Sømhælvt graa, ofte med en Række smaa, meget utydelige Øjepletter; ved Kanten mellem Rod- og Sømhælvt en hvidlig Plet, som skinner igennem paa Overs. V. 1,3—1,7 Ctm.

Ægget gulbrunt, ribbet paa langs og tværs. Larven græsgrøn, med en hvidlig Dobbeltlinie paa Ryggen og med en gullig Længdestribe paa Siden over Fødderne. Bugen lysegrøn. Hovedet grønt. L. 1,5—2 Ctm. I de fleste Sommermaaneder, paa *Cynosurus cristatus* og *Poa*-Arter. Puppen kort, tyk, med svag Ryglinie, grøn, med eller uden sortagtige Streger og Punkter.

Meget alm., i 2 Generationer, Maj—Juni og August—September.

4. *C. típhon* Rott. (túllia Müll [?]). Tavle XIII, Fig. 101 ♂, Unders.

Overs. okkergul med graabrun Bestøvning, navnlig paa Bagv.; paa Forv. 1 eller 2 smaa, oftest meget utydelige eller manglende Øjepletter, paa Bagv. flere, men i Reglen kun 1 tydelig. Forv.s Unders. okkergul, Sømmen bredt graa, hvori 1 eller 2 Øjepletter og en hvidlig, langagtig Tværplet; Bagv.s Rodhælvt brun; mellem denne og det graa Sømfelt, hvori en Række mere eller mindre tydelige smaa Øjepletter, et takket, afbrudt, hvidligt Tværbaand, der skinner igennem paa Overs. V. 1,8—2 Ctm.

Ægget stort, ægformet, meget fint stribet paa langs og tværs, lysegult med noget brunt. Larven nøgen, lysegrøn, overalt, ogsaa paa Hovedet, tæt besat med gullige Prikvorter. Ryglinien smal, mørkegrøn, paa begge Sider smalt hvidgult kantet; den øvre Sidelinie ganske smal, gult eller mørkt kantet, den nedre bredere, lysegul, skarpt afgrænset; i denne findes Aandehullerne. Endefødderne blegt rosa, Endespidserne korte, bleggule, i Spidsen eller over det hele rosa. Hovedet lysegrønt med gullige Munddele. L. 2,5 Ctm. Paa Stænglerne af *Carex* (Stargræs), *Eriophorum* (Kæruld), *Rhynchospora* og *Festuca*. Puppen ligner den foregaaende Arts; dog er de mørke Linier paa Vingeskederne mindre og mere skraa.

Paa Enge. Juni—Juli.

4. Erycinidæ.

Øjnene haarede, omgivne af hvide Skæl. Følehornene med flad, ægformet Kølle. Forbenene hos ♂ ufuldstændige, hos ♀ fuldt udviklede. I Forv. 8 og 9 fra 7.; Bagv. med Præcostalribbe og **1a** og **1b** tilstede; deres Midtcelle lukket (Fig. 35).

Larven bred og flad. Puppen fastgjort ved Endespidsen og med en Traad om Livet.

Nemeobius Stph.

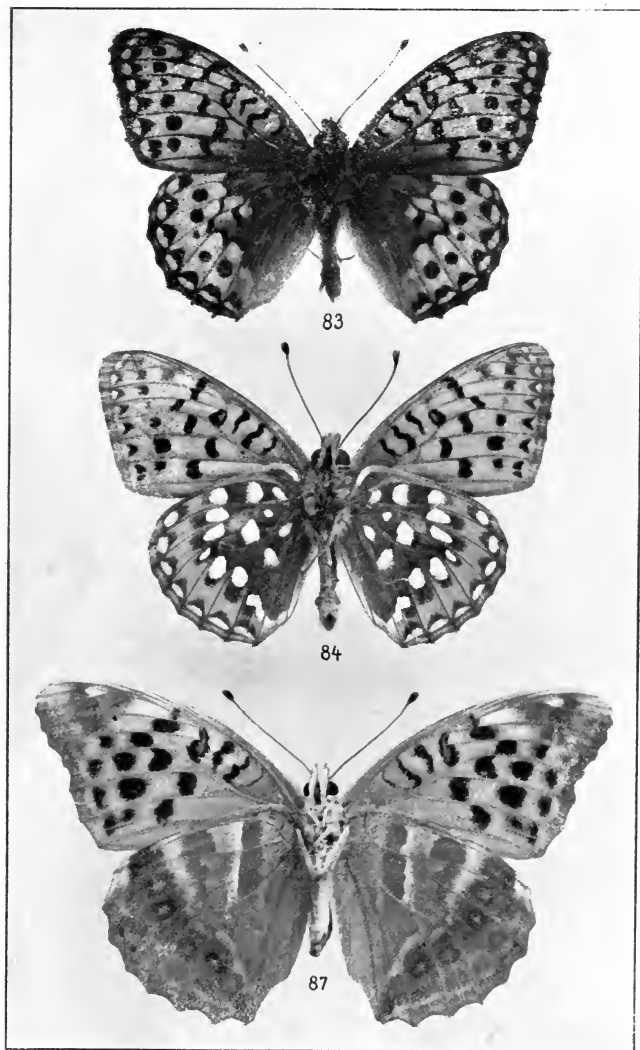
I Bagv. 6 og 7 paa samme Stilk (Fig. 35).

Larven med haarede Vorter paa Ryg og Sider. Puppen overvintrer.

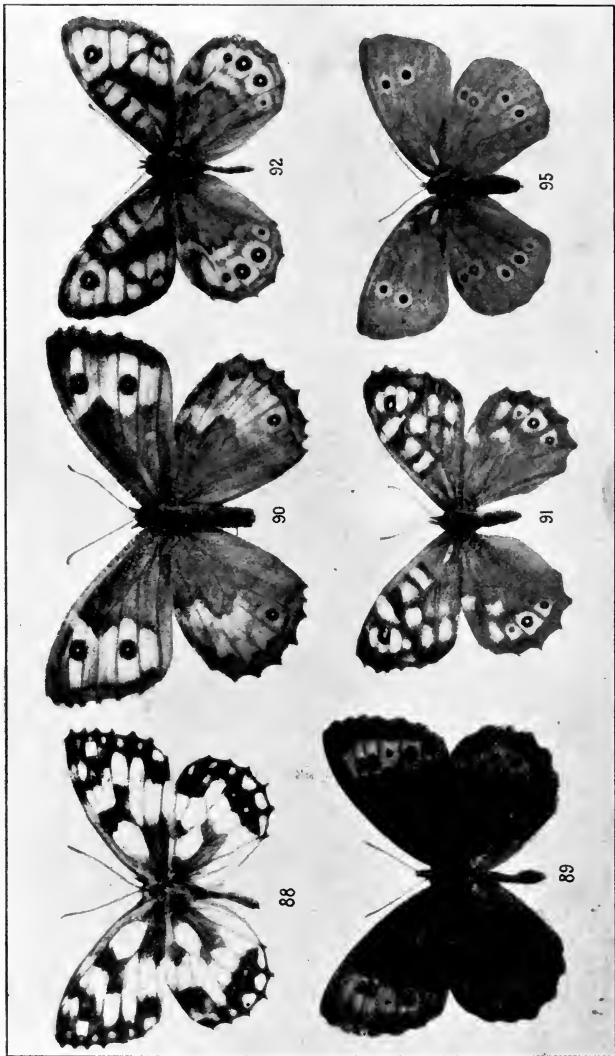
1. *N. lucina* Linn. Tavle XIV, Fig. 102.

Overs. mørkebrun med brandgule Pletter. Forv.s Unders. brun med gule og sorte Pletter; Bagv.s Unders. rødbrun med 2 Tværbaand, bestaaende af hvide Pletter. Langs Sømmen lysere Halvmaaner, hvori sorte Prikker. V. 1,3—1,6 Ctm.

Ægget rundt, ved Basis indtrykt, den øvre Pol fremragende; Skallen glat, grønlig-gul. Det lægges paa Bladenes Unders. Larven blegt olivenbrun med en mørk Pletstribbe paa Ryggen og paa hver Side af den en Række rødlig-gule, fint behaarede Vorter; paa Siderne en lysere Længdelinie. Aandehullerne sorte. Bugen hvidlig. Hovedet kugleformet, lille, hvidlig-brunt.

83. *Argynnis aglaja* ♂. 84. *A. aglaja* ♂ (Unders.).
87. *A. paphia* ♀ (Unders.).

88. *Melanargia galathea*.
89. *Erebia ligea*.
90. *Satyrus semele* ♀.
91. *Pararge egeria* var. *egerides*.
92. *Pararge megera* ♂.
95. *Aphantopus hyperanthus* ♀.

L. 2,5—2,7 Ctm. Paa *Rumex* (Skræppe) og *Primula*, om Dagen skjult paa Jorden. Den overvintrer som lille og er fuldvoxen i April—Maj. Puppen gullig-brun, sort punkteret og besat med fine graa Haar.

Meget sjælden. Kun kendt fra Sj. (Sorø, Borup, Bregentved). Maj—Juni.

5. *Lycanidæ*.

Øjnene haarede eller glatte, omfattede af hvide Skælbuer, der foroven og forneden støder sammen under en spids Vinkel. Forbenene hos begge Køn fuldstændige, dog kortere hos ♂ end hos ♀, eller manglende en eller begge Kløer. I Forv. mangler 9; 8 og 7 paa fælles Stilk eller 8 mangler. Bagv. uden Præcostalribbe (Fig. 34).

Larverne korte og brede, bænkebiderformede, fint haarede. Puppen kort og tyk, enten ophængt ved Endespidsen og med en Traad om Livet, eller liggende paa Jorden.

Oversigt over Slægterne.

1. Vingerne grønne paa Unders.	2. <i>Cáallophrys</i> .
Vingerne anderledes farvede paa Unders.	2.
2. Følernes Kølle langagtig, ikke tydelig afsat. 7 i Forv. udmunder i Sømmen. Grundfarven paa Overs. oftest brun, paa Unders. med hvide Linier.	3.
Følernes Kølle temmelig tyk, tydelig afsat. 7 i Forv. udmunder i Kanten eller i Spidsen	4
3. I Forv. mangler 8	1. <i>Thécla</i> .
I Forv. er 8 og 7 paa fælles Stilk.	3. <i>Zéphyrus</i> .
4. Bagv. med Fremspring paa 2 og 3. Overs. rød eller rødgul, eller sortebrun med sorte Pletter, i det mindste hos ♀	4. <i>Chrysóphanus</i> .
Bagv. rager ikke længere frem paa 2 og 3 end paa 5. Overs.s Grundfarve blaa eller brun	5. <i>Lycæna</i> .

1. *Thécla* Fabr.

Øjnene haarede. I Forv. mangler 9 og 8. Bagv. med „Hale“ paa 2 og undertiden Fremspring paa 3.

Ægget overvintrer. Larven stærkt hvælvet, bagtil skraa-
nende nedad, tyndere, besat med korte Haar. Puppen med
hvælvet Ryg og flad Bug.

Oversigt over Arterne.

1. Den hvide Tværstribet paa Bagv.s Unders. er mellem Indervinklen og Halen stærkt takket og danner et skarpt W..... 1. w álbum.
Den hvide Tværstribet paa Bagv.s Unders. danner ikke noget W..... 2.
2. Paa Bagv.s Unders. foran Sømmen 4—5 røde, sortkantede Pletter..... 2. ílicis.
Paa Bagv.s Unders. foran Sømmen et rødt Baand.. 3. prúni.

1. T. w álbum Knoch. Tavle XIV, Fig. 103, Unders.

Overs. brun, hos ♀ med en lille rød Plet ved Indervinklen. Halens Spids hvid. Unders. lysere brun; over Forv. en hvid Streg; over Bagv. en hvid Streg, der danner et W, og langs Sømmen et rødt Baand, der indad og udad er begrænset af sort. V. 1,4—1,6 Ctm.

Ægget halvkugleformet; Overfladen bedækket med et Næt, bestaaende af sexsidede Celler, hvis Vinkelspidser er forlængede til stumpe Torne. Grundfarven rødbrun, Cellenættet hvidt. Æggene lægges ved Siden af fejlslagne Bladknopper paa forvedede, ikke grønne Grene. Larven grøn med en dobbelt Række af fine, hvidlige Spidser paa Ryggen. Bugen lysegrøn, hist og her med mørkerøde Pletter. Hovedet gulbrunt. L. 2,2—2,5 Ctm. I Maj—Juni, paa *Ulmus* (Ælm), *Tilia* (Lind), *Quercus* (Eg) og *Alnus* (El). Puppen graabrun, paa Vingeskederne mørkere, besat med smaa Haar, oftest fastgjort til Bladenes Underside. Juli—Aug., hist og her, ofte selskabelig.

2. T. ílicis Esp. Tavle XIV, Fig. 104 ♂.

Overs. brun, med en rødgul, ofte utydelig Plet paa Indervinklen, hos ♀ tillige en større rødgul Plet paa Forv. foran Sømmen. Halespidsen hvid. Unders. lysere brun; saavel paa Forv. som Bagv. er den hvide Tværstreg opløst i smaa mere eller mindre tydelige Prikker. Paa Bagv. foran Sømmen 4—5 røde, indad sort begrænsede Pletter. V. 1,7—1,8 Ctm.

Larven bleggryn, fint rødlig behaaret, med en mat, gul Pletlinie paa Ryggen, Skraastriber og en Længdelinie paa Siderne af samme Farve. Hoved og Brystfødder sorte. Maj—Juni,

paa *Quercus* (Eg). I Fangenskab optræder den som Mordlarve. L. 2,2—2,5 Ctm. Puppen gulgraa, senere brun, med 3 Rækker mørke Punkter paa Bagkroppen og besat med korte, rødlig-graa Haar.

Juli; meget sjælden: Sj. (1 Stk. i Geel Skov), Jyll. (ved Langaa).

3. *T. prúni* Linn. Tavle XIV, Fig. 105 ♂.

Overs. brun; Forv. hos ♂ ensfarvede, hos ♀ med en langagtig rødgul Plet langs Sømmens bageste Halvdel; Bagv. hos begge Køn med rødgule Sømpletter. Halespidsen hvid. Unders. mere graabrun; over begge Vingers Midte en hvid Tværstreg, der er afbrudt paa Ribberne. Paa Forv. rødgule Sømpletter, der indad er sort begrænsede, og disse sorte Pletter atter indad hvidt begrænsede. Bagv. med et bredt rødgult Sømband, der saavel udad som indad grænser op til sorte Pletter, der atter begrænses af hvidt. V. 1,7—1,8 Ctm.

Ægget hvidgrønt. Larven lysegrøn med hvidlig-gule Linier og fine Skraastreger; fra 4de til 7de Ring med 4 Par korte, kødede, fint rødbrunt punkterede Forhøjninger paa Ryggen. Hovedet gult med 2 sorte Punkter. L. 2,3 Ctm. Juni, paa *Prunus spinosa* (Slaaen) og *P. domestica* (Blomme). Puppen med en dyb Indsænkning bag Bryststykket og med stærkt hvælvet, med 4 Rækker mørke Knapper besat Bagkrop; brun med hvidt Pandebaand og Indsænkning.

Juli; meget sjælden: Sj. (Svenstrup, Borup, Lellinge); Loll. (Knuthenborg, Bremersvold).

2. *Cállophrys* Billb.

Øjnene behaaede. I Forv. mangler 9 og 8. Bagv. uden „Hale“.

Puppen overvintrer.

1. *C. rúbi* Linn. Tavle XIV, Fig. 106 ♀.

Overs. brun; Unders. grøn, paa Forv. graabrun langs Randen; paa Bagv. nogle mere eller mindre tydelige hvide Prikker. V. 1,3—1,5 Ctm.

Larven græsgrøn eller gullig-grøn med en gul, mørkkantet Ryglinie, paa hver Side af hvilken staar en Række trekantede, hvidlige eller lysegrønne Pletter; en hvidgul Længdestribe over Fødderne. Hovedet brunt. L. 1,8—2 Ctm. Paa *Genista* (Visse),

Trifolium (Kløver), *Sarothamnus* (Gyvel), *Rubus* (Klynger), *Veronica* (Ærenpris), *Cornus*, *Betula* (Birk). Den optræder undertiden som Mordlarve. Puppen brun, med lysere Aandehuller. Den skal kunne give en svag Lyd fra sig.

April—Juni, i Skove i Nordsj. og Jyll.

3. *Zéphyrus* Dalm.

Øjnene haarede. I Forv. mangler 9; 8 ud fra 7. Bagv. med „Hale“ paa 2.

Forvandling som Thecla.

Oversigt over Arterne.

Unders.s Grundfarve lysegraa 1. quércus.
Unders.s Grundfarve brungul..... 2. bétulæ.

1. *Z. quércus* Linn. Tavle XIV, Fig. 107 ♂.

Overs. brun med blaat Skær, som hos ♂ er svagere, men mere udbredt, end hos ♀, hvor det blaa er indskrænket til en stor Rodplet. Unders. er lysegraa med en hvid, indad mørk-skygget Tværstribе paa begge Vinger; paa Forv. naar den dog ikke Randen. Paa Forv. nogle brunsorte Sømpletter ved Baghjørnet; paa Bagv. graa Halvmaaner langs Sømmen; en Plet indenfor Halen og Indervinklen rødgule med en sort Prik. V. 1,4—1,7 Ctm.

Larven smudsig kødfarvet eller gullig-rød med en Række ophøjede, trekantede, gullige eller røde Pletter paa Ryggen af 4de til 11te Ring; de er delte af en fin, sort Linie; paa Siderne grønlig med en gul Stribе over Fødderne. Hovedet lille, brunt. L. 2,2—2,4 Ctm. Paa Eg, i Juni. I Fangenskab optræder den som Mordlarve. Puppen brun, mørkere punkteret, paa Ryggen med 3 Rækker mørkebrune Pletter.

Juli—September; i Egeskove.

2. *Z. bétulæ* Linn. Tavle XIV Fig. 108 ♀.

Overs. brun; Halen og Bagv.s Indervinkel brandgule; hos ♀ er tillige en stor Skraaplet paa Forv. brandgul. Hos ♂ er Tværribben i Forv. mørkere, med en lysere Skygge udad. Unders. brungul eller graagul; paa Forv. en mørk Tværplet paa Tværribben, og en kanelbrun kileformet Tværplet fra Kanten henimod Hjørnet; denne Plet saavel som et bredt kanelbrunt

Tværbaand paa Bagv. er mørkt kantede, med hvid Rand udenom den mørke Kant; Sømmen er rødgul eller rød. V. 1,8—2 Ctm.

Ægget af Form som et Kuglesegment, bedækket med fordybede sexkantede Celler, hvis Vinkelspidser er besatte med korte Fremspring. Farven hvid. Larven er blågrøn med en ophøjet, dobbelt, gul Ryglinie og Skraastriber af samme Farve paa Siderne; over Fødderne en gullig Sidelinie. Hovedet brunt. L. 2,7 Ctm. Juni, paa *Prunus spinosa* (Slaaen) og *P. domestica* (Blomme). Puppen brun, med lysere og mørkere gullige Streger og Skygger; den er fastgjort til Blade eller Grene.

Juli til September; ret almindelig.

4. *Chrysóphanus* Hb.

(Polyómmatus Aut.)

Øjnene glatte. I Forv. 6 fri; 7 og 8 paa fælles Stilk. Bagv. har paa 1c og 2 i Reglen Fremspring. (Fig. 34). I Forv.s Midtcelle paa Unders. 2 Øjepletter, der staar i lige Linie med Midtpletten. Grundfarven rød eller brun.

Larverne med Haar, overvintrer. Pupperne oftest paa Jorden.

Oversigt over Arterne.

1. Bagv.s Unders. med 2 Rækker sorte Sømpletter ... 2.
Bagv.s Unders. uden sorte Sømpletter 5.
2. Forv.s Overs. uden Pletter eller højst med 1—2
Punkter 2. *hippóthoë* ♂
Forv.s Overs. med et større Antal sorte Pletter eller
Punkter 3.
3. Overs.s Grundfarve sortebrun med et rødgult Søm-
baand 4. *dórilis* ♂
Overs. mere eller mindre rødgul eller gulrød 4.
4. Bagv.s Unders. bleggul; det rødgyldne af sorte Pletter
indfattede Sømbaand findes her paa alle Vinger
4. *dórilis* ♀
Bagv.s Unders. brunlig-graa; kun paa Bagv. et rød-
gult, sortpletet Sømbaand 2. *hippóthoë* ♀
5. Bagv.s Unders. med et Tværbaand af hvide Pletter
og sorte Punkter 1. *virgáurea*
Bagv.s Unders. uden hvide Pletter, kun med punkt-
formede eller utydelige Øjepletter 3. *phláas*

1. *C. virgaureæ* Linn. Tavle XIV, Fig. 109 ♀, Unders. og 110 ♀.

Overs. hos ♂ ildrød, glinsende, med sort Sømmand, der paa Bagv. er takket, og undertiden med mørk Tværribbe. Hos ♀ er den røde Farve mattere, med mange sorte Pletter; Bagv. mere eller mindre sort bestøvede; Forv.s Unders. gulrød med graa Søm og sorte Pletter, Bagv.s graagul med sorte Pletter og et hvidt, mere eller mindre fuldstændigt Tværbaand. V. 1,5—1,6 Ctm.

Ægget aflægges paa Foderplantens Stængel; det er halvt saa højt som bredt, bedækket med sexkantede, temmelig store Fordybninger, den øverste omgivet af 6 mindre; de øvrige Fordybninger har nætformet Bygning, ligeledes Æggets lysegrønne Basis. Larven er mørkegrøn med gule, paa hvert Segment afbrudte Valke paa Ryggen, mellem hvilke der gaar en gullig Ryglinie; paa Siderne en gulgrøn Længdelinie, ovenover hvilken de sorte Aandehuller findes. Hoved og Brystfodder sortebrune. L. 2,5—2,7 Ctm. I Maj—Juni, paa *Rumex* (Skræppe), f. Ex. *R. acutus*, *R. crispus* og *R. acetosella* (Syre). Puppen brunlig, med mørkere Vingeskeder, anbragt paa Plantestængler.

Juli—August; Sj., Midtjyll., Loll. og Bornh.

2. *C. hippóthoë* Linn. Tavle XVI, Fig. 111 ♂ og 112 ♀.

Overs. mørk ildrød, hos ♂ med blaat Skær og paa Forv. en sort Plet paa Tværribben. Sømmen paa begge Vinger sort, paa Bagv. ligeledes Randen mørk. Hos ♀ er den røde Farve langt mattere og dækkes undertiden næsten fuldstændig af sortebrun Bestøvning; paa Forv. sorte Pletter og paa Bagv., som altid er helt brunsorte, et rødt Sømmand, hvori sorte Pletter. Forv.s Unders. blegt gulrød, med graa Kant og Søm og sorte, lyskantede Pletter; Bagv. graa, med sorte, lysrandede Pletter og et rødligt Sømmand, begrænset af sorte Pletter. V. 1,6—1,8 Ctm.

Ab. *confluens* Gerh. har paa Unders. de sorte Pletter forenede til Længdestriber.

Larven mørkegrøn, fløjelsagtig haaret af fine, hvide Haar, med mørk Ryglinie, hvidlige Indsnit og to hvidlige Sidelinier. Hoved og Brystfodder brune. L. 2,5—2,7 Ctm. Maj—Juni, paa *Rumex* (Skræppe) og *Polygonum*; forvandler sig frit paa Jorden. Puppen lædergul, Vingeskedernes Rand og Øjnene sorte;

ved Enden af Vingeskederne 2 sorte Punkter; paa Bagkroppen forneden 7, foroven paa hvert Segment 2 sorte Punkter.

Juni—Juli; alm. paa fugtige Enge.

3. *C. phlæas* Linn. Tavle XIV, Fig. 113 ♂.

Forv.s Overs. ildfarvet med sorte Pletter og sort Søm; Bagv. sorte med ildfarvet Sømbaand, indenfor hvilket undertiden findes nogle faa mere eller mindre tydelige, smaa lyseblaa Pletter. Unders. paa Forv. rødgul med sorte, lysrandede Pletter og graa Søm; Bagv. graa med sorte Prikker og et meget svagt, rødt Sømbaand. V. 1,2—1,5 Ctm.

Ægget er graagrønt; de sexkantede Figurer stærkt fremtrædende, hvidlige. Æggene lægges enkeltvis eller parvis paa Bladene. Larven er lysere eller mørkere grøn, ofte med en højrød eller gul Rygstriben og Striber af samme Farve paa Siden af Ryggen; Hovedet rødbrunt. L. 1,8—2 Ctm. Paa *Rumex* (Skræppe). Puppen gulbrun, fint sort punkteret.

Alm. udbredt, i 2—3 Generationer, fra April til Oktober; Sommergenerationerne har større haleagtige Fremspring paa Bagv.

4. *C. dórilis* Hufn. Tavle XV, Fig. 114 ♂, Unders.

Overs. hos ♂ sortebrun med sorte Pletter og rødt Sømbaand, der dog paa Forv. oftest er meget utydeligt. Hos ♀ er Forv.s Grundfarve smudsig rød med sortebrune Pletter, Kant, Søm og Rod; Bagv. sortebrune med et smalt, takket, rødt Sømbaand. Unders. er hos ♂ gullig-graa, med sorte, lysrandede Pletter og røde Sømbaand paa begge Vinger; hos ♀ er Forv.s Unders. rødgul med sorte, lysrandede Pletter; Bagv. graa med sorte Prikker og rødt Sømbaand. V. 1,3—1,5 Ctm.

Ægget mat grønt, bedækket med store Fordybninger, der er regelmæssig sexkantede; det har Form som et Kugleafsnit og aflægges enkeltvis paa Bladens Unders. Larven lysegrøn, undertiden med violet Anstrøg, besat med talrige, meget fine, hvide, lyserøde eller gulbrune Punkter, der henimod Bagenden bliver til Børstehaar. Rygkarret ses som en mørkere grøn Stribe. L. 1,9—2,3 Ctm. April og Juni, paa *Rumex acetosa*; skal ogsaa findes paa *Sarothamnus* (Gyvel) og andre Ærteblomstrede. Puppen kort, grøn eller brun.

I 2 Kuld, Maj og Juli—August, ikke alm., Sj. og Fyen.

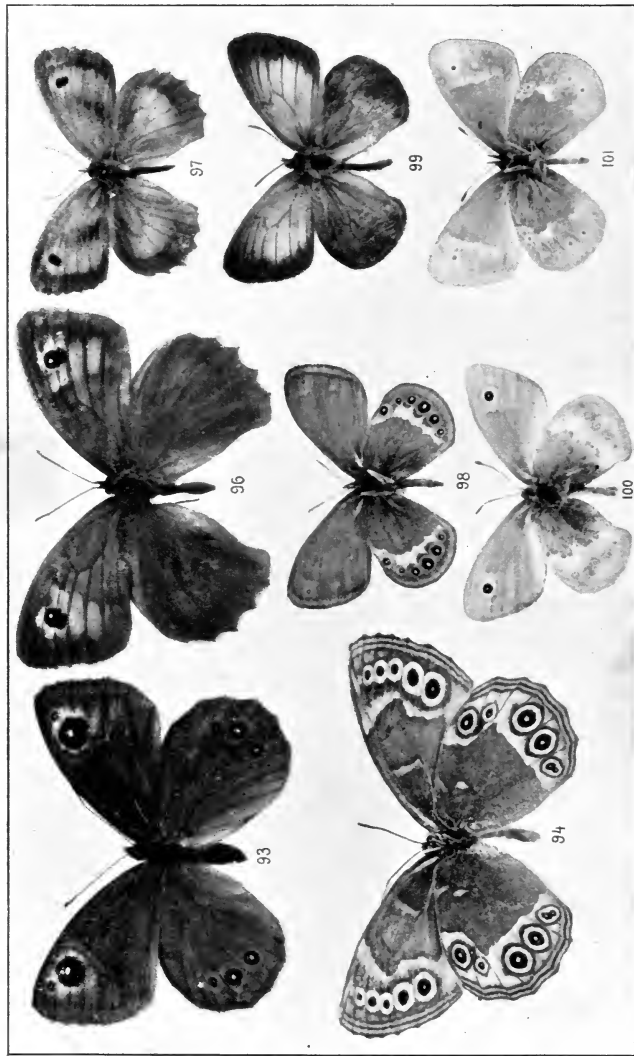
5. *Lycæna* Fabr.

Øjnene glatte eller haarede. I Forv. 6 fri, 7 og 8 paa fælles Stilk. Forv.s Midtcelle paa Unders. uden Øjepletter eller disse staar ikke i lige Linie med Midtpletten. Grundfarven blaa eller brun.

Larverne korte, svagt haarede eller uden Haar. Paa det tredie sidste Led hos mange Arter en Tværspalte, der afsondrer en Saft, som er Myrer behagelig. Hos nogle Arter overvintrer Ægget, hos andre Larven, hos andre igen Puppen. For mange Arters Vedkommende finder et Samliv mellem Larverne og Myrer Sted, ligesom Puppen ogsaa findes i Myretuer.

Oversigt over Arterne.

1. Unders. uden rødgule Pletter.....	2.
Unders. med rødgule Sømpletter.....	5.
2. Forv.s Unders. uden Øjepletter mellem Midtpletten og Roden.....	3.
1—2 Øjepletter mellem Midtplet og Rod paa Forv.s Unders.	9. arion
3. Unders. med runde Øjepletter.....	4.
Unders. med sorte, paa Forv. oftest aflange Pletter, paa blaalighvid Grund.....	10. argiolus
4. Øjeplettrækken paa Forv.s Unders. er parallel med Sømmen. Overs. hos begge Køn brun....	7. minima
Øjeplettrækken paa Forv.s Unders. er ikke parallel med Sømmen; de midterste Pletter er nærmere Sømmen.....	8. semiárgus
5. 1—2 Øjepunkter mellem Roden og Midtpletten paa Forv.s Unders. Et hvidt Strøg mellem Øjepunkter og Sømpletter paa Bagv.s Unders.	5. icarus
Ingen Øjepunkter mellem Rod og Midtplet paa Forv.s Unders.	6.
6. Bagv.s Unders. med blaat-metalglinsende Sømpunkter	7.
Bagv.s Unders. med sorte Sømpunkter.....	9.
7. Baade Forv. og Bagv. med rødgule Sømpletter paa Unders.....	8.
Kun Bagv. paa Unders. med rødgule Sømpletter	3. optiléte
8. Forskinnebenene ender med en Hornpig.....	1. árgus
Forskinnebenene uden Hornpig.....	2. argyrognómon
9. Bagv.s Unders. med hvidt mellem Øjepunktrækken og Sømpletterne. Overs. hos begge Køn sorte-brun med rødgule Sømpletter.....	4. astráche
Bagv.s Unders. uden hvidt. ♂ blaa, ♀ brun paa Overs.	6. amánda

93. *Pararge maera*.
 94. *P. achine* (Unders.).
 96. *Epinephele jurtina* ♀.

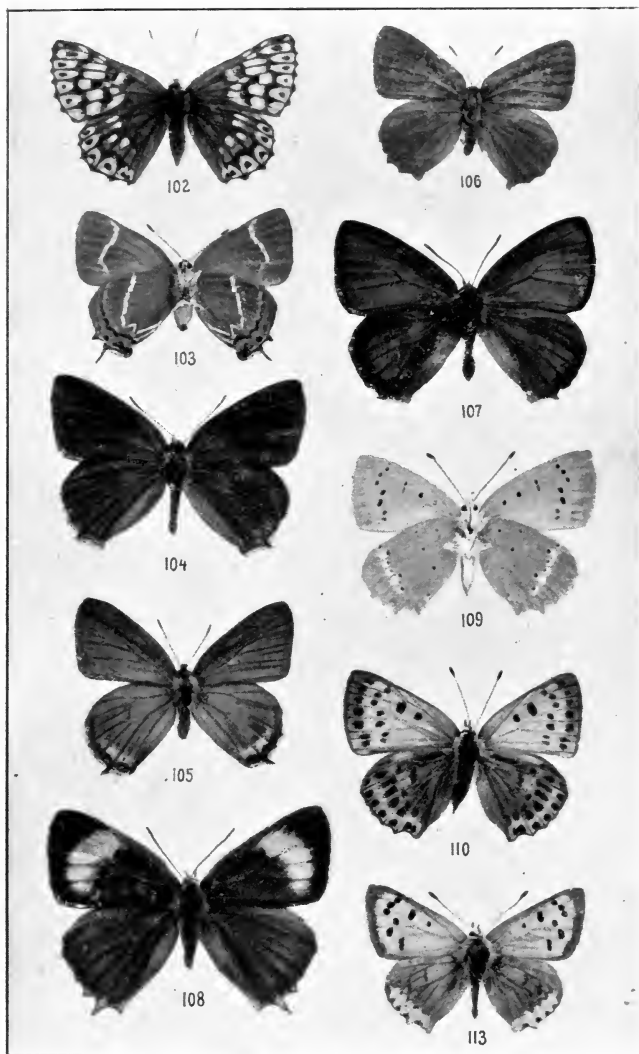
97. *Epinephele titonus* ♂.

98. *Coconympha hero* ♂ (Unders.).

99. *C. arcania*.

100. *Coconympha pamphilus* ♂ (Unders.).

101. *C. tiphon* ♂ (Unders.).

102. *Nemeobius lucina*. 103. *Thecla w album* (Unders.). 104. *T. ilicis* ♂.
 105. *T. pruni* ♂. 106. *Callophrys rubi* ♀. 107. *Zephyrus quercus* ♂.
 108. *Z. betulæ* ♀. 109. *Chrysophanus virgaureæ* ♀ (Unders.). 110. *C.*
virgaureæ ♀. 113. *C. phlæas* ♂.

1. *L. árgus* Linn. (ægon Schiff). Tavle XV, Fig. 115 ♂.

Øjnene nøgne. Forskinnebenene ender med en Hornpig. Overs. hos ♂ violetblaa, med sort, udflydende Søm, hos ♀ brun, sjælden med blaa Bestøvning, og oftest med rødgule Sømpletter. Unders. hos ♂ graa, hos ♀ brunlig-graa, med sorte Øjepletter, grønblaa, metallisk skinnende Sømpletter og rødt Sømband paa Bagv. V. 1,1—1,4 Ctm.

Ægget, som overvintret, er hvidt, kugleformet, foroven dybt indtrykt, ribbet og ligesom besat med Perlesnore. Larvens 1ste Ring flad, 2den til 9de med stærkt hvælvet Ryg, de 3 sidste Ringe flade; Bugen flad; paa 11te Ring findes 2 blegule fremskydelige Knapper, der er omgivne af en Krans af sorte Vortehaar. Larven er grøn, rødbrun eller citrongul, med en rødbrun eller violetrød, hvidkantet Ryglinie, der er bredest paa de første Ringe; derunder et rødt Baand, og saa en Stribe, sammensat af sorte Skraapletter; tæt over de hvide Aandehuller findes en lignende, men mindre Stribe og paa den flade Siderand en mørkegrøn, nedadtil hvidkantet Linie. Huden er besat med sorte og hvide Korn, hvoraf de paa Ryggen hver bærer et gult Haar. Brystfodderne grønne, Hovedet sort. Længde 1,8—1,9 Ctm. Maj—Juli, paa *Trifolium* (Kløver), *Genista* (Visse) og *Ononis* (Krageklo). Puppen lysegrøn med mørkere olivengrøn Bagkrop, gulbrune Aandehuller og rødbrun Ryglinie, der ender paa 7de Bagkropsring med en sort Plet. Alm. udbredt paa tørre Steder, Juni—August.

2. *L. argyrognómon* Bergstr. (árgus Esp.). Tavle XV, Fig. 116 ♂, Unders. og 117 ♂.

Øjnene nøgne. Forskinnebenene ender ikke med en Hornpig. Ligner meget den foreg., men den sorte Søm hos ♂ er smallere, skarpt afsat, ikke udflydende, og hos ♀ er der oftere blaa Bestøvning. De metalliske Pletter paa Unders. i Reglen mere udviklede. V. 1,2—1,4 Ctm.

Larven fint fløjlsagtig behaaret, grøn, paa Ryggen med hvide, smaa Knapper, en mørkebrun, hvidkantet Midtstribe og hvide Skraastriber paa begge Sider; ovenover Fodderne en rødbrun Længdestribe, hvori de hvide Aandehuller. Bug og Bugfodder matgrønne, Hoved og Brystfodder sortebrune. L. 1,6—1,8 Ctm. Maj—Juli, paa *Trifolium* (Kløver), *Melilotus* (Stenkløver), *Lotus* (Kællingetand) og maaske Lyng. Den er yndet af Myrer, og Puppen, som først er grøn, senere lysebrun, med rødbrune Øjne og Bagkropsindsnit, findes ofte (altid?) i Myretuer.

Hist og her, paa tørre Steder, Juni—August: Nordsj., Jyll. (Rye, Silkeborg), Fyen (Trolleborg).

3. *L. optiléte* Knoch. Tavle XV, Fig. 118 ♂, Unders.

Øjnene nøgne. Overs. hos ♂ mørk violetblaa med smal, sort Søm, hos ♀ sortebrun, oftest med stærk violet Bestøvning. Unders. lysegraa, med sorte Øjepletter og et Par røde Sømpletter, der udadtil er metallisk blaagtlysende, paa Bagv. ved Indervinklen. V. 1,3—1,4 Ctm.

Larven bleggøn, besat med korte, røde Haar; paa hver Side en hvid, sortkantet Længdestribe under de hvide Aandehuller. Hovedet lille, sortebrunt; Brystfødderne sortebrune. L. 1,6—1,8 Ctm. Juni, paa *Vaccinium oxycoccus* (Tranebær), *V. myrtillus* (Blaabær) og *V. uliginosum* (Mosebølle). Puppen bleggøn med rødlig Indsnit og fine, røde Haar paa den forreste Del.

Ikke alm., i Hængedyndsmoser, i Juli: Sj. (Nordsj., Køge Aas), Fyen (Trolleborg), Jyll. (Rye, Silkeborg).

4. *L. astrá rche* Bergstr. Tavle XVI, Fig. 119 ♂.

Øjnene nøgne. Overs. hos begge Køn sortebrun med rød-gule Sømpletter. Unders. graa, med rød-gule Sømpletter og sorte Øjepletter. Paa Forv. findes ingen Øjepletter mellem Roden og Midtpletten. Paa Bagv. et hvidt Strøg indenfor Sømpletterne og udfor Sømmens Midte. V. 1,1—1,4 Ctm.

Ægget mat grønlig-graat, rundagtigt, foroven fladtrykt, med nætformet Skulptur paa Siderne. Larven lysegrøn, fint hvidhaaret, med purpurbrun Rygstribe fra 2den til næstsidste Ring; endvidere med udviskede lyse, grønlig, skraa Sidelinier med bred, purpurrød Sidevalk, der er besat med længere hvide Haar og forsynet med Fordybninger. Bugen lysere grøn end Ryggen. Fødderne bleggule, Brystfødderne udvendig mørkt plettede; Hovedet sort med en hvidlig Tværstreg over Munden. L. 1,6—1,8 Ctm. April—Maj og Juli—August, paa *Erodium cicutarium* (Hejrenæb). Puppen grøngul, overvintrer.

Hist og her, i 2 Kuld, Maj—Juni og August—September; Sj.; Fyen, Jyll. (Silkeborg, Horsens, Juelsminde), Loll.

5. *L. ícarus* Rott. Tavle XV, Fig. 120 ♂, Unders.

Øjnene haarede. Overs. hos ♂ blaa med en meget tynd sort Sømkant, hos ♀ sortebrun, med svagere eller stærkere blaa Bestøvning og rød-gule Sømpletter paa begge Vinger eller kun paa Bagv. Unders. hos ♂ graa, hos ♀ brunlig, med rød-

gule Sømpletter og sorte Øjepletter, af hvilke sidste der findes 2 mellem Roden og Midtpletten paa Forv. (Disse to Pletter kan dog, omend meget sjælden, helt mangle). Indenfor de rød-gule Sømpletter paa Bagv. et hvidt Strøg udfor Sømmens Midte. V. 1,2—1,6 Ctm.

Ægget er glat, stærkt affladet ved Polerne, blegt blaagrønt eller rødligt. Larven fint behaaret, lysegrøn med mørkegrøn, lysere indfattet Ryglinie, gullig eller hvidlig Sidelinie og hvidlige, bølgeagtig afbrudte svage Skraastriber. Hovedet sort. L. 1,8—2,5 Ctm. Maj—Juni og Juli—August, paa *Ononis* (Krageklo), *Genista* (Visse), *Trifolium* (Kløver) og *Fragaria* (Jordbær); i Fangenskab optræder den som Mordlarve. Puppen glindsende brungrøn, med mørk Ryglinie og gule Aandehuller. Den overvintrer.

Meget alm., i 2 Kuld: Maj—Juni og August—September.

6. *L. amanda* Schn. Tavle XV, Fig. 121 ♂, Unders.

Øjnene haarede. Overs. hos ♂ lyseblaa med graa, noget udflydende Søm, hos ♀ sortebrun med rød-gule Sømpletter, der dog i Reglen er svagt udviklede og oftest mangler paa Forv. og kun antydede paa Bagv. Unders. hos ♂ graa, hos ♀ brunlig, med sorte Øjepletter og rød-gule Sømpletter paa Bagv. V. 1,7—1,8 Ctm.

Ægget af Form som et Kuglesegment, bedækket med et Næt af 3—6-kantede Celler, hvis Vinkelspidser bærer udstaende Fremspring. Grundfarven er grønlig-hvid, Cellevæggene og Fremspringene hvide. Det lægges enkeltvis paa Unders. af Foderplantens Blade. Larven mørkegrøn, stærkt hvælvet, næsten puklet. Ryglinien rødbrun med hvid Indfatning og ved Siden af den 2 rødbrune Kædestriber. Fodstriben hvid. Bug og samtlige Fødder lysegrønne. Hovedet glindsende sort. L. 2—2,3 Ctm. Maj, Juni, paa *Vicia cracca* (Vikke).

Temmelig alm. paa Skovenge i Sj. og Fyen; kun et Par Stkr. tagne i Jyll. (Silkeborg, Løvenholt).

7. *L. minima* Füssl. Tavle XV, Fig. 122 ♂, Unders.

Øjnene glatte. Overs. hos begge Køn sortebrun, hos ♂ med svag blaa Bestøvning. Unders. lysegraa med smaa sorte Øjepletter. V. 1—1,2 Ctm.

Ægget, der lægges i Foderplantens Blomster, er noget affladet, lysegrønt. Larven er brunlig-gul, over hele Kroppen besat med korte Haar, der sidder paa sorte Punkter; paa

Ryggen en smal, mørkere Længdelinie og en lignende, men hvidkantet, der er afbrudt paa Indsnittene, over Sidevalken. Hovedet lille, ligesom Brystfødterne glinsende mørkebrunt. (Den beskrives ogsaa anderledes; se S. 34). L. 1,2—1,4 Ctm. August, paa *Melilotus* (Stenkløver) og *Anthyllis vulneraria*. Den er vistnok „Myreven“. Puppen grønlig-gul med 4 Rækker sorte Punkter paa Ryggen.

Maj—Juni, ikke sjælden paa tørre, sandede Marker.

8. *L. semiargus* Rott. Tavle XV, Fig. 123 ♂, Unders.

Øjnene haarede. Overs. hos ♂ violetblaa med smal sort Søm; hos ♀ sortebrun. Unders. graa med sorte Øjepletter. V. 1,3—1,7 Ctm.

Ægget lille, rundt, hvidt, lægges i Rækker. Larven fint behaaret, smudsig gulgrøn, med mørkere Ryg- og Sidelinier. Hoved og Fødder mørkebrune, ligeledes Aandehullerne. Skal leve paa *Anthyllis vulneraria* (Rundbælg), i Blomsterstanden og Frugterne af *Armeria vulgaris* (Engelskgræs) og paa *Melilotus officinalis* (Stenkløver). Puppen lys olivengrøn, senere olivenbrun.

Ikke sjælden, Juni—Juli.

9. *L. arion* Linn. Tavle XV, Fig. 124 ♀, Unders.

Øjnene glatte. Overs. hos begge Køn blaa med bred, sort Søm, sort Midtplet og et Tværbaand af langagtige, sorte Pletter paa Forv., hvilke Pletter dog kan være betydelig reducerede, hvad saa godt som altid gælder om nogle tilsvarende runde Pletter paa Bagv. Unders. graa med store, sorte Øjepletter og Sømpletter. V. 1,7—2 Ctm.

Ægget, der lægges enkeltvis imellem Blomsterknopperne paa Foderplanten, har Form af en meget sammentrykt Kugle og stærkt fordybet i Midten. Hele Overfladen er fint nætformet, med uregelmæssige Masker. Farven bleg blaalig-hvid. Larven kendes ikke med Sikkerhed i udvoxen Tilstand; den er tidligere beskrevet som smudsig blegrød med rustrød Ryglinie og brunt, glinsende Hoved, hvad dog næppe er rigtigt. Den lever som ung paa *Thymus serpyllum* (vild Timian), senere efter al Sandsynlighed i Myretuer.

Temmelig sjælden; Juli i tørre Egne paa Sj. og Fyen; Jyll. (Funder St.).

10. *L. argiolus* Linn. Tavle XV, Fig. 125 ♂, Unders.

Øjnene haarede. Overs. hos begge Køn lys rødlig-blåa, hos ♂ med en meget smal, sort Søm, hos ♀ med bred, sort

Kant og Søm paa Forv. og sort Kant og sorte Sømpletter paa Bagv. Unders. blaalig-hvid, med langagtige, sorte Pletter paa Forv. og runde paa Bagv. V. 1,3—1,5 Ctm.

Ægget er fladt, hvidligt. Larven fint behaaret, lysere eller mørkere kødfarvet, blandet med rødt, eller mat grøn eller kraftig grøn. Paa Ryggen findes fra 2den Ring af en Række trekantede, hvide, af en rød Midtlinie gennemskaarne Pletter; paa Siderne en bleg Længdestribe. Hovedet lille, brunt til sort. L. 1,7—1,8 Ctm. Juli—September, paa *Rhamnus frangula* (Vrietorn), *Genista* (Visse), *Calluna* (Lyng), *Erica* (Klokkelyng), *Vaccinium uliginosum* (Mosebølle); den skal ogsaa æde *Hedera helix* (Vedbend), *Ilex* (Steneg, Kristtorn), *Pyrus* (Æble og Pære), *Cydonia* (Kvæde) etc. Puppen, som overvintrer, er lysebrun med olivenfarvede Vingeskeder og en sortagtig, afbrudt Ryglinie, ovenover hvilken paa hver Bagkropsring en sortagtig Plet.

April—Juni, i Skovmoser; alm. i Nordsj., sjældnere i de øvrige Dele af Sj.; desuden: Møen, Jyll. (Silkeborg).

6. Hesperiidæ.

Øjnene glatte. Følerne ved Roden langt fra hinanden; paa Rodleddet en stor, udstaaende Haardusk. Køllen stærkt udviklet. Forbenene fuldt udviklede. Bagskinnebenene med Sporer. Alle Ribberne i Forv. frie; i Bagv. mangler 5. (se Fig. 33).

Larverne trinde, med stort Hoved, tyndt haarede. De lever viklede mellem Blade. Hos nogle overvintrer de, hos andre Pupperne, som er langstrakte og indesluttede i et Spind.

Oversigt over Slægterne.

1. Følernes Kølle halvmaaneformet, Vingernes Frynser ensfarvede, Grundfarven brun. Forv.s Kant hos ♂ ombøjet 4. *Thánaos*
Følernes Kølle ægformet eller langagtig, med eller uden Krog eller med en skarp Spids, undertiden bøjet bag Midten og tyndere mod Spidsen. Vingernes Frynser ofte plettede 2.
2. Følernes Kølle langagtig ægformet, uden Krog og ikke tilbagebøjet i Spidsen 3.
Følernes Kølle med tilbagebøjet Spids eller spids Endekrog 2. *Augiades*

3. Følernes Kølle ægformet eller langagtig, bag Midten jævnt bøjet, afrundet i Spidsen. Overs. sortebrun eller graabrøn med hvide firkantede Pletter 3. Hespéria Følernes Kølle ægformet, lige. Overs. rødgul 1. Adopæa

1. *Adopæa* (Billb.) Wats.

Følernes Kølle ægformet, lige. Palpernes Endeled skraat opadrettet. Forv.s Kant hos ♂ uden Ombøjning (Costalfold).

Larverne overvintrer. Puppen med en bagtil forlænget Snabelskede.

Oversigt over Arterne.

Følernes Kølle paa Unders. helt rustgul 2. thāūmas
Følernes Kølle rødgul med sort Spids..... 1. linéola

1. *A. linéola* Ochs. Tavle XVI, Fig. 126 ♂.

Overs. rødgul, med brun Søm og brun Bestøvning paa Bagv.s Kant, Rand og Rod. Hos ♂ en sort, lige Streg paa Cubitus mellem 2's og 3's Udspring. Unders. paa Forv. rødgul, paa Bagv. grøngul. V. 1,1—1,3 Ctm.

Ægget langagtig rundt, noget fladtrykt, først gult, senere graat. (Angives af nogle Forf. at overvintrer). De lægges 30—40 Stkr. rækkevis i Foderplantens Bladskeder. Larven er gulgrøn med graagrønt Hoved med en brun Midtstreg og en lignende paa hver Side. Rygkarret mørkt gennemskinnende, indrammet af 2 bleggule Længdelinier. Paa hver Side af Ryggen en gullig Længdelinie og en Stribe af samme Farve over Fødderne. Bugen mørkegrøn, paa 10de og 11te Ring med 2 hvide, silkeglinsende Tværpletter. L. 2,5—3 Ctm.; Juni, paa Græsarter. Puppen med fin Hovedspids, som i Enden er forsynet med korte Torne, der holder fast i Spindet, som er tykkere ved Hovedenden. Den er lysegrøn med gule Linier, grønt Pandehorn og brunlig Snabelskede, der naaer til næstsidste Ring.

Ikke sjælden; Juli—August.

2. *A. thāūmas* Hfn. Tavle XVI, Fig. 127 ♂.

Overs. som foregaaende, men med svagere brun Bestøvning paa Bagv. Hos ♂ en sort, bøjet Streg, der gaar omtrent fra 3's Udspring, skærer 2 og næsten naaer 1 c. Bagv.s Unders. graagrøn. V. 1,1—1,3 Ctm.

Ægget langt, ovalt, først hvidligt, senere gulligt. Larven bleggøn, paa Ryggen mørkere, med 2 hvide Længdelinier og med en gul Længdestribe paa Siden over Fødderne. Hovedet matgrønt, uden mørke Linier. L. 3 Ctm. Juni, paa Græs. Puppen gullig-grøn, med en lille Hovedspids og med en spids, forlænget, rødlig Snabelskede.

Juli—August; temmelig alm. i Jyll. og Fyen, sjældnere i Nordsj.

2. *Augiades* (Hb.) Wats.

Følernes Kølle med en fin, ombøjet Spids. Palpernes Endeled skraat opadrettet. Forv.s Kant hos ♂ uden Ombøjning.

Larverne overvintrer. Puppen med en bagtil forlænget Snabelskede.

Oversigt over Arterne.

Bagv.s Unders. med hvide Pletter paa grøn Grund 1. *cómma*.
 Bagv.s Unders. med utydelige, gullige Pletter paa gul-
 grøn Grund 2. *sylvánus*.

1. *A. cómma* Linn. Tavle XVI, Fig. 128 ♂ og 129 ♀.

Overs. rødgul med mørk, brun Bestøvning og lysegule Pletter. Hos ♂ en sort Skraastreg, der er delt paa langs ved en lys Linie. Forv.s Unders. som Overs., men mattere, Bagv.s grøn med hvide Pletter. V. 1,1—1,5 Ctm.

Ægget kugleformet, glat, gullig-hvidt. Larven er i Midten stærkt hvælvet, sortegraa med rustfarvet Iblanding og en fin, sort Dobbeltlinie paa Siderne. Bugen lysere med en hvid Dobbeltplet paa 10de og 11te Ring. Brystfodder og Aandehuller glinsende sorte, ligesaa det store, hjærteformede Hoved, bag hvilket findes en hvid Nakkering. L. 2,5—3 Ctm. Maj—Juni, paa Græsarter (*Festuca*, *Poa*, *Triticum*, *Holcus*). Den skal opholde sig paa Jorden i et af Græsstængler dannet, skjult Rør. Puppen slank, i et Spind paa Jorden, blaadugget paa Vingeskederne, paa andre Steder med et hvidligt Overtræk.
 Juni—August, alm.

2. *A. sylvánus* Esp. Tavle XVI, Fig. 130 ♂ og 131 ♀.

Overs. som hos den foregaaende, dog er navnlig hos ♂ den brune Bestøvning lysere og den sorte Skraastreg uden lys

Delingslinie. Pletterne ej heller saa stærkt fremtrædende. Bagv.s Unders. gulgrøn med gule, ofte utydelige Pletter. V. 1,2—1,5 Ctm.

Larven smudsig grøn, med gullige Indsnit, en fin, mørk Ryglinie og en gullig Siderstribе, paa hele Kroppen bedækket med smaa, sorte Punkter. Paa Unders. af 10de og 11te Ring en hvid Plet. Hovedet brunt med sorte Sider; den store Ende-klap grøngul. L. 2,5—3 Ctm. Maj, i spiralformet sammenrullede Græsblade. Puppen meget slank, grønlig-gul, med grønlig Vingeskeder; Snabelskeden naar lige til Bagkrops-spidsen.

Meget alm.; Juni—Juli.

3. *Hespéria* (Fabr.) Wats.

Følernes Kølle ægformet eller langagtig, bag Midten jævnt bøjet. Palpernes Endeled bøjet. Hos ♂ har Bagskinnebenene en stor Haarpensel og Forv.s Kant er ombøjet.

Puppen overvintrer.

Oversigt over Arterne.

Bagv. med tydelige, hvide Pletter og Forv. med en hvid Punktrække mellem den hvide Pletrække og Frynserne 2. málvæ.
 Bagv. med utydelige, graaagtige Pletter; ingen hvid Punktrække foran Frynserne paa Forv. ... 1. serrátulæ.

1. *H. serrátulæ* Ramb. Tavle XVI, Fig 132 ♂.

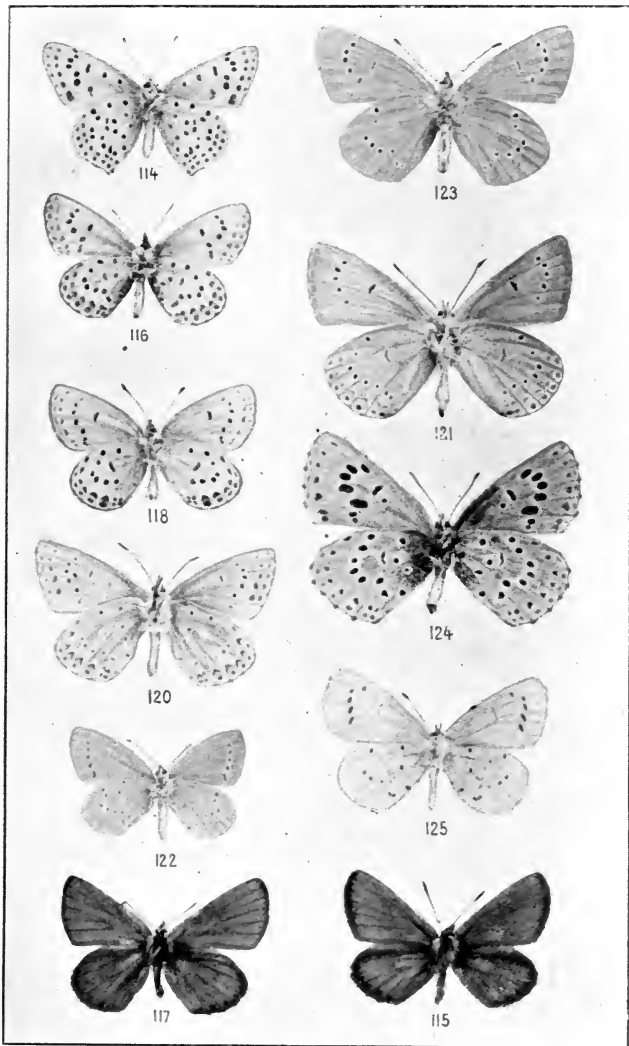
Overs. sortebrun med hvide Pletter paa Forv. og utydelige graaagtige paa Bagv. Unders. paa Forv. graa med hvide Pletter, paa Bagv. gullig-brungraa med hvide Pletter. V. 1,1—1,4 Ctm.

Larven angives at leve paa *Potentilla incana*, men er iøvrigt ukendt.

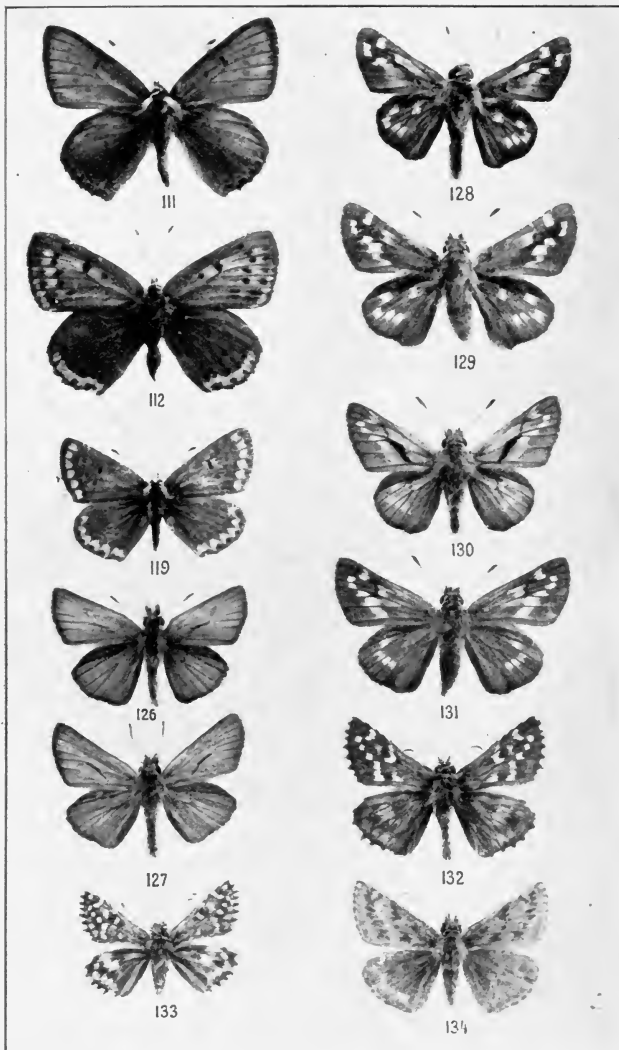
Maj—August, meget sjælden: Sj. (Refsnæs, Hillerød) og Bornh. (Kanegaard, Aarsdale).

2. *H. málvæ* Linn. Tavle XVI, Fig. 133 ♂.

Over.s sortebrun med hvide Pletter paa Forv. og Bagv. Unders. paa Forv. sortegraa, paa Bagv. graabrun, begge med hvide Pletter. V. 1—1,1 Ctm.

114. *Chrysophanus dorillis* ♂ (Unders.). 115. *Lycæna argus* ♂. 116. *L. argyrognomon* ♂ (Unders.). 117. *L. argyrognomon* ♂. 118. *L. optilete* ♂ (Unders.). 120. *L. icarus* ♂ (Unders.). 121. *L. amanda* ♂ (Unders.). 122. *L. minima* ♂ (Unders.). 123. *L. semiargus* ♂ (Unders.). 124. *L. arion* ♀ (Unders.). 125. *L. argiolus* ♂ (Unders.).

111. *Chrysophanus hippothoë* ♂. 112. *C. hippothoë* ♀. 119. *Lycæna astrarche* ♂. 126. *Adopæa lineola* ♂. 127. *A. thaumas* ♂.
 128. *Augiades comma* ♂. 129. *A. comma* ♀. 130. *A. sylvanus* ♂.
 131. *A. sylvanus* ♀. 132. *Hesperia serratulæ* ♂. 133. *H. malvæ* ♂.
 134. *Thanaos tages* ♂.

Hos ab. táras Bergstr. er de hvide Pletter store, sammenflydende.

Ægget lille, rundt, bleggønt og lægges enkeltvis paa Bladenes Overs. eller paa Stænglerne af Næringsplanten. Larven valseformet, med en meget foranderlig Hudfold nedenfor Aandehullerne. Den er smudsig gulgraa med svag grønlig Iblanding med Undtagelse af paa Brystringene, hvor den ogsaa er sparsommere besat med Punkter end paa den øvrige Del af Kroppen. Hvert af disse Punkter bærer en kort, gullig Børste med flad Endeknop; enkelte af Børsterne er længere. Rygkarret skinner igennem som en mørkegraa Linie. Aandehullerne smaa, okkergule, bleggult kantede. Bugen har paa 10de og 11te Ring en lille, hvidlig „Haarplet“. L. 2,5 Ctm. Juni—Juli, i sammenrullede Blade af *Comarum palustre*, *Potentilla*, *Rubus*-Arter (Klynger), *Fragaria* (Jordbær), *Dipsacus* (Kartebolle) og *Agrimonia eupatoria* (Agermaane). Puppen brun, med lyseblaa Pletter og Streger og sorte Punkter.

Maj—Juni, alm. udbredt.

4. *Thánaos* B.

Følernes Kølle halvmaaneformet, Palpernes Endeled bøjet. Forv.s Kant hos ♂ ombøjet.

Larverne overvintrer.

1. T. táges Linn. Tavle XVI, Fig 134 ♂.

Overs. brun med utydelige, graa, sammenflydende Pletter. Paa Forv. ved Spidsen 1 à 2 og langs Sømmen en Række meget smaa hvide Prikker. Unders. graabrun med Overs.s Tegning; dog er Pletterne saa godt som forsvundne paa Forv. V. 1,3—1,4 Ctm.

Ægget ellipsoidisk, lysgrønligt. Larven lysegrøn, med en gul, sortpunkteret Sidestribe, hvorover de sorte Aandehuller. Hovedet brunt. L. 2,4—2,8 Ctm. Juli, paa *Lotus corniculatus* (Kællingetand) mellem sammenspundne Blade. Puppen mørkegrøn, med rødlig Bagkrop.

Maj—Juni, ikke sjælden.

LITTERATUR

- C. Aurivillius.* Nordens fjärilar. Stockholm 1888—1891.
K. L. Bramson. Die Tagfalter (Rhopalocera) Europas und des Caucasus. Kiew 1890.
C. v. Hormuzaki. Analytische Uebersicht der paläarktischen Lepidopterenfamilien. Berlin 1904.
Edw. Meyrick. A Handbook of British Lepidoptera. London 1895.
R. Rössler. Die Raupen der Grossschmetterlinge Deutschlands. Leipzig 1900.
A. Spuler. Die Schmetterlinge Europas. Stuttgart.
V. Strøm. Danmarks større Sommerfugle. Kjøbenhavn 1891.

Følgende Forkortelser er anvendte i Texten:

- Forv. = Forvinge
 Bagv. = Bagvinge.
 Overs. = Overside.
 Unders. = Underside.
 V. = Forvingens Længde, maalt i en lige Linie fra Rod til Spids.
 L. = Længde.
 Sj. = Sjælland.
 Jyll. = Jylland.
 Flst. = Falster.
 Loll. = Lolland.
 Bornh. = Bornholm.
 Tal trykte med fede Typer = Ribbetegnelse.
 ♂ = Han.
 ♀ = Hun.

Det bedes bemærket, at Fig. 10—37 inkl. dels er forstørrede, dels er formindskede efter forskellig Maalestok. Alle Figurerne paa Tavlerne er derimod i naturlig Størrelse.

Tabellerne til Bestemmelse af Larverne er hovedsagelig udarbejdede paa Grundlag af det i Litteraturfortegnelsen anførte Arbejde af R. Rössler.

NAVNEFORTEGNELSE.

(Synonymerne er trykte med Cursiv).

I. Familier, Underfamilier og Slægter.

	Side		Side		Side
Adopæa	90	Hesperia	92	Parnassius	40
<i>Anthocaris</i>	45	Hesperiidæ	89	Perlesommerfugl	61
Apatura	50	Hvidsværmer	42	Pieridæ	41
Aphantopus	72			Pieris	42
Aporia	42	Leptidia	45	Polygonia	56
Arachnia	57	<i>Leucophasia</i>	45	<i>Polyommatus</i>	81
Argynnis	61	Limenitis	51	Pyrameis	52
Augiades	91	Lycæna	84		
		Lycænidæ	77	<i>Rhodocera</i>	48
Callophrys	79				
Chrysophanus	81	Melanargia	67	Satyrinæ	66
Coenonympha	74	Melitæa	58	Satyrus	68
Colias	46			Svalehale	38
		Nemeobius	76		
Epinephele	72	Nymphalidæ	48	Thanaos	93
Erebia	68	Nymphalinæ	49	Thecla	77
Erycinidæ	76				
Euchloë	45	Papilio	38	Vanessa	53
		Papilionidæ	38		
Gonepteryx	48	Pararge	69	Zephyrus	80

II. Arter, Varieteter og Aberrationer.

achine	71	argus	85	bellidice	44
adippe	65	<i>argus</i>	85	betulæ	80
Admiralen	52	argyrognomon	85	brassicæ	43
aglaja	65	arion	88	bryoniæ	44
amanda	87	arsilache	63		
antiopa	56	astrarche	86	C album	57
apollo	40	atalanta	52	cardamines	45
arcania	74	athalia	60	cardui	53
arete	72	aurinia	60	cinxia	60
argiolus	88	Aurorasommerfugl	45	Citronsommerfugl	48

	Side		Side		Side
cleodoxa	65	L album	57	rapæ	43
comma	91	lathonia	64	rhamnii	48
confluens	82	lathyri	46	rinaldus	63
cratægi	42	levana	58	rubi	79
Dagpaafugleøje	54	ligea	68	Ræv, Lille	54
daplidice	44	lineola	90	—, Store	55
dictynna	61	lucina	76	selene	63
dorilis	83	machaon	39	semele	69
edusa	47	malvæ	92	semiargus	88
egeria	70	matura	59	serratulæ	92
egerides	70	megæra	70	sibylla	52
eris	65	minima	87	sinapis	46
euphrosyne	63	mnemosyne	41	Svalehale	39
galathea	67	mæra	71	sylvanus	91
hero	74	napi	44	Sørgekaaben	56
hippothoë	82	napææ	44	tages	93
hyale	47	niobe	65	taras	93
hyperanthus	72	optilete	86	Takvinge, Nældens	54
icarus	86	pales	63	thauamas	90
ilicis	78	palæno	47	Tidselsommerfugl	53
ino	64	pamphilus	75	tiphon	75
io	54	paphia	66	tithonus	73
iris	50	phlæas	83	tremulæ	51
janira	73	podalirius	39	tullia	75
jurtina	73	polychloros	55	urticæ	54
Kaalsommerfugl, Lille	43	populi	51	valesina	66
Kaalsommerfugl, Stor	43	prorsa	58	virgaureæ	82
Kejserkaaben	66	pruni	79	w album	78
		quercus	80	xanthomelas	55
				ægon	85

